

Ođunen, alışan, Gúvenen Sendika

**TÜRK EĞİTİM-SEN
I. KADIN KURULTAYI
6-7 Mart 2004 ANKARA**

MAYIS 2004

Öğünen, Çalışan, Güvenen Sendika

**TÜRK EĞİTİM-SEN
I. KADIN KURULTAYI
6-7 Mart 2004 ANKARA**

MAYIS 2004

Eğitim, Bilim ve Kültür Serisi: 21
Bayındır 2 Sok No:46 Kızılay/ANKARA
Tel: 0 312 424 09 60 (8 Hat)
Faks: 0 312 424 06 68
www.turkegitimsen.org.tr

Türk Eğitim-Sen, Türkiye Kamu-Sen vesidir

ONSOZ

Türk Eğitim-Sen, "Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu"nda faaliyet gösteren bir sendikadır. Hizmet kolumuzdaki çalışanların % 44'ünü ise kadın çalışanlar oluşturmaktadır. Dolayısıyla sendikamızın, çalışan kadınlarımızın sorunlarına uzak kalması veya çare aramaması düşünülemez.

Diğer yandan; Türk Kadını, tarih boyunca daima erkeğinin yanında olmuştur. Her ortamda ve eşit bir şekilde erkeklerle birlikte kadınlarımız mücadele etmiştir. Tarihimize baktığımızda, örnek gösterilecek o kadar kahraman kadını, hatta zaman zaman tarihin seyrini dahi değiştirebilen kadınlarımız vardır ki, saymakla bitmez. Yerine göre erkekten daha önde yürüyen kadınlarımız olmuştur. Bu kadınlarımızdan bazı örnekleri, konuşmacıların satır aralarında bulmanız mümkündür.

"Türkler teşkilatçı millettir." derken, her halde tarihçiler boşuna söylememişlerdir. Tarih sahnesindeki müstesna yerleri, kurdukları devletler, "Yok ettik" denildiği anda -yeniden doğar gibi- ortaya çıkışları, yardımlaşmaları, dayanışmaları, paylaşımları, Türk Milleti'nin temel özellikleri olunca, bu unvanı hak etmiyorlar mı? Türk Milleti'ni, sadece erkekler oluşturmuyor. Kadınlar da bu milletin bireyleridir ve hem de geleceğine yön veren, geleceğini hazırlayan bireylerdir. Çünkü, eğitimci olsun olmasın, çocuklarımızın ilk öğretmeni annesidir.

Ülkemizde kadın eğitim çalışanı sayısının, neredeyse erkeklerle eşit olması karşısında, Sendikamızın "Kadın Komisyonları"ni kurmaması ve kadın çalışanlarımızın sendikal mücadelede yerlerini almaları için çaba göstermemesi mümkün değildi.

Bu düşünceden hareketle; merkez yönetim kurulumuz, "Türk Eğitim-Sen Kadın Komisyonları Yönetmeliği"ni 3 Ocak 2003 tarihinde yürürlüğe koymuştur. Bu yönetmelik çerçevesinde oluşturulan "Kadın Komisyonları"ımız, tüm şubeler bazında yoğun bir şekilde çalışmaya başlamıştır. Bu çalışma üyelerimiz arasında memnuniyet ve sevinç uyandırmıştır. Örgütlenme çalışmalarına hız verilerek, kısa sürede tüm şubelerimizin bünyesinde kadın komisyonları oluşturulmuştur. Bu arada şubelerimizin bazıları, düzenledikleri etkinliklerle kadın çalışanları bir araya getir-

erek, çalışanlar üzerinde etkin ve yoğun bir faaliyete girişmişlerdir.

Genel Merkez olarak; kadın üyelerimizin sorunlarının tespiti ve teşkilat içinde daha faal olmaları açısından bir dizi organizasyon gerçekleştirilmiştir. Bu organizasyonların en başında, tüm şubelerimizin kadın komisyonlarınca tespit edilen ve kadın üyelerimizin katıldığı, 27 Aralık 2003 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen "Türk Eğitim-Sen Kadın Komisyonları 1. Buluşma Toplantısı" dır. Bu toplantıda çeşitli konularda komisyon çalışmaları yapılarak "Kadın Kurultayı" toplanması için karar alınmıştır.

Bu karar doğrultusunda, yine Ankara'da 6-7 Mart 2004 tarihlerinde "Türk Eğitim-Sen Kadın Kurultayı" toplanmıştır. Kurultay'da alt komisyonlar oluşturulmuş ve bu alt komisyonların hazırladıkları raporlar kurultay delegelerine sunulmuştur. Benimsenen komisyon raporlarına işlerlik kazandırmak amacıyla, raporlar Genel Merkeze teslim edilmiştir.

Ayrıca; Kurultay Başkanlık Divanı ve Grup Sözcüleri tarafından hazırlanan "Sonuç Bildirgesi" genel kurulda görüşülmüş ve son şekli verildikten sonra Türk Kamuoyuna açıklanmıştır.

Bütün bu çalışmalar; Türk Kamuoyunu'nun ve özellikle kadın çalışanlarımızın bilgisine sunmak, bu konularda görüş ve önerilerini almak üzere kitap haline getirilmiştir.

Kitabın faydalı olacağı ümidiyle, tüm kadınlarımıza yaşam boyu sağlık, mutluluk ve başarılar temenni ederiz.

Sevgilerimizle...
Merkez Yönetim Kurulu

İÇİNDEKİLER

I. BÖLÜM

Türk Eğitim-Sen Kadın Komisyonları 1. Buluşma Toplantısı (27 Aralık 2003)	
1- Toplantı Programı.....	2
2- Açılış Konuşmaları.....	3
3- I. Oturum; Çalışma Konularının Belirlenmesiyle ilgili Beyin Fırtınası/Öncelikli Konuların Belirlenmesi	25
4- II. Oturum; İletişim ve Motivasyon Konulu Seminer.....	33
5- Katılım Listesi.....	36

BÖLÜM

27 Aralık 2003 Türk Eğitim-Sen Kadın Komisyonları 1. Buluşma Toplantısı sırasında Yapılan Çalışmalar	38
--	----

BÖLÜM

Türk Eğitim-Sen Kadın Kurultayı (06 Mart 2004)	
1- Kurultay Programı	
2- Kurultay Protokol Konuşmaları	46
3- I. ve II. Oturum / Grup Çalışmaları.....	63
4- III. Oturum / Ortak Akıl Çalışması.....	69
5- IV. Oturum Grupların Konu Sunumu-Görüşler.....	72
Türk Eğitim-Sen Kadın Kurultayı (07 Mart 2004)	
1- I. Oturum / Sonuç Bildirgesi Taslağı ile İlgili Görüşler.....	99
2- II. Oturum / Sonuçlar Bildirgesi.....	107
3- Kurultay Katılım Listesi.....	110

I. BÖLÜM

TÜRK EĞİTİM-SEN KADIN KOMİSYONLARI BİRİNCİ BULUŞMA TOPLANTISI

27 ARALIK 2003

ANKARA

Türk Eğitim-Sen Genel Merkezi

**TÜRK EĞİTİM-SEN KADIN KOMİSYONLARI
I. BULUŞMA TOPLANTISI
(27 ARALIK 2003)**

PROGRAM

- 10.00-10.20 : Açılış
Saygı Duruşu-İstiklal Marşı
- 10.20-12.30 : Protokol Konuşmaları
- 12.30-13.30 : Öğle Yemeği
- 13.30-14.30 : Tacettin Dergahını ziyaret
- 14.30-15.00 : Genel Merkez binasını gezme
- 15.30-17.00 : I. Oturum
Çalışma Konularının Belirlenmesi ile ilgili Beyin Fırtınası
Çalışma Gruplarının belirlenmesi
Öncelikli konuların belirlenmesi
- 17.30-19.30 : II. Oturum
İletişim ve Motivasyon konulu seminer
- 20.00 Akşam Yemeği
- Yer** : Hotel İçkale
Ankara

**TÜRK EĞİTİM-SEN KADIN KOMİSYONLARI
I. BULUŞMA TOPLANTISI**

ACILIS KONUSMALARI

**TURK EGITIM-SEN KADIN KOMİSYONLARI
I. BULUŞMA TOPLANTISI PROTOKOL KONUŞMALARI**

AÇILIŞ OTURUMU: 10.00 - 12.00

- 1- Açılış Konuşması :
Türk Eğitim-Sen Merkez Kadın Komisyonu Başkanı Sayın Nurcan
KANDEMİR
- 2- Şehit Anneleri Derneği Başkanı Sayın Pakize ALPAKBABA
- 3- Türk Dünyası Kadınları Dostluk ve Dayanışma Derneği Genel Başkanı
Sayın Şenol BAL
- 4- Türk Eğitim-Sen Genel Sekreteri Sayın Firdes IŞIK
- 5- Türk Eğitim-Sen Genel Başkanı Sayın Şuayip ÖZCAN

Program Sunumu
Türk Eğitim-Sen Merkez Kadın Komisyonu Sekreteri
Sayın Nurhan EKŞİ

AÇILIŞ TÖRENİ

TAKDİM:

Sayın Genel Başkanım, Sayın Genel Sekreterim, Şehit Anneleri Derneği Başkanı Sayın Pakize ALPAKBABA, Türk Dünyası Kadınları Dostluk ve Dayanışma Derneği Genel Başkanı Sayın Yrd.Doç.Dr. Şenol BAL, Değerli Türk Eğitim-Sen Kadın Komisyonu Üyelerim; Türk Eğitim-Sen'in I. Kadın Kurultayı ön çalışmasına hoş geldiniz der, hepinizi saygılarımla selamlarım.

İlk olarak sizleri Ulu Önder Mustafa Kemal ATATÜRK ve Aziz Şehitlerimiz anısına bir dakikalık saygı duruşu ve ardından İstiklal Marşımızı okumaya davet ediyorum.

(Saygı Duruşunda bulunuldu. İstiklal Marşı okundu)

TAKDİM:

Teşekkür ederim.

Hepimiz gönüllüüz, kendi kararımızla buradayız. Ne resmi görev üstlenmiş; ne de maddi bir kazanç peşindeyiz. Türkiye'nin dört bir yanından gelen, mücadele azmi ve kararlılığı ile üstlendikleri görevlerin sorumluluk bilinci ile toplantımızı şeref lendiren siz değerli Türk Eğitim-Sen'li hanımlar, tek kazancımız Türk Eğitim-Sen kadınları olarak rolümüzü ve görevlerimizi daha iyi bir şekilde yerine getirmek, mil kültürümüzü yaşatmak, haklarımızı tam olarak kullanmak için bir birimizle dayanış ma köprüsü oluşturmamızdır.

Değerli Misafirlerimiz,

Açılış konuşmasını yapmak üzere Türk Eğitim-Sen Merkez Kadın Komisyon Başkanı Sayın Nurcan KANDEMİR'i kürsüye davet ediyorum.

TÜRK EĞİTİM-SEN MERKEZ KADIN KOMİSYONU BAŞKANI SAYIN NURCAN KANDEMİR'İN AÇILIŞ KONUŞMASI

Davet var davet!
Bu davet senin,
Bu davet benim,
Bu davet hepimizin..
Onur,sevgi,saygı ilkemiz bizim,
Dostluk dayanışma yazgımız bizim,
Sağlıklı mutlu güzel günlere
Beraber ulaşmak arzumuz bizim...

Sayın Genel Başkanım, Sayın Genel Sekreterim,

Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden bu güzel davete katılan şubelerimizin Kadın Komisyon Üyeleri, Kıymetli Konuklar !

Türk Eğitim- Sen çatısı altında ilk kez gerçekleştirilecek olan Kadın Kurultayı'nın bu ilk adımı olan Buluşma Toplantısı'na hepiniz hoş geldiniz, şeref verdiniz... Her şeyden önce , sendikalı olmak sivil dayanışmanın en önemli göstergesidir.Sivil dayanışmanın toplumdaki temsilcileri de sivil toplum örgütleridir.Tarih boyunca kendi kimliği ve benliğini başarı ile savunan biz Türk kadınları, bugün de içinde bulunduğumuz toplumun çağdaş ve demokratik bir yapıya kavuşabilmesinde söz sahibi olmak için,eğitimci kimliğimizle burada , bir aradayız. Büyük insanların idealleri, sıradan insanların ise hevesleri vardır. Siz bu ideallerin peşine takılıp buralara kadar geldiniz, hoş geldiniz...

Yarınlara, bizlerin ellerinde şekilleneceği inancından yola çıkarak yapılması gerekenleri yapmak, söylenmesi gerekenleri söylemek, dünyaya yön verecek nesillerin yetişmesine katkıda bulunmak için Türk Eğitim- Sen bizlerin ülkemize ve değer-

lerimize duyduğumuz sevdanın bir sivil toplum örgütünde şekil bulmasıdır.

Hepimiz biliyoruz ki yaşadığımız toplumun gelişmesi için her kadının kendi açısından ve yeteneğine bağlı olarak katkısını sunması gerekmektedir. Kadınların, aileden başlayarak, toplumun bütün kurumlarında erkeklerle eşit hak ve fırsatlara sahip olmasının, kalkınmanın asli unsuru olan insanın daha güçlü ve verimli olmasını sağlayacağı açıktır.

Türk Eğitim – Sen üyesi kadınlar olarak atılan bu ilk adım, gerçekleşen bu buluşma, inanıyorum ki Edirne ‘ den Ardahan ‘ a tüm Türkiye ‘ de ses getirecek, sendikamızın yetki mücadelesinde üzerimize düşen görevleri, azim ve kararlılıkla yerine getireceğimizin bir teminatı olacaktır. Kadın üyelerimizin bu sivil toplum hareketinde yer alarak yaratıkları ivme ve olumlu katkılar, bizden sonra gelecek olan arkadaşlarımıza da ışık tutacaktır. Hayatta en büyük zafer başkasının “ yapamazsın “ dediğini yapabilmektir. Hiç kimse sizin izniniz olmadan size kendinizi değersiz hissettiremez. Çıktığımız yol ne kadar dolambaçlı ve dikenli olursa olsun hiçbir zaman yılmayacağız, yorulmayacağız..

Ey Tosyalı Nazife Hanım,

Ey cephane taşırken ölen Şerife bacılar

Karadeniz ‘i hallaç pamuğu gibi atan Rahime kaptanlar

“ Vatan sevgisinden başka sevgi tatmadım “ diyen Halime çavuşlar

Gelinliğini vatan savunması için Kızılay’a bağışlayan Hatice Hanımlar

Ayazda yavrusunu değil , Millet malı olan cephaneyi örtenler

Dadaşlar diyarının Nene Hatunu ..! ve daha nice isimsiz Türk Kadın kahramanları!

Rahat uyuyunuz...

Sizlerin bıraktığı bu kutlu mirası Türk Eğitim –Sen’li biz kadınlar üstlendik Şunu herkes bilsin ki,

Türk kadını 21.asrı Türk asrı yapmaya niyetli. Yalnızca yiğitler yetiştirmeye değil ,yiğitlik yapmaya da kararlı. Sadece hakları ile değil, görev ve sorumlulukları ile de meydanlarda olma arzusunda. Mükafatları değil , çileleri de bölüşme derdinde Buradaki çalışmaların Sendikamızın gücüne güç katacağı inancıyla hepinizi saygı ve sevgi ile selamlıyorum.

Yarınların, bizlerin ellerinde şekilleneceği inancından yola çıkarak yapılması gerekenleri yapmak, söylenmesi gerekenleri söylemek, dünyaya yön verecek nesillerin yetişmesine katkıda bulunmak için Türk Eğitim- Sen bizlerin ülkemize ve değerlerimize duyduğumuz sevdanın bir sivil toplum örgütünde şekil bulmasıdır.

TAKDİM:

Çok yönlü olmamız gereken bilgi çağında, kadınlarımıza sadece evde değil toplumda da gerekli olduğuna dair sorumluluk, öz güven ve heyecan verilmelidir. Bhususla toplumda öncülük eden de sivil toplum örgütleridir. Bu örgütlerden birisi olan Şehit Anneleri Derneği de kadının en yüce sorumluluğunun annelik olduğuna öne çıkarmıştır. Vatan uğruna şehit düşen gençlerimizin ailelerini bir araya getire Şehit Anneleri Derneği Başkanı Sayın Pakize ALPAKBABA’yı konuşmalarını yapmak üzere kürsüye davet ediyorum.

ŞEHİT ANNELERİ DERNEĞİ BAŞKANI SAYIN PAKİZE ALPAKBABA'NIN KONUŞMASI

Stefan Zweig der ki: "Savaşla savaşmaya çalışmıyorum, çünkü bunun artık tümüyle olanaksız olduğunu biliyorum; ben, nefretle savaşmaya çalışıyorum, onun elinden kurtarılabilecekleri kurtarmaya çalışıyorum. "Biz oğullarını ülkedeki nefreti yenmek için feda etmiş olan şehit anneleriyiz. Tüm dünyayı sarsan nefretin adı; terör. Cezayir'de insanları kitlesel olarak yok eden, Ortadoğu'dan Afganistan'a ve Bask bölgesinden İngiltere'ye kadar uzanan coğrafyada terör yüzlerce masum insanı katletti. Tıpkı ülkemizde olduğu gibi. Bizler ülkemiz ve masum insanlar rahat yaşayabilsinler diye oğullarımızı şehit verdik. Vatansızlığımızı sadece ülkemizi seviyoruz demekle sınırlamadık. Ona en değerli varlığımız olan çocuklarımızı sunduk. Bunu ülkemizi saran nefret bulutunu dağıtabilmek için yaptık. Biz nefreti oğullarımıza ve ülkemize duyduğumuz sevgiyle yendik.

Sizler de kadınlar kurultayı ön hazırlığını sevgiyle yapıyorsunuz.

Bugün de dünyada acı çeken çok kadın olduğunu biliyoruz. Biz acımızı paylaşmak istiyoruz sizlerle. Duyarsızlık, yaşadığımız çağın bir hastalığı herhalde. Televizyonda savaşları izlerken yemeğinizi rahatça yiyorsunuz. Çünkü ateş düştüğü yeri yakar derler, ama bu terör denen ateş vatan topraklarımızı yakıyor. Onunla mücadele ederken kaybettiğimiz çocuklarımız sizin güvenliğinizi için öldüler. Onlar birer vatansızdır.

Yaşamın içindeki dramı anlamak ve anlatmakta aciz kalıyorsak, bazı şeyler eksik demektir. Bizim ortak değerlerimiz yok mu? İnsanın ve ulusun gerçek sınavı bu dramda saklı değil mi? Biz şehit anneleri nefreti kınıyoruz. Biz sizlerle kadınlar gününde acımızı ve sevgimizi paylaşmak istiyoruz. Gerçek bir ulusun bireyleri gibi ortak bir acıya sizlerle birlikte dayanmak istiyoruz. Sevginin kaynağı insanlardır.

Ülkemiz için soylu bir gelecek düşüncesini hiç aklımızdan çıkarmıyoruz. Tıpkı çocuklarımız gibi.

Şehit anneleri olarak şehit annelerinin duygularını ifade eden bir şiirle konuşmamı bitirmek istiyorum. Hepinize başarılar diliyorum.

TÜRK KADININDAN

Halide Edip'im tükenmez neslim
Ölüm var kitapta, ama yok teslim
Şüheda soyuma ben yemin ettim
Vermem vatanımı, canımdan önce

Omzumda merminin izi var hala
Başımı eğerim yalnız Allah'a
Tütüyor ocaklar, tütüyor daha
Savurtmam külümü sönmekten önce

Türk Kadını şeref, onur misali;
Doğurmuş yiğitler, yoktur emsali.
Bölmez vatanını bölmez vallahi,
Beşikteki dahi gitmeden önce.

Kanımız vatana sel gibi akar,
Bir şehit bin defa ayağa kalkar.
Yiğitler söndürmez ocağı yakar,
Söndürmez ateşi canından önce.

Vatan sana olsun bu canım helal,
Başımın tacıdır yıldızla hilal.
Türk lideri diyor Mustafa Kemal,
Geriye dönmek yok ölmeden önce.

Ey vatan haini, ey hunhar cani
Hani neredesin neredesin hani?
Şehidim, şühedam olmaz ki fani
Ölmez şehitlerim imandan önce.

Ekmeğimi, aşımı, suyumun iste;
Eşim yok, merhamet, iyi huy iste.
Vatanım bayrağım her şeyden üste,
Sürdürmem elini ölmeden önce.

Nene Hatun bayrak açmış önümde,
Düşmedim gaflete, düşmem ömrümde.
Bir Allah, bir vatan yatar gönlümde,
Başka şey tanımam mahşerden önce.

Uyu Mehmet Akif, sen rahat uyu;
Bellidir soyunun cengaver huyu.
Ne kadar sıksalar üstüne suyu,
O kadar şahlanır sönmekten önce.

Ağzımız dağı taşı yarsa da;
Yavrularım yirmisinde varsa da,
Tabutunu al bayrağım sarsa da.
Öperim toprağı gömmeden önce.

Sinemi vatana ederim siper,
Vatanın uğruna olurum nefer.
Bir defa değil de ölsem bin sefer,
Vermem emaneti canımdan önce.

Canımın özünde vatan toprağı,
Çekmişim gönlüme şanlı bayrağı,
Türk'ün yiğitleri onur toprağı,
İndirmez bayrağı ölmeden önce.

TAKDİM:

Kadının gücünün ve yeteneklerinin topluma kazandırılmasıyla, kazanan toplum ve insanlık olacaktır. Bunun en kestirme yolu kadınlarımızın yönetime daha aktif katılmalarıdır. Bu konuda çalışmalarını yakından takip ettiğimiz, sadece Anadolu'yu değil, Türk Dünyasının Kadınları ile ilgili sorunları gündeme getirmeyi başaran Türk Dünyası Kadınları Dostluk ve Dayanışma Derneği Genel Başkanı Sayın Yrd. Doç. Dr. Senol BAL'ı konuşmalarını yapmak üzere kürsüye davet ediyorum.

TÜRK DÜNYASI KADINLARI DOSTLUK ve DAYANIŞMA DERNEĞİ GENEL BAŞKANI SAYIN YRD. DOÇ. DR. ŞENOL BAL'IN KONUŞMASI

Sayın Başkan, Türk Eğitim-Sen Kadın Komisyonlarının Değerli Temsilcileri, Muhterem Misafirler ve Kıymetli Basın Mensupları;

Hepinizi saygıyla selamlıyorum ve Türk Eğitim-Sen I. Kadın Komisyonları Buluşma Toplantısının hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Evet, Türk Dünyası Kadınları Dostluk ve Dayanışma Derneği Genel Başkanıyım, ama aynı zamanda Türk Eğitim-Sen'in de bir üyesi olarak aranızda bulunmaktayım.

Saygıdeğer Misafirler;

Öncelikle sizlere sivil toplumun önemini ve anlamını hatırlatarak sivil toplumun tanımı, dünyada ve Türkiye'de gelişimini özetledikten sonra bu kapsamda kadınların sivil toplum kuruluşlarına ve karar mekanizmalarına katılımlarının önemini anlatmak istiyorum. Kamu bilincinin geliştiği daha iyi bir yaşam ve demokratik bir topluma ulaşma amacındaki fertlerin oluşturduğu bir alan olan sivil toplum, bu fertlerin bir araya geldiği teşkilatlanmaları kapsamaktadır. Türkiye'de sivil toplum kavramı üzerinde çeşitli tartışmalar mevcuttur. Yönetime etki eden ancak kanunlarla yönetimin dışında kalan, politikayı ve idareyi etkileyen organizasyonlar olarak tanımlanan sivil toplum kuruluşları, demokratik toplumlarda ve hukuk devletlerinde en önemli kurumlar olarak nitelendirilmektedir. Günümüzde çağdaş ve demokratik devletler, toplumsal sorunların çözümlerinde sivil toplum kuruluşlarını yanına alarak hareket etmektedir. Vakıf ve dernekler başta olmak üzere sivil toplum kuruluşları uluslar ara-

---

sı alanda proje üretimi ve iş birliklerine girmekte ortak üretimler ortaya koymaktadır. Devletler arasındaki sosyal ve kültürel ilişkilerin sivil toplum kuruluşlarına devredilerek daha kalıcı diyalogların sağlanmaya çalışıldığı çağımızda, her alandaki sorunların çözümüne yönelik olarak politika ve tedbir geliştirirken yalnızca doğrudan diğer devletlerin yapılarını, yani hukuki ve kurumsal düzenlemeleri incelemek yeterli olmamaktadır. Önemli olan sivil toplum kuruluşlarının nasıl çalıştığı, nasıl ve ne türde iş birlikleri geliştirdikleri, devletin bazı görevlerini üzerine alırken nasıl bir yönetim ve yaklaşım sergilediği gibi hususların incelenmesidir. STK faaliyetlerinin gücü ve toplumsal hizmetlerde yaratacağı katkı STK'nın dayandığı halk tabanının genişliğine de bağlıdır.

Genellikle Türkiye'de dernekler şeklindeki STK örgütlenmeleri hakimdir. Bu teşkilatlanmalar içinde de kamusal tesis yaptırma gibi amaçlı STK'lar ilk sıradadır. Türkiye'de kayıtlara bakıldığında 150 bin dernek ve vakıf bulunduğu belirtilmektedir. Bu genel yapısına rağmen ülkemizdeki gönüllü kuruluşlar gittikçe artan bir şekilde kalkınma programlarını etkilemeye, düşünüş tarzlarını ülke ve uluslar arası ölçülere yaymaya başlamıştır. Ancak; STK'larındaki artış ilk bakışta olumlu bir gelişme olarak görülmesine rağmen her farklı dünya görüşünün bilhassa bölücü, yıkıcı faaliyet gösteren STK'nın artması ve dıştan maddi destek alması göz ardı edilemez. Günümüzde ülkelerin birbirini kontrol etme ve iç işlerine karışmalarının gelişen uluslar arası hukuk düzeninde zorlaştığı bir gerçektir. Ancak; bilhassa batılı ülkelerin gelişmekte olan ülkelere kaynak aktararak, bu kaynakların kendi uzun vadeli amaçları doğrultusunda kullanılmasını sağlayacak bir politika çerçevesinde kendi STK'larını kurdukları bilinmektedir. Böylece iki devlet arasında resmi bir çok kural ve izin gerektiren bir süreç bypass edilerek STK'dan STK'larına görünümü altında aslında ülkeden ülkeye ve belli amaçlar doğrultusunda harcanmak üzere kaynak aktarılabilir.

Türkiye'nin uzun süre gündemini teşkil eden Alman Vakıfları, Avrupa Birliği'nin kurduğu ve kurdurduğu STK'ları büyük meblağlarda kimlere projeler verildiği incelenirse durum ortaya çıkacaktır. Yine ülkemizde "masum kadın hakları" veya kadınların kapalı kapılardan erkeklere söylendiği bir alan olarak görülen "kadın konusu" uluslar arası kuruluşların projeler aracılığı ile siyasetini ihraç ettiği bir alan olabilmektedir. Uluslar arası anlaşmalar, projeler kadınlara ulaşarak kadın eğitimi, ile planlaması gibi faaliyetler adı altında milli olmayan politikaları empoze edebilmektedir. Hatta bu tarz çalışan STK'larına çok fazla miktarda kaynak aktarıldığı da bilinmektedir. Özellikle Doğu ve Güney Doğuda hazırlanan projelerdeki yabancı uzmanların hazırladığı durum raporları çoğu kez gerçeği değil, görmek istediklerini yansıtmakta, öneriler de bu sözde "durum tespiti" üzerine gelişmektedir. Ayrıca bazı uluslar arası STK'ları irtibatlı olan bazı kadın kuruluşlarının, kadın haklarını göze-

tıyormuş gibi hazırlanan bazı uluslar arası anlaşmaların satır aralarına gizlenmiş insan hakları görüntüsündeki, toplumsal yapıya uymayan art niyetli maddeleri göz ardı ederek, uzun vadede aleyhte olabilecek taahhütlere imza atılması gerçeği ile karşı karşıya gelinmektedir.

Saygıdeğer hanımlar; bir kadın STK başkanı olarak diyorum ki ait olduğumuz toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik hayatında bu kadar önemli rolü olan sivil girişimlerin kadınların katılımı ve desteği ile daha güçleneceği açıktır. Kadınların STK'larına katılımı iki yönlü fayda oluşturacaktır. Çünkü, kadınların toplumsal alanlarda erkeklerle eşit hak ve fırsatlara sahip olarak karar mekanizmalarına katılmalarını arttırmak yönünde sivil toplumun gelişmesi hem bir amaç hem de bir araçtır. Aynı zamanda kadınların sivil toplumda yer alma kültürü ve alışkanlığı edinmeleri, siyasette ve çalışma hayatında hak ettikleri yeri almalarına da dolaylı olarak katkı sağlayacaktır. Bu tür kuruluşlarda çalışmış olmak kadınlara organize olmak, halk önünde konuşmak, ekip kurmak, lobicilik yapmak ve miting düzenlemek gibi konularda oldukça önemli bilgi ve tecrübe sağlayacaktır. Kadınların STK'larında yer alarak yarattıkları ivme ve olumlu katkılar siyasette de önemli dönüşümler ve bakış açıları katabilir.

Muhterem Misafirler; kadınların bugün aile ve toplum hayatında erkeklere nazaran daha fazla sorunla karşılaştıklarını biliyoruz. Ama şunu da biliyoruz ki bu sorunlar, kadınlara yasal hakların verilmemesinden değil, bu yasaların etkin bir şekilde uygulanamamasından kaynaklanmaktadır. Yalnızca yasal düzenlemelerle yapılan iyileştirmeler kadın sorununu çözmemektedir. Kadınların annelik ve ev kadınlığı rolünün daha da ötesinde görevleri olabileceği düşüncesi yaygınlaşmakla birlikte burada en önemli unsur, öncelikle kadınların kendilerine olan bakış açısını değiştirmeleridir. Kadınların karar alma mekanizmalarında hak ettikleri şekilde temsil edilmelerine zemin hazırlayacak toplum bilincinin de kabulünün yaratılabilmesi için iyi bir eğitim programlarının yanı sıra örnek modellerin topluma benimsetilmesi gerekmektedir. Bugün kadınlar artık hem eşit hak ve fırsatlardan yararlanarak aile ve toplum içinde güven kazanmak ve değerini bulmak amacındalar, hem de aynı zamanda ve belki de en önemlisi toplumların gelişmesinde üzerlerine düşen görevleri bilinçli ve etkin bir şekilde üstlenmek istiyorlar. Yani, artık kadınlar klasik hak mücadelesinden de öte ağırlaşan sosyal ve ekonomik sorunların çözümünde kendi hassasiyetlerini, bakış açılarını ve sorumluluk duygularını katarak, ellerini taşın altına koymak istiyorlar. Bunun yolu da, değerli misafirler; bir araya gelmekten geçer. Bu taleplerin dile getirilmesinde sivil toplumun gücü inkar edilemez. Sivil toplum günümüz demokrasilerinde sandığa giderek oy vermekle sınırlı kalmak istemeyen, sorunların kaynağında çözülmesi için uğraşan, devletin yetişemediği alanlarda topluma hizmet götürmek isteyen savunduğu değerler için geniş kesimlerce benimsenmesi için çeşitli

---

faaliyetler yürüten bireylerin bir araya geldiği organizasyonları ifade etmektedir.

Türk kadını toplum içerisindeki dengelerin sağlanmasında, demokrasi kültürünün yerleşmesinde önemli rol oynayan gönüllü kadın kuruluşlarında dayanışma bilinci geliştirmeli ve bu doğrultuda teşkilatlanmalıdır.

Tekrar Türk Eğitim-Sen Kadınlar Komisyonu I. Buluşma Toplantısının hayırlara vesile olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

TAKDİM:

Türk Eğitim-Sen’li kadınlarımızın kendi potansiyellerini tanımları ve kendi yaşamlarına, geleceklerine ilişkin kararlar vermelerini mümkün kılan öz güveni kazanmaları gerekmektedir. Bu uğurda göreve geldiği günden bugüne kadar büyük bir azimle, her türlü fedakarlığa katlanarak Genel Sekreterlik gibi zor bir görevi, bir hanım olarak en başarılı şekliyle yerine getiren, çalışmalarımızda her zaman bize destek olan Sayın Genel Sekreterim Firdes IŞIK’ı konuşmalarını yapmak üzere kürsüve davet ediyorum.

TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL SEKRETERİ SAYIN FİRDES İŞİK'İN KONUŞMASI

Sayın Genel Başkanım, Ülkemizin Dört Bir Yanından Gelen Değerli Katılımcılar, Muhterem Misafirler ve Kıymetli Basın Mensupları,

Türk Eğitim-Sen Kadın Komisyonları 1. Buluşma Toplantısına hoş geldiniz diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Kısaca kendimi tanıtmakla söze başlamak istiyorum. 15 yıl Yenimahalle Alparslan Lisesinde öğretmen ve müdür yardımcısı olarak çalıştıktan sonra, Türk Eğitim-Sen Yönetim Kurulunda görev aldım ve halen Genel Sekreter olarak bu görevimi yerine getirmeye çalışıyorum. Evli ve iki çocuk annesiyim.

Yönetim Kuruluna geldiğimden bugüne kadar sendikamız şube başkanları, yönetimleri ve üyelerimizle yaptığımız toplantılarda-bayanlar çayı hariç-100 kişi varsa bunlardan sadece 1-2'si bayan oluyordu. Bugün 100'e yakın bayan arkadaşımın buluşmak gerçekten beni çok mutlu etti. İnanıyorum ki, bu ilk buluşmadan sonraki buluşmalarımızda daha da çok olacağız.

Kadınlar her işe sevgiyle başladıkları için farklıdır. Sevgiyle yuvayı bir bütün haline getirir, sevgiyle iş yerindeki sorumluluklarının üstesinden gelirler. Sevgi olmasa, düşünsenize, bu kadar yükün altından kalkmak mümkün mü? Evde yemek yap, çamaşır yıka, sil-süpür, bulaşık yıka, ütü yap, çocuğunu okula bırak, dertlerini sıkıntılarını paylaş; işte kimi zaman bilgisayarın başından kalkma, öğrencilerine ders anlat, velinle ilgilen, günlük plan hazırla, evrakları takip et, arkadaşlarının, öğrencinin dertlerini paylaş vs. bunları yaparken de en iyisi ol. Yani iyi eş, iyi anne, iyi iş kadını, iyi vatandaş, iyi insan...

İşte bütün bunların üstesinden gelebiliyorsunuz sevgiyle işe başladığınız için. İşte sizin üstünlüğünüz, farklılığınız burada...

Kadın olmanın farklılığı bununla da bitmiyor. Sizler, heyecan ve coşkularınıza sosyal hayatınızdaki toplayıcı, birleştirici, yapıcı, kaynaştırıcı özelliklerinizi katmasını da biliyorsunuz.

Değerli Arkadaşlarım,

İşte bütün bu özellik ve farklılıklarınız size daha da fazla sorumluluk yüklüyor. Çünkü çağımız bilgi çağı, sadece iyi bir eş, iyi bir anne, iyi bir iş kadını olmak yeterli olmuyor. Küreselleşen ve hızla değişen bir dünyada yaşamaktayız. Her alanda esen değişim rüzgârına duyarsız kalarak yaşamamız mümkün değildir. Bu değişim içinde kadına yüklenen sorumluluk daha da artmaktadır. Çünkü bu durumda, kadınlarımız bilgi ve birikimlerini, manevi değerlerini, milli kültürünü kaybetmeden gelecek nesillere aktarma gibi büyük bir sorumluluk taşımaktadır.

“Bir devletin ya da toplumun ilerlemesi için sadece erkeğin değil, kadının da toplumda yer alması gereklidir. Kadınlarımız, hatta erkeklerimizden çok aydın, daha çok feyizli, daha çok fazla bilgili olmaya mecburdurlar, eğer gerçekten de milletin anası olmak istiyorlarsa...” diyen Büyük Önder Atatürk’ün fikir ve anlayışıyla, yaşadığımız toplumun gelişmesi için her Türk kadını, bulunduğu konuda yeteneklerine göre katkıda bulunmak zorundadır. Bu hızlı değişim-gelişim sürecinde, artık oyalanma faaliyetleriyle oyalanmayı bırakıp, her alanda etkili olma yolunu seçmek mecburiyetinde.

Sürekli gelişimde yalnız yaptıklarımızdan değil, yapamadıklarımızdan da sorumluyuz. Tabii ki gelişmek için de değişime açık olmamız gerçeğini unutmamalıyız. Artık çağımızda dimdik ayakta kalabilmek için, güçlü olabilmek için devamlı kendimizi geliştirmek, hatta kendimizi aşmak durumundayız.

Geçenlerde okuduğum bir söz ilgimi çekti. **“Hiç kimse, başarı merdivenini elleri cebinde tırmanmamıştır”**. Hızla değişen bu dünyada eğitim çalışanı kadınlar olarak nasıl ve nerede yer alacağız, nasıl kendimizi yenileyip geliştireceğiz ve başarı merdivenini nasıl çıkacağız bunu çok iyi tespit etmek gerekiyor.

Bu tespiti sağlıklı yapabilmek için bilgi ve tecrübelerimizi birbirimize aktarmamız, paylaşmamız, problemlere birlikte çözüm bulmamız, etkili ve sürekli iletişim kurmamız gerekiyor. Zaten bugünkü buluşmamızdaki amaçlardan biri de tanışıp, bundan sonra eğitim çalışanı bayanlar olarak fikir üretmek, proje geliştirme adına neler yapabilirizi konuşmaktır. Bu ilk buluşmada daha çok birbirimizi tanıyıp, 8 Mart 2004’te yapacağımız Kadın Kurultayının ön hazırlıklarını belirleyeceğiz. Yani çalışma gruplarını ve konularını belirleyeceğiz.

Bir sivil toplum kuruluşu olan Türk Eğitim-Sen’in Genel Sekreteri ve bir kadın olarak, böyle bir toplantıyı organize etmek, ne yazık ki benim aklıma gelmedi. Genel Başkanımız Şuayip ÖZCAN; eğitim çalışanlarının sosyal, kültürel ve ekonomik hayatında önemli bir yer tutan sivil gücün kadınların katılımıyla, desteğiyle daha da güçleneceğini vurgulamak amacıyla böyle bir toplantının faydalı olacağını söylediğinde bir kez daha doğru yerde olduğuma karar verdim. Türk Eğitim-Sen çatısı altında, kadınlar olarak istediğimiz sürece her zaman her kademedede ver verildiğinin

bıncıyla gurur duydum. Hatta her zaman, mazeret üretmeksizin, sendikal faaliyetler içinde yer almak istediğimizde bize destek verildiğini yine hatırladım.

Değerli Katılımcılar,

Hızla gelişen, değişen bir çağda sivil toplum kuruluşları çok önemli bir yere ve işleve sahipler. Bildiğiniz gibi sivil toplum kuruluşları içinde de en etkili olan sendikalaradır.

Daha iyi bir hayat ve demokratik bir toplum arayışında önem kazanan sivil toplum kuruluşları örgütlenerek dayanışma içinde buldukları sürece güçleneceklerdir. Yönetim olarak Kadın Kurultayını toplamaya karar verdiğimizde internetten kadınlarla ilgili kurulan dernek ve vakıflara bir göz attım. Hemen hemen hiçbirinde eğitim çalışanı kadınlara ait bir not göremedim. Her kadın derneği farklı alanlarda örgütlenmişlerdi. Şunu da özellikle vurgulamak zorundayım, bizim amacımız ayrı bir kadın kuruluşu oluşturmak değil, Türk Eğitim-Sen çatısı altında üyelerimizin ve toplumun eğitimine yön vermek, üyelerimizin çıkarlarını savunmak, kendi problemlerimizi masaya yatırmak, çözüm önerileri sunmak, erkek arkadaşlarımızla birlikte güçlü bir taban oluşturarak projeler üretmek, işbirliği içinde çalışmaktır.

Kadınlarımızın kendilerini geliştirerek, sendikal faaliyetlere katılmaları, kendilerini anlatma olanağı bulmaları ve sorunlara çözüm önerileri bulma sorumluluğunu taşımaları bizi daha da güçlü kılacak. Daha güçlü olmak için de daha etkin ve belirleyici, aktif ve yoğun bir katılımın şart olduğunu hepimiz bilmekteyiz.

Hep birlikte güçlü bir taban oluşturmak, dedim. Çünkü sivil toplum kuruluşlarının etkili olabilmesi, dayandığı tabanın genişliğine bağlıdır. Biz sayı bakımından ne kadar artarsak yaptırım gücümüz de o kadar artar. Unutmayalım ki güçlü olan etkilidir.

Bunları yaparken bir yandan demokratik, hukuk devleti yapısını güçlendiren öte yandan milli hassasiyetlerimizi de unutmadan sorgulayan, araştıran bir anlayışla hareket etmek zorundayız.

İçeride dönüşümlükten kurtulup dışarı açılmalı; meziyetlerimizi tanıtmalı, alanımızı genişletmeliyiz.

Türk Ailesinin ve Sendikamızın Temel Taşları Olan Sevgili Bayanlar,

Tarihimize baktığımızda erkeklerimizle birlikte bir çok işi başardığımızı görüyoruz. Bugün de birbirimize sendikal alanda destek olarak, dertlerimizi paylaşarak, büyük yük olan Türk Eğitim-Sen'i daha da büyüteceğiz. Türk Eğitim-Sen'in farkını göstereceğiz. Tabii bunu yaparken fark yaratmamız gerektiğinin de bilincindeyiz. Farkımız tüzüğümüzde:

- * **Bağımsız, dürüst, ilkeli ve kararlı olmamız,**
- * **Yönetimde katılımılığı ve şeffaflığı benimsememiz,**
- * **Uzlaşmacı ve mücadeleciler olmamız,**
- * **Eğitim çalışanlarını bir bütün olarak görmemiz,**

* Eğitim sorunlarında alternatif çözümler üretmemiz,

* Milli ve manevi değerlere bağlı kalarak gelişime açık olmamız,

gibi ilke ve değerlerimizle biz farklıyız. Bu farklılıklarla biz bir markayız. Önem olan bu markayı en doğru şekilde tabana yansıtmaktır. İşte bu önemli sorumlulu da sizleri, bizleri bekliyor.

Türk Eğitim-Sen'li bayanlar olarak sizler de farklısınız, büyüksünüz. Çünkü 19 binli üye sayısına sizlerle ulaştık, yine sizlerle 300 binlere 400 binlere ulaşacağız. Sizler büyüksünüz, çünkü sorumluluk almaktan çekinmediniz. Zaten, "büyüklüğü bedeli sorumluluk almak" değil midir?

Ailenizi ve çevrenizi nasıl çekip çeviriyorsanız Türk Eğitim-Sen ailesini de sizli çekip çevireceksiniz.

Özette, Türk Eğitim-Sen ailesi mazeret üretmeden sorumluluk alan sizlerle zi veye taşınacaktır.

Unutmamalıyız ki,

Bir şeyler yapmak isteyen, bir yolunu bulacaktır.

Hiçbir şey yapmak istemeyen de bir mazeret bulacaktır.

Hiçbir mazeret bulmadan burada bulunduğunuz için sizlere teşekkür ediyor, h pinizi saygıyla selamlıyorum.

TAKDİM:

Atatürk, Türk kadınına verdiği önemi söylemlerinde şu sözleriyle çok açık d getirmiştir. "Bizce Türkiye Cumhuriyeti anlamında kadın, bütün Türk tarihinde old ğu gibi bugün de en muhterem yerde, her şeyin üstünde, yüksek ve şerefli bir me cudiyyəttir"

Türk Kadınının çalışma hayatında kendisini ifade edebilme fırsatını buldu sendikamız kadınlarının örgütlenmesine büyük önem veren, çalışmalarımızda h bir desteğini esirgemeyen vefalı Türk Eğitim-Sen Genel Başkanı Sayın Şuayip Ö CAN'ı. konuşmalarını yapmak üzere kürsüye teşriflerini arz ederim.

TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI SAYIN ŞUAYİP ÖZCAN'IN KONUŞMASI

Sayın Basın Mensupları, Değerli Konuklar;
Bizleri onurlandırıp, toplantımıza katıldınız. Hoş geldiniz diyor, şahsım ve 200 bin Türk Eğitim-Sen'li adına sizleri selamlıyorum. Sizlerle tarih sayfaları arasında bir yolculuğa çıkıp, bugünkü buluşmamıza gelmek istiyorum.

Kadın Hakları

Eski Türk toplumlarında kadın, ailenin temelini oluşturuyordu. Bu nedenle kadın, Türk destanlarında, Türk efsanelerinde çok yüce bir mertebeye konulmuştur. Kadının, hem erkeğin yoldaşı hem de çocuklarının anası olmak gibi önemli bir görevi vardı. Kadın ve erkek arasında hiçbir ayırım yapılmaz, kadın kocasının yanında omuz omuza mücadelesini sürdürürdü. Öyle ki Türklerde tek eşlilik yaygındı. Kadın hürdü ve Türk topluluğunda saygı görürdü. Ata biner, ok atar hatta güreş tutardı.

Namus ve iffetine düşkün olan Türk kadınının, savaşta düşman eline geçmesi büyük bir zillet sayılırdı. Türk destanlarında kadın, ilahî bir varlık konumuna gelmiştir. Yaratılış Destanında, Tanrı'ya insanları ve dünyayı yaratması için fikir ve ilham veren "Ak Ana" adında bir kadındır. Oğuz Kağan'ın ilk karısı, karanlığı yararak gökten inen mavi bir ışıktan, ikinci karısı ise kutsal bir ağaçtan doğmuş insan üstü varlıklardır. Yakutlarda "Ak Oğlan" ağacın içinden çıkan nurlu bir kadın tarafından emzirilmiştir. İlk Türk yazıtlarından olan Bilge Kağan Kitabesi'nde Kağan: "Sizler anam hatun, büyük annelerim, ablalarım, hala ve teyzelerim, prenseslerim..." hitabıyla söze başlar. En eski Türk inancına göre "han ile hatun" gök ile yerin evlatlarıdır. Kadın burada yedinci kat göktedir. Kadına, böylesine bir kutsallık veren törede kadının horlanması, itilip kakılmasının imkanı yoktur. Türk destanlarında kadın, erkeğin daima yanındadır. Onların güç ve ilham kaynağıdır. Dede Korkut Hikayelerinden olan "Deli Dumrul'da, Dumrul canının yerine can bulma çabasına girince, bunu ka-

dınından bulmuş, kadını ona hiç çekinmeden "canını vereceğini" söylemiştir.

Yine Türk kültüründe destan kahramanları, iyi ata binen, iyi kılıç kullanan, iyi savaşan kadınlarla evlenmek istemektedir. Kırgızların Manas Destanında kadın, evin namusunun koruyucusudur. Kahramanlar, ahlak dışı bir iş yapacakları zaman kadın onlara mani olmaktadır.

Ortaasya'da bilinen eski Türk Devletlerinin hakimiyetinin sürdüğü dönemlerde, özellikle Göktürkler'de ve Hun Devleti'nde, devleti başkan ile karısı birlikte temsil etmişlerdir. Yabancı devlet elçilerinin kabulünde kadın da hakanla beraber olurdu. Törenlerde, şölenlerde kadın, hakanın soluna oturur, siyasi ve idari konulardaki görüşlerini beyan ederdi. Kadınların savaş meclislerine katıldığı dahi olurdu. Üstelik kadın adları arasında, temiz, faziletli manasına gelen; "Hun, Sa-bir, Arig, Ank, Uygur Silig, Kazan Silu" gibi adlar vardır. Aynı şekilde İbn Batu da, Seyahatnamesi'nde Kırım'daki hatıralarını anlatırken şöyle demektedir. "Burada tuhaf bir hale şahit oldum ki o da Türklerin kadınlara gösterdiği hürmetti. Burada kadınların kıymet ve derecesi erkeklerinkinden çok üstündür. Büyük Hun İmparatorluğu adına Çin ile ilk Barış antlaşmasını Mete Han'ın hatunu imzalamıştır. Ebul Gazi Bahadır Han Şecere-i Terakime'de Oğuz ilinde, yedi kızın uzun yıllar beylik yaptıklarını anlatmakta ve bu kızların isimlerini şöyle sıralamaktadır "Boyu Uzun Burla, Barçın, Salur, Şabatı Hatun, Künin Körkli, Kerçe Buladı, Kuğatlı Hanım " Türk kadını, diğer toplumlarda olduğu gibi baskı altında tutulmuyor, aşağılanmıyordu. Kadının yüceliği, Altay dağlarının en yüksek tepesine "Kadınbaşı" ismi verilmiştir.

İslam öncesi Türk topluluklarında kadın bu şekilde el üstünde tutuluyordu. Ancak, Türk toplumu dışında kalan milletler, kadına yönelik aynı hassasiyet maalesef göstermiyordu. Cahiliye devri Araplarında, kadının kocası yanındaki değeri, alınıp satılan bir maldan farksızdır. Kadının miras hakkı yoktur. Oysa, Türk kadını miras hakkına sahiptir. Mesela Yakutlarda kadının kendine ait mülkü mevcuttur. Buna "and" veya "semse" adı verilir. Kadının bunu, istediği gibi kullanmak hakkı vardır. İngiltere de ise XI. yüzyıla kadar kocalar eşlerini satabilirdi. Yine İngiltere'de kadın "murdar" bir varlık sayıldığı için İncil'e el süremiyordu. Kadınlar İncil'i okuma hakkına Henry devrinde (1509-1547) sahip olmuşlardır. Kadının sözü kızlarına geçmezdi.

Erkek çocuklar ise, analarına ev içinde bir hizmetçi kadından fazla değer vermezlerdi. Çin 'de ise boşanma hakkı sadece erkeğe mahsustu Oysa Türk kadını tüm bu haklara sahipti. Koca, karısını, kadın kocasını boşayabilirdi. Koca karısının getirdiği çeyizin bedelini verirken, kadın da para vermek veya mihirinden vazgeçmek suretiyle kocasından boşanabilirdi.

Eski Türk kadını, Roma kadınından da daha fazla haklara sahipti. Roma hukukunda kadın kendi malına hükmedemezdi. Vasiyet yapamazdı. Roma hukuku, kadını, ergin kabul etmiyordu. Onu noksan akıllı sayıyordu. Roma'da dul kadının evlenmesi suç sayılıyordu. İran'da kendilerine eş bulan kızlar günahkar sayılmıştır. Aynı şekilde cahiliye Araplarının kız çocuklarını diri diri gömmeleri acı gerçeklerdir. Kız çocuğa sahip olmak şerefsizlik sayılmıştır. İşte bu dönemlerde Türk kızları ve

kadınları toplumun erkekler gibi değerli birer üyesidir.

Meşrutiyetten önce de Türk kadınları fabrikalarda işçi olarak çalışmaktaydılar. 1897'de İstanbul Kibrit Fabrikasında çalışan işçilerin yarısı kadındı. Bursa'daki ipek fabrikalarında da kadınlar fazlaydı. Kadın işçilerin oranı % 25-95 arasında değişmekteydi. Meşrutiyet döneminde esnaf kadınlar da vardı.

Bu dönemlerde iş hayatında kadınların ağırlığı giderek önem kazanmaya başlamıştır. İşte birkaç örnek: İlk Türk kadın memurlar: Bedra Osman, Bedia Şekip, Nezihe Mustafa, Hamiyet Derviş, Mediha Enver, Refika Mustafa, Semiha Hikmet Hanımlardır ve telefon şirketinde çalışmaya başlamışlardır (Yıl 1913) Posta Telgraf Nezaretindeki ilk Türk kadın memur; Feride Yaver. Kadınlara ait fotoğrafçı dükkanı açan; Naciye Hanım. Seyyar fotoğrafçı; Muzaffer Hanım, Hanımlar pastanesi işleten; Seyide Kemal (Yıl 1914)

Dünya Savaşı yıllarında erkeklerin askerde olma sebebiyle devlet dairelerinde kadın memurlar çalışmaya başlamıştır. Bu uygulamayı ilk yapan yerlerden biri de Maliye Nezaretidir. Savaş bitiminde bu kadın memurlardan çoğunun işine son verilmiştir. Ayrıca, I. Dünya Savaşında kadın, erkekle omuz omuza cephede mücadele etmiş, yurdumuzun düşmanlardan temizlenmesine büyük katkısı olmuştur.

Tarihimize "93 Harbi" adıyla geçen Türk-Rus savaşında Erzurum'un Aziziye fabyasında gösterdiği kahramanlıkla adını tarihe yazdıran Türk kadını Nene Hatun bu mücadelenin en güzel örneğini göstermiştir. Kadın çalışanlara gelince; 1920 yılında İstanbul'da Galata Osmanlı Bankasında 1, Ziraat Bankasında 7, Elektrik ve Tramvay Şirketinde 2, Telefon Şirketinde ise 48 kadın çalışmaktaydı. Bu yıllarda ilk defa Türk kadınları sahneye çıkmıştır. İlk Türk sahne sanatçısı Afife Hanım Jale takna adıyla sahneye çıkar, ancak polis baskısı ile karşılaşır.

Atatürk, Kadın ve Siyaset

Cumhuriyet'in 80. yıldönümünde, Türkiye'de yaşayan bütün kadınlar, Ulu Önder Atatürk'e çok şey borçlulardır. Kadınların topluma katılmasında büyük çaba gösteren, kadının siyasete taşınmasında ilk adımı atan Atatürk, kadını Türkiye'nin temel taşı taşlarından biri olarak görmüştür. Atamız, 1926 yılında kadının esaret zincirlerini kıran Medeni Kanun ile Türk kadınına kaybettiği haklarını iade etmiştir. Atatürk, Medeni Kanun ile erkeklerle eşit haklara sahip olan Türk kadınına, TBMM tarafından 3 Nisan 1930'da kabul edilen bir yasa ile belediye seçimlerine katılma hakkı tanımıştır. 1931 yılında da Türk kadını ilk kez tıp dünyasında varlığını göstermiş ve ilk kadın cerrahımız çalışmaya başlamıştır. 4 Mayıs 1931'de ilk toplantısını yapan TBMM tarafından 26 Ekim 1932'de kabul edilen bir yasa ile Türk kadınına muhtar, köy ihtiyar kurulu üyeliğine seçilme ve seçme hakkı tanınmış; ertesi yıl da, 8 Ekim 1934'de kabul edilen ve 5 Aralık 1934'de yürürlüğe giren bir başka yasa ile, Kadınlara Milletvekili Seçme ve Seçilme" hakkı tanımıştır. Ancak 1935 seçimlerine 18 kadın meclis'te yer almayı başarırken, artık kadınlar meclis'te yeteri kadar yer alamamaktadır. Yapılan araştırmalara göre kadınlar, seçimlerde daha az oy veriyorlar, siyasal parti ve örgütlerde daha az faal olup, bu örgütlerin karar organların-

da gereken sorumluluğu üstlenmeye yanaşmıyorlar. Üst gelir grupları ile alı gruplarının seçime katılım oranı ise düşük. Evli kadınlar, bekarlara oranla se re daha fazla katılma eğilimindedir. Ancak evli çiftler, genellikle birlikte oy vern rarı alıyor. Kararda etkili olan taraf ise genelde erkek oluyor. Oluşumunda ka rın rol almadığı, kuralları erkeklere göre belirlenmiş siyaset arenası, Türkiye'c

Bu nedenle, o kapılardan giren kadınların kendilerini kabul ettirebilmek iç kek meslektaşlarının çok üstünde, olağanüstü bir eğitim düzeyine sahip olr bizde neredeyse bir gelenek halini almıştır.

İşte Atamızın Kadına Verdiği Önemi Dile Getirdiği Sözleri:

“ Daha esenlikle, daha dürüst olarak yürüteceğimiz yol vardır. Bu yol, Tür dinini çalışmamıza ortak yapmak, ilmi, ahlaki, sosyal, ekonomik yaşamda en ortağı, arkadaşı, yardımcısı ve destekleyicisi yapmak yoludur.

“ Bizim sosyal toplumumuzun başarısızlığının sebebi, kadınlarımıza karşı terdiğimiz ilgisizlikten ileri gelmektedir. Yaşamak demek faaliyet demektir. Bu dolayı bir sosyal toplumun, bir organı faaliyette bulunurken, diğer bir organı mezse, o sosyal toplum felçlidir.”

Atatürk 30 Mart 1923' de Vakit Gazetesi' nde yayınlanan bir beyanatında şu söyler:

“ İnsan topluluğu kadın ve erkek denilen iki cins insandan oluşur. Kabil mid kütlenin bir parçasını ilerletelim, ötekini ihmal edelim de kütlenin bütünü ilerley sin? Mümkün müdür ki bir cismin yarısı toprağa bağlı kaldıkça, öteki yarısı göl yükselebilirsin?”

“ Ey kahraman Türk kadını! Sen yerde sürünmeye değil, omuzlar üzerinde lere yükselmeye layıksın.”

Kadına Yönelik Şiddet

Ataerkil düzen gereği kanun koyucuların cinsiyetini göz önünde bulundurur yasalar ne yazık ki kadından yana değildir. Bu gerçeği bizim kanunlarımızda uluslararası hukukta görmek mümkün. Kadına şiddet, özellikle cinsel şiddet bur ele almamız gereken temel sorunlardan biridir. Kadına evde, okulda, sokakta, iş rinde, şiddet her yerde! Erkek egemen sisteme karşı doğru bir tanım getirip, dc örgütlenmelere gidilmedikçe, "hak arama bilincimizi geliştirmedikçe" şiddet dı çok uzun bir dönem yaşamımızda olacak. Kadın ile erkek arasındaki, ezme ezi ilişkisi yaşamın tüm alanlarına yayılmış durumda olduğunu bilmeliyiz. Nitekim men yanı başımızda devam eden Irak savaşı sonrasında savaşta mağdur olan, cavüze uğrayan, taciz edilen kadınların durumları ne olacak diye düşünmekten k dimizi alamıyoruz.

Kadın Cinsel Bir Meta Değildir.

2003 yılının son günlerini yaşıyoruz. Dünyada ve Türkiye'de pop kültürü haki yetini kurmuş durumda. Biliyorsunuz en etkili kitle iletişim aracı olan televizyon dı ranışlarımızı, ilişkilerimizi, zevklerimiz ve duruşumuzu belirliyor. Televizyon şim lik belli insan tipolojisini temsil etme durumunda. Ticari tekel zihniyeti. isin rant t

yutu bunu götürüyor. Büyük patronların tabiriyle ise "halk bunu istiyor". Bugünlerde "Televole" fırtınası epeyi dindi. Yeni televole, yarışma formatında gene karşımızda. Genç ve bakımlı kadınlar baş rollerde. Yarışmalar şarkıcı yapıyor, manken yapıyor, hatta evlendiriyor. Sanırım bu yarışma furyasının gerçek hayatımıza tekabül eden tek noktası yarışma sonuçlarında gizli kalıyor. İster sosyolojik inceleme nedeniyle ister tesadüfen hepimizin göz ucuyla da olsa izlediği programlar bunlar. Medya tekelinin başını tutan erkek egemen zihniyet 'kazanan'ı belirliyor. TV' nin renkli dünyasından günlük yaşamımızın siyah beyaz renklerine dönersek çalışma hayatında kadınların yerini yapılan istatistikler açıklıyor.

Kadın ve Eğitim

Bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de kadınlar, eğitim hakkını mücadele ederek aldılar. Tanzimat dönemi ile birlikte ilk kız okulları açılmaya başladı. 1842'de Avrupa'dan getirilen ebe kadınların, Tıbbiye'ye verdikleri kurslarla başlayan kadınlara mesleki eğitim çalışmaları, 1858'de ilk kız rüştiyelerinin açılması ile yeni bir döneme girdi. Ancak kadın öğretmen yoktu ve kız çocukların erkek öğretmenlerle bir arada bulunmaları hoş karşılanmıyordu. 1860'larda ilk kız öğretmen okulları açıldı. 1869'da Yedikule'de kadınlar için mesleki eğitime yönelik ilk Kız Sanayi Mektebi açıldı. Bunu, 1878'de Üsküdar Kız Sanayi Mektebi ve 1879'da Aksaray ve Cağaloğlu Kız Sanayi Mektepleri izledi. Okulların sayısının artmasında kadınların, kız okullarının açılması, kız çocuklarının eğitim giderlerinin karşılanması taleplerini sürekli gündemde tutmasının da rolü vardı. 1913'te Kız Rüştiyeleri altı yıllık kız okulları haline getirildi ve aynı yıl Redif Paşa Konağı'nda ilk kız lisesi açıldı. İstanbul dışında kız liselerinin açılması için 1922'yi beklemek gerekecekti. 7 Şubat 1914'te Darülfünun'un (bugünkü İstanbul Üniversitesi) Konferans Salonu'nda haftada dört gün olmak üzere kadınlara açık konferanslar verilmeye başlandı.

Üniversiteye kadın öğrenciler 12 Eylül 1914'te alınmaya başlandı ve edebiyat, matematik, tabiat ve güzel sanatlar derslerinin verildiği İnas Darülfünunu (Kadın Üniversitesi) açıldı. 1921'de kız öğrenciler, erkek öğrencilerin sınıflarını işgal ederek, erkeklerle birlikte derse girmeyi talep ettiler. Bu boykot sonucunda üniversitede karma eğitim başladı. Nihayet 3 Mart 1924'te Tevhidi Tedrisat Kanunu yürürlüğe girdi. Böylece kız ve erkek öğrenciler aynı eğitim sistemine alındı. Ancak eğitim sisteminde eşitlik yönünde gerçekleştirilen bu yasal düzenlemeler, güncel yaşamda beklenen sonuçları vermedi. Kız öğrencilerin sayısı, bugün bile erkek öğrencilere oranla oldukça düşük. Ayrıca, erkeklerle aynı eğitimi alan kız mezunlar da, pratik yaşamda geleneksel ve hatta bürokratik engellerle karşılaşılıyorlar. İlgili fakülte eğitimini başarıyla tamamlamış kadınların, 1989 yılına kadar kaymakam olarak atanmaması, bu engellemelerden sadece biri. Öyle ki UNICEF'İN " 2004 Dünya Çocuklarının Durumu" başlıklı raporuna göre, Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı'nın eğitim sorumluluğunda bulunan 20 milyon kişiden 7.5 milyonu okur-yazar değilken, bunun 6 milyonunu kız çocukları ve kadınlar oluşturmaktadır. Kız çocuklarının okullaşma oranı ilköğretimde yüzde 88, ortaöğretimde yüzde 36 ve yükseköğretimde yüzde 10'dur. Üstelik 2003 yılında yasal olarak ilköğretime başlamamış 1.5 milyon çocuk vardır. Bunların 900 binini kız, 600 binini ise erkek çocuklar oluşturmaktadır. Doğu ve Güneydoğu'da ise 250 bin kız çocuğu okula gönderilmemektedir. Üniversite mezunu

kadınların nüfusa oranı yüzde 3.2'de kalmaktadır. Rakamlar ortadadır. Kız çocuklarının okula gönderilmemesinin bazı nedenleri vardır. Bunlardan en önemlisi ekonomik nedenlerdir. Bunlara son zamanlarda bir de kıyafet sorunu eklenmiştir.

Kız çocuklarının okuması gereksiz görülmekte, dolayısıyla da kız çocuğunun eğitimi yapılmak istenmemektedir. Ancak kız çocuklarının eğitilip, topluma kazanması, meslek sahibi olmaları gerekmektedir. Bu ülkemizin gelişmişlik düzeyini ifade eden bir maddede temel öneme sahiptir. Yüksek öğrenimdeki kadın öğretim üyesi ve öğretim görevlilerinin toplam içindeki oranı yüzde 33 ile oldukça yüksek düzeydedir. Bu oran AB'de yüzde 30'dur.

Kadının Çalışma Hayatındaki Yeri

Kadınların işgücü arzına katılım oranı yüzde 60 ile dünya ortalamasının altındadır. İlginç olan bir nokta ise bu oranın son 30 yılda hiç değişmemiş olmasıdır. Çok şirket kadınların üst noktalara gelmesini uygun görmemektedir. Özellikle bu alanın geçmiş dönemlerde işletmelerde daha da yaygın bir imaj olduğunu söylemek mümkündür.

Ancak son yıllarda kadınların eğitim seviyelerindeki artış bu gün gerek ABD ve ABD'de gerekse ülkemizde kadın yöneticilerin sayısını eskiye nazaran artırmıştır. Ancak bu oran hala istenilen düzeyde değildir. Yapılan araştırmalara göre ülkemizde 1960'lardan itibaren yönetimdeki kadınların sayısı iki kat artmıştır. Çalışan kadınların %33'ü yönetim kademelerinde yer alabilmesine karşın, sadece %6'sı düzeylerdedir. Aile yaşamının kadınların iş yaşamı ve kariyerleri üzerindeki etkisi alan araştırma sonuçları evlilik ve çocukların kadının kariyerini sekteye uğrattığı ortaya koymaktadır.

Yapılan bir araştırmaya göre, günümüzde Türk kadınının üçte biri iş yaşamını yer alıyor. Sektörlere göre tekstil, öğretmenlik, tıp ile ilgili meslekler kadınların günlükte olduğu ya da kadın erkek sayısının birbirine yaklaştığı alanlar olarak gözden geçiriliyor. Çalışan kadınlar, uzmanlık gerektirmeyen mesleklerde yoğunlaşırken işgücü piyasasındaki kadınlar, genelde kısmi çalışma, geçici çalışma ve evde çalışma gibi atipik ve kayıtdışı istihdam biçimlerinde ağırlıklı olarak yer alıyor.

Kadınlar kentlerde düşük, kırsal alanda oldukça yüksek oranlarda çalışıyor. Kırsal alanda "ücretsiz aile işçisi" olarak çalışan genç kız ve kadınların oranı yüzde 62.6 düzeylerinde bulunuyor. Hizmet sektöründe kadın işgücü oranı yüzde 57.5 ile en önde yer alıyor. Kadınlar, ilmi ve teknik elemanlık alanında çalışanların yüzde 24'ünü, üst kademe yöneticisi olarak çalışanların yüzde 1'ini, idari personel olarak çalışanların yüzde 23'ünü, ticaret ve satış personeli olarak çalışanların yüzde 4'ünü, hizmet işçisi olarak çalışanların yüzde 13'ünü, tarım sektöründe çalışanların yüzde 9'unu oluşturuyor. Tarım dışı üretim işçisi olarak çalışanların arasında kadının oranı ise yüzde 25 düzeyinde bulunuyor.

Yapılan bir araştırmaya göre, dünya genelinde ve Türkiye'de aynı iş için erkeklerden yüzde 25 daha az ücret alan kadınlar, çocuk bakımı ve ev işleri içinse erkeklerden

---

lere oranla beş kat daha fazla vakit harcıyor. Kısacası evlilik ve çocuk sahibi olmak kadınların iş yaşamında önemli bir rol oynuyor.

Görüldüğü üzere, kadın gerek çalışma hayatında gerekse siyaset arenasında önemli görevler üstleniyor, toplumda artık "bende varım" diyebiliyor. Ancak bu gelişmeler yeterli değildir. Kadın hala tam olarak toplumun her alanında yer alamakta, çeşitli engellerle karşılaşmaktadır. Bu nedenle kadının kendi hakkını savunmasının yanında, erkekler de kadınlara yardımcı olmalı, onların hak arama mücadelesine destek vermelidir.

Buradan sesleniyoruz:

- Kadınların çalışma koşulları düzeltilmeli,
- Kadınların ekonomik, soysal, ve siyasi hayattaki yeri çağdaş toplumlar seviyesine çıkartılmalı,
- Kadın eğitimi ve kadın sağlığı için eğitim ve sağlığa ayrılan pay artırılmalı,
- Kamusal alanda kadına yönelik şiddet ve tacizin önüne geçilmesi için ağır yasal düzenlemelere gidilmeli, terfi ve görevde yükselmelerde cinsiyet ayrımcılığının önüne geçilmeli,
- Anne, doğum hazırlıklarına ücretli izinli olarak iki ay önceden başlayabilmeli; doğum sonrası izin süresi ücretli izin olarak 90 güne çıkartılmalı,
- Sağlıklı bir nesil yetiştirmek için, bebeğin hakkı olan anne sütü izin saatleri artırılmalı, çalışan kadınlarımızın çocuklarına kreş ve yuvalar oluşturulmalı,
- Resmî nikahsız ve başlık parası için yapılan evlilikler çok ciddi olarak ele alınmalı; boşanma, şiddete maruz kalma hiçbir güvencesi olmadan ortada kalma gibi durumlarda çeşitli kurumlarla ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapılarak kadınların sığınabilecekleri, belli organizasyonlarla iş bulabilecekleri kurumlar oluşturulmalıdır.

Değerli Konuklar

Tarihimizden bugüne, kadının yerinin kısa bir tespitini yaptık. Belli ki birçok eksiklik var. Eksiklikler hangi nedenden kaynaklanıyorsa kaynaklansın amaç, bunları gidermek olmalıdır. Güzelliği yakalamanın şartı ise inanmaktır. O da sizde mevcuttur. Yoksa bu hava şartlarında buraya kadar teşrif etmezsiniz. Teşkilatımızın isteği, geçmişten aldığımız güçle geleceği aydınlatmak için kuruluşunuz olan Türk Eğitim-Sen'in çeşitli kademelerinde görev almanız, yeni üyeler katarak kuruluşumuzu güçlendirmeniz, görüş ve önerileriniz ile bizim doğrudan ayrılmamamızı sağlamaktır. Sizlerle bizleri buluşturan başta Genel Sekreterimiz Firdes IŞIK olmak üzere tüm sendika yöneticilerimize teşekkür ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü Kurultavında bulusmak üzere...

**TÜRK EĞİTİM-SEN KADIN KOMİSYONLARI
I. BULUŞMA TOPLANTISI**

I. OTURUM

**ÇALIŞMA KONULARININ BELİRLENMESİYLE
İLGİLİ
BEYİN FIRTINASI**

ÖNCELİKLİ KONULARIN BELİRLENMESİ

THE
THE

THE THE

THE THE
THE THE
THE THE

Adana 1-2-3, Adıyaman, Ankara1-2-3-5, Antalya 1-2, Amasya, Balıkesir 1, Bilecik, Bolu, Bursa 1-2, Çorum, Denizli, Eskişehir, Elazığ, Giresun, İzmir 1-2-3, Isparta, Kayseri 1, Kastamonu, Kırıkkale, Kırşehir, Kocaeli 1-2, Konya 1-2, Kütahya, Malatya, Mersin 1, Muğla, Nevşehir, Samsun 1-2, Sakarya, Sivas, Tekirdağ, Trabzon 1-2, Tokat, Van, Zonguldak, Bartın, Karabük ve Düzce şubelerimizden gelen katılımcılar "Kadın Kurultayı"nda ele alınmasını istedikleri konuları hızlı bir şekilde ve birkaç kelimeyle ifade ettiler. Bu beyin fırtınası seansı, alanında uzman olan Sayın Prof. Dr. İsmail ÜSTEL tarafından yönetildi.

BEYİN FIRTINASI

1. Kadın kolları ve il medyası ilişkileri
2. Anne-çocuk-dil
3. Gençlik ve öğretmen
4. Kadın ve cins
5. Kadınlar arası sendikal faaliyetleri arttırma
6. Kadın ve sağlık
7. Kadın ve psikoloji
8. Kadın ve spor
9. Kadın meta değil
10. Sendika ile sendikasızın farklılaştırılması
11. Kreşten başlanarak eğitimin başlaması
12. Erkek komisyonları
13. Memur yasası neler getiriyor?
14. Kadın memura siyaset hakkı
15. Eğitim seviyesi düşük annelere çocuk yetiştirme eğitimi
16. Yönetimde daha etkin rol
17. Ne kadar globalleşme
18. Kadın ve Avrupa Birliği
19. Kadınlar ve korkuları
20. Erkekleri maçosuzlaştırma
21. Doğru iletişim, erkeklerin eğitilmesi
22. Ailede şiddet gören kız çocukların korunması
23. Kadın ve cinsel obje
24. Popüler kültür ve toplum etiği
25. Mutsuz kadın ve boşanma korkusu
26. Türk Eğitim-Sen'in öğrencilere ve velilere tanıtmak
27. Bunun için gönüllü öğretmenlere kurs vermek
28. Türk toplumunda kadının duruşu ve kimliği
29. Erkek ömrü-kadın ömrü
30. Nöbet tutan bayan personel
31. Kadınlarda sendika fobisi
32. Evliliğe hazırlık kursları
33. Çocuk bakım kursları
34. Eğitim gönüllüleri benzeri bir sendika çalışması
35. Medyanın kadın-çocuk-aile üzerine etkileri
36. Türk Eğitim-Sen'in şirketleşmesi

37. Türk Eğitim-Sen'in TV'si
38. Sendika ve sendikacılık kavramları
39. Toplumsal değerleri genç kuşaklara aktarma
40. Toplumsal değerleri genç kuşaklara aktarmada sendika faaliyetleri
41. Görevde yükselme sınavlarında cinsiyet eşitliği
42. Türk Eğitim Sen kadın komisyonunun sivil toplum kuruluşlarıyla ilişkileri
43. Çalışan bayanların boş zamanlarının değerlendirilmesi
44. Kadın ve sanat
45. Türk Eğitim-Sen yönetimine kadınların ağırlıklı katılımı
46. Eğitimde gençlere bilgisayar destekli yabancı dil eğitimi
47. Gençlere istihdam olanakları
48. Sendikal güçlerin kurumsallaşması
49. Memur eşlerin sendikaya birlikte kaydı
50. Öğretmenlerin psikolojik tedavisi
51. Kadınların emeklilik sonrası sendikaya destek olması
52. Sendikalar ve siyaset
53. Sendika lokalinin mahalle kahvesi olmaktan çıkarılması
54. Sendika lokalinde bilgisayar eğitimi verilmesi
55. Çalışan kadına yıpranma payı verilmesi
56. Öğretmene itibarının geri kazandırılması
57. Dünya ve Türkiye gündeminin yakından takip edilip politika geliştirilmesi
58. Hurafeye kaçmadan gençlere Türk eğitimi
59. Türk dünyası ile ilişkilerin güçlendirilmesi
60. Eğitim ve öğretim tazminatının yaygınlaştırılması
61. Komisyon toplantılarının yılda birkaç kez yapılması
62. Toplantıların başka illerde de yapılması
63. Kadın yürüyüşleri
64. Kitle iletişim araçlarıyla eğitim
65. Hiperaktif çocuk eğitimi
66. Kıbrıs sorunu ve sendikalara düşen görevler
67. Kadın ve medeni kanun
68. Okullarda disiplin
69. Türk aile yapısının korunması
70. Doğum öncesi ve sonrası ücretli izin döneminin gözden geçirilmesi
71. Kadın eğitimci profili ve beklentilerinin araştırılması
72. İktidarların kadına yaklaşımı
73. Kadınların tecavüz eden ve edilen mevzuata tepki göstermesi
74. Türkiye ve dünyada kadınların yaşam standartlarının incelenmesi
75. Erkeklerin dövmemesi bir lütuf değildir
76. Aile eğitim seminerlerinin yurt geneline yaygınlaştırılması
77. Mecliste kadın milletvekili sayısı
78. Memuriyette ast üst ilişkisi
79. Türk kadını okuyor mu?
80. Örf ve adetlerimize sahip çıkalım, üniversitelerde akademik idari personel sınıf ayrımı
81. Üniversite ödeneğinin tüm personele dağılımı
82. Maaslarda komik olan kira ve çocuk vardımı

-
83. Sokak çocukları
  84. Kozmopolit şehirlerde kültür erozyonu
  85. Kadın kurultayında Anadolu'dan esintiler defilesi düzenlenmesi
  86. Bekar, yalnız yaşayan kadınların sorunları
  87. Genel merkez taşra teşkilatları iletişiminin sağlıklı işlemesi
  88. Sendika ve sanat
  89. Kadının kendine güvenmesi
  90. İşyerinde taciz
  91. Kadınlar üzerinde baskıcı erkek hakimiyetinin kaldırılması
  92. Kadının az da olsa sadece kendine zaman ayırması
  93. Nemelazımcılıktan kurtulma
  94. Neden hala kadın-erkek eşitliğini tartışıyoruz?
  95. Birleştirilmiş sınıf düzeyinde eğitimde öğretmen-öğrenci sorunu
  96. Türkiye'de kadın sığınma evi sistemi yürüyor mu?
  97. Sendikanın doğrudan kendi faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin kamu oyuna anlama anketi
  98. Eğitimde fırsat eşitliği
  99. Az gelişmiş ülkeler üzerinde güçlü devletlerin oyunları
  100. Kreş ve yuvaların yetersizliği ve pahalılığı
  101. Müfredat programlarının çok ağır olması ve Türkçe'yi yeterince öğretmeme:
  102. Kadın siyasetçilerin desteklenmesi
  103. Kalabalık sınıf sorununu nasıl çözeriz?
  104. Yabancı dil tazminatı
  105. Eğitimde verimliliğin artırılması
  106. Yaşlı, yalnız, emekli öğretmen evleri
  107. Milli değerlerin öğrencilere yerinde gösterilmesi
  108. Sendika olarak yetkide nerde hata yaptık?
  109. Norm kadronun daha iyi hale getirilmesi
  110. Kadınlar için iş yeri açılması
  111. Eğitimin dejenere edilmesi
  112. Ağaç dikme kampanyaları
  113. TEMA vakfı ile işbirliği
  114. Zorla ve zorunlu evlilik
  115. Kentsel ve kırsal kesim kadınlarının toplumsal konularda birleştikleri-ayrıldıkları konular
  116. Sendikal konularda başarılı olma yolları
  117. Töre kışkacında kadın
  118. Eğitimcilerde diksiyon dersleri
  119. Gençlerimize tarihi-kültürel bilinci gezilerle kazandırmak
  120. Kadının cinselliğe bakışı ve konu ile ilgili bilgilendirilmesi
  121. Yalnızca Atatürkçü Düşünce Derneği'ndekiler mi Atatürkçü?
  122. Engelli çocuk annelerinin çalışma yükünün azaltılması
  123. Eğitimde doğa-çevre bilinci kazandırılması
  124. Çalışan kadının kendine güvensizliği
  125. Çalışan kadının sendikacılığı ciddiye almaması
  126. Türk Eğitim-Sen'li kadınların vizyonu ve misyonu
  127. Alo Türk Eğitim-Sen telefon hattı

128. Türk kimliği ve Müslüman kimliğini tanıtıcı Cd'ler hazırlanması
129. Eğitimde kırtasiyeciliğin azalması
130. Maaş kesinti cezaları için sendikada fon oluşturulması
131. Türk Eğitim-Sen kadınları çok mu sigara içiyor?
132. Kadını döven erkekleri cezalandıralım
133. Emperyalist güçlerin kültürümüzü ve dilimizi yozlaştırması, yok etmesi
134. Türk Eğitim Sen yardımlaşma ve dayanışma derneği kurulması
135. Kadında "çevre ne der" korkusu
136. İş yerinde görev tanımlarının netleştirilmesi
137. Sendikacılık bilinci seminerlerinin yaygınlaştırılması
138. Bilim dünyasında kadın
139. Türk kadınının gücü
140. Sigarayla savaş
141. Türkçe'nin bilim dili olması
142. Hem çocuk hem de kariyer yapmak zorunda değiliz
143. Teftiş sisteminin güncelleştirilmesi
144. Çalışan kadınların diğer yeteneklerinin üretime yönlendirilmesi
145. Valilik onayı ile çalışanlara kadro tahsisi
146. Vücut dilinin kullanılması
147. Sendikacılık KESK'in işi mi?
148. Eğitim fakültesi öğrencilerine daha da sahip çıkılması (burs sosyal faaliyetler)
149. Sendikalar üzerinde siyasi baskı
150. Erkeklerin çalışan kadının ağır rolü konusunda eğitilmesi
151. Sendikaya üye olma konusunda kararsızların kazanılması
152. Türkiye Kamu-Sen'i erkek egemen görüntüsünden çıkarmak
153. Sendikacılığı drama yöntemi ile katılımcı bir biçimde öğretmek
154. Kadın ve tiyatro
155. Yetkili olmak mı yetkiyi kullanmak mı?
156. Sendikal üyeliği zorunlu kılmak
157. Öğretmen atamalarının yerel yönetime devredilmesi
158. Kubaşma yöntemi ile sendikalaşma
159. Sendika ve sendikasız farkının oluşması
160. Sendika faaliyetlerinde ben değil biz oluşturma
161. 8 Mart dünya kadınlar gününe alternatif oluşturma
162. Giyim yardımının ya genellenmesi ya kaldırılması
163. Savaşırılan kadınlar ve çocuklar
164. Siyasi bakı nedeniyle sendikalar arası transferin önlenmesi
165. Yabancı dille eğitim değil yabancı dil eğitimi
166. Niçin sendikalı olmak?
167. Üniversiteye hazırlanan üye yakınlarına ücretsiz kurs
168. Kamu personeli sınavının branşlara göre düzenlenmesi
169. Neden Türk Eğitim-Sen?
170. Kadın üyeleri motive-performansı arttıracak seminerler
171. Öğretmen adayları ne zaman görevlendirilecek ?
172. Öğretmen yetiştirmenin üniversitelere verilmesinden sonraki durum
173. 8 Martta Antalya'da buluşalım, trafik kazalarının azalmasında bize düşen görevler

174. Eşit işe eşit ücret
175. İş gücünün göre ücret
176. Türk Eğitim-Sen ilk yardım grubu
177. Sendikacı imajına özen gösterilmesi
178. KPDS dil sınavı sonuçlarının gazetelerden duyurulması
179. Ek ders ücretleri
180. Türk Eğitim-Sen üyelerinin hangi davranışları zarar verir?
181. YÖK'ün kaldırılması
182. Aday öğretmenlerin sendikaya kaydı
183. Gençlerimizin yabancı ülkelerdeki hayata özendirilmesinin önlenmesi
184. Mezarda emeklilik
185. Gençler üzerindeki misyonerlik tehlikesi
186. Evli kadın yöneticilerin evlilik-kariyer arasında tercihe zorlaması
187. TV eğitim programlarının geç saatte yayınlanması
188. Sendika duyurularının e-posta adreslerine duyurulması
189. Üniversitelerde döner sermaye paylarının eşit dağıtılması
190. Kişisel menfaat için sendikacılık faaliyetine katılma
191. Taşrada bayanların sendikaya girmesini nasıl sağlarız?
192. Sendikalar kendilerine duyulan güveni hak ediyorlar mı?
193. Makam-mevki-söz sahibi kadınların hemcinslerine tutumları
194. Farklı branşlardaki öğretmenlerin sınıf öğretmenliği yapmaları ne getiriyor götürüyor
195. Sendikaların siyasetten ayrılması
196. Taşmalı eğitim-öğretimin getirdikleri, götürdükleri
197. Ergenlik dönemi öğrencilere neler yapabiliriz?
198. Biz hiçbir siyasi partinin arka bahçesi değiliz.
199. Erkeklerde görülen başarılı kadın fobisinin aşılması

199 Maddenin ortaya çıktığı beyin fırtınası seansından sonra katılımcı grup oluşturarak öncelikli maddeleri belirlediler.

- (4) - Yönetimde daha etkin rol
- (3) - Kadınlar arası sendikal faaliyetleri artırma
- (3) - Türk Eğitim-Sen kadın komisyonunun sivil toplum kuruluşlarıyla ilişkileri
- (3) - Öğretmene itibarının geri kazandırılması
- (3) - Türk Eğitim-Sen'li kadınların vizyonu ve misyonu
- (3) - Sendikalar üzerindeki siyasi baskı
- (2) - Sendikalı ve sendikasız çalışanlar arasında fark olması
- (2) - Memur yasasının neler getirdiği
- (2) - Kadınlarda sendika fobisi
- (2) - Medyanın kadın-çocuk -aile üzerindeki etkisi
- (2) - Türk Eğitim-Sen TV'si
- (2) - Kadın ve sanat
- (2) - Türk dınavası ile ilişkilerin düclendirilmesi

- (2) - Dogum oncesi ve sonrası ücretli izin döneminin gözden geçirilmesi
- (2) - Genel Merkez-taşra teşkilatları iletişiminin sağlıklı işlemesi
- (2) - Eğitimde fırsat eşitliği
- (2) - Milli değerlerin öğrencilere yerinde gösterilmesi
- (2) - Sendikal konularda başarılı olma yolları
- (2) - Çalışan kadınların sendikacılığı ciddiye almaması
- (2) - Yetkili olmak mı yetkiyi kullanmak mı?
- (2) - Yabancı dille eğitim değil yabancı dil eğitimi
- (2) - Niçin sendikalı olmalı?
- (2) - Sendikalar kendilerine duyulan güveni hak ediyorlar mı?
- (2) - Farklı branşlardaki öğretmenlerin sınıf öğretmenliği yapmalarının getirdikleri götürdükleri

NOT: Parantez içindeki rakamlar, o maddeyi kaç grubun işaretlediğini göstermektedir. Sadece 1 grubun işaretlemiş olduğu maddeler dikkate alınmamıştır.

TÜRK EĞİTİM-SEN KADIN KOMİSYONLARI I. BULUŞMA TOPLANTISI

II. OTURUM

İLETİŞİM ve MOTİVASYON KONULU SEMİNER

Prof. Dr. İsmail ÜSTEL

II. Oturumda Prof. Dr. İsmail ÜSTEL katılımcılara, "motivasyon" konusunda bir seminer verdi. Bu kavramı tanımlarken, "istek enerjisi, başarı kararlılığı, çalışma şevki, görev heyecanı ve yaşam coşkusu" anahtar sözcükleri ile özleştirdi.

Motivasyonun yukarıdaki sözcüklerle de açıklanabileceğini vurgulayan konuşmacı, bunun aslında insanın içinden gelen bir tür "psikolojik enerji" olduğunu altını çizdi. Motivasyonun bireysel- kurumsal getirileri arasında, "kalitenin sürekli geliştirilmesi, verimliliğin yükseltilmesi ve performansının geliştirilmesi ile kurumdaşlık duygusunun pekiştirilmesinin yer aldığı gerçeği üzerinde durdu. Diğer taraftan, ÜSTEL, sendikamızın vizyon (ufuk hedef) ve misyon (varlık gerekçesi) çerçevesinin sendika değerleri ile ilkeleri rotasında hayata geçirilmesi açısından motivasyonun önemini hatırlattı.

Liderin öncelikli bir görevinin de "motivasyonu engelleyen unsurların engellenmesi" olduğunu belirten konuşmacı, motivasyona yönelik girişimlerin her zaman "kişiye özel" sürdürülmesi gerektiğinin üzerinde durdu. Bu noktada yeni üye kazanma konusuna dikkat çeken konuşmacı, hedef kitleyi motive edebilmek için onları can kulağı ile dinlemek ve beklentilerini anlamak gerektiğini hatırlattı.

ÜSTEL, motivasyon ile etkileşen kurumsal kavramlar listesinde şu hususlara yer verdi: Lider-yöneticilik, örgütsel yapılanma ve işleyiş, iletişim kalitesi, stres yönetimi, takım çalışması. Özellikle iletişim becerilerinin önemini gündeme getiren konuşmacı, bu bağlamda öncelikle aktif dinleyicilik, yazılı ve sözlü iletişim, ikna yaklaşımı, uzlaşmacılık sanatı, motive edici iletişim başlıkları üzerinde durdu. Ayrıca, beden dilinin de profesyonelce kullanılması gerektiğini söyledi.

ÜSTEL, motivasyonun temel kuralının “insanların farkına varmak” olduğunu belirttik; bunu başarabilmek için duyarlı olunması gerektiğini söyledi. Bu kapsamda “kendini bir başkasının yerine koymak konusunda niyet ve beceri sergilemek” demek olan “empati” kavramını da gündeme getirdi.

Genel Merkezimizden işyeri temsilcilerimize ve hedef kitemize uzanan zincirde “yönetim değil, yönetişim” felsefesinin geçerli kılınmasının doğru olacağını ifade eden konuşmacı, bu anlayışın motivasyon açısından çok önemli olduğunu vurguladı. Söz konusu kavramı “talimat vererek değil, kulak vererek yönetme” biçiminde tanımlayan ÜSTEL, bunun için “katılımcı, etkileşimci ve paylaşımcı” bir kültürün zorunlu olduğunu anlattı. Bu anlayışın bireysel ve kurumsal davranışlarımızda da yansıtılması üzerinde durarak, konuyu örnekledi.

Sendikal çalışmalarımızda etkili olabilmek için “beyin ve yürek seferberliği” gerektiğini söyleyen konuşmacı, bunun yolunun kendimizi ve takım arkadaşlarımızı (takım arkadaşlarımızı) coşkulandırmak olduğunu hatırlattı. Bunu her koşulda gerçekleştirmek için, her birimizin bir lider gibi davranması gerektiğini öğütledi.

Her sorunun, aslında bir “kişisel gelişim şansı” olabileceğini ifade eden ÜSTEL problemlere iyimserlikle yaklaşılması gerektiği hususunun altını çizdi. Dahası, beynimizin ve yüreğimizin tüm potansiyelini harekete geçirerek, takım ruhu ile hayata dört elle sarılmamız konusunda öneriler getirdi. Örnekler verdi.

**TURK EGITIM-SEN KADIN KOMISYONLARI I. BULUŞMA TOPLANTISINA
KATILANLARIN LİSTESİ
(27 ARALIK 2003)**

Sıra No	Adı Soyadı
1.	A.Kevser ÇİFTÇİ
2.	Aylin TATAR
3.	Aynur GÖKÇEK
4.	Aysel TONGUR
5.	Aysun CERTEL
6.	Ayşe YILMAZ
7.	Ayşe GÖK
8.	Ayşegül ATEŞ
9.	Ayşegül USTA
10.	Ayşegül YÜKEN
11.	Banu YAMALI
12.	Betül ŞEKER
13.	Bircan ERDOĞAN
14.	Dilek ERDAL
15.	Emine AKYÜZ
16.	Emine ÇINAR
17.	Emine Neşe ÇAKAR
18.	Emine YARARCAN
19.	Eray ALOĞLU
20.	Esen OSMANOĞLU
21.	Fatma ARABULAN
22.	Fatma ÇELENAY
23.	Fatma ÖREN
24.	Fatma TÜRKÖĞLU
25.	Fitnat GÖKGÜL
26.	M.Gökçekadın KAHRAMAN
27.	Gönül KARA
28.	Gül Deniz DURMUŞ
29.	Halide ÖZMERDİVENLİ
30.	Hatice BÖLÜK
31.	Hülya KAPSIZ
32.	İlknur KARAELE
33.	Kader BOZDÖL
34.	Kadriye ÇOBAN
35.	Kamile GÜLÜM
36.	Mediha MAVİ
37.	Mehtap UÇAR
38.	Melike ÖZKAN

-
39. Meral ÇAVUŞ
  40. Mıhrıcan DEVİREN
  41. Mine GÜLŞEKER
  42. Mukadder ÇOPUROĞLU
  43. Mürüvet KUŞCU
  44. Nagıhan SEVİNÇ
  45. Nebiha MURADI
  46. Nejla YILDIRIM
  47. Nesrin YUVAUÇ
  48. Nilay ERKMEN
  49. Nurcan KANDEMİR
  50. Nurhan CANDAN
  51. Nurhan EKŞİ
  52. Nurhan GÜLBİÇER
  53. O. Gülfıdan KARLANKUŞ
  54. Özden KARAPINAR
  55. Perıhan COŞKUN
  56. Reyhan İŞLEV
  57. Sadıka UZUN
  58. Saliha KURT
  59. Selma KIVRAK
  60. Sema AYDIN
  61. Sena ÖZÖNCEL
  62. Sevda ONAR
  63. Songül KOÇAK
  64. Sultan YAŞAR
  65. Süreyya ARIK
  66. Şebnem BUDAKER
  67. Şeyda GEZER
  68. Şule AKSOY
  69. Şükran YILDIZ
  70. Tevhıde AKTÜRK
  71. Tuna KIVRAK
  72. Ünal KÖYCÜ
  73. Yadıgar Yıldız POLAT
  74. Yüksel ÖZDEMİR
  75. Zehra ŞEKERMEN
  76. Zekiye KAMAN
  77. Zekiye TAVUS
  78. Zerrin GÜNEŞ
  79. Zuhal EKİCİ
  80. Zübeyde ALPARSLAN
  81. Zübeyde TAHMAS

II. BOLUM

27 ARALIK 2003 TÜRK EĞİTİM-SEN KADIN KOMİSYONLARI I. BULUŞMA TOPLANTISI SONRASINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

27 Aralık 2003 tarihinde yapılan Türk Eğitim-Sen Kadın Komisyonları I. Buluşma Toplantısında belirlenen öncelikli maddelere göre Genel Merkez tarafından yapılan değerlendirmede konular 6 ana başlıkta toplandı ve ortak sorular hazırlandı. Bütün katılımcılardan 3 konu tercih etmeleri ve ondan sonra tercihlerinden birini tespit edilen ortak sorulara göre cevaplamaları istendi.

KONULAR

A) 21. YÜZYILDA TÜRKİYE VE SENDİKACILIK

Alt Konular –

- ➔ Türk Eğitim- Sen Kadınlar Komisyonu'nun bu konudaki misyonu ve vizyonu
- ➔ Türkiye'nin stratejik amaçlarının ve bunlara yönelik yol haritalarının (stratejilerinin) yeterlilik düzeyi
- ➔ Kamu reformu girişimlerinin sorgulanması : Yararlı unsurlar ve risk faktörleri
- ➔ Katılımcı demokrasi kültürünün yaygınlaştırılmasında sendikaların konumu
- ➔ Devlet - özel sektör - Sivil Toplum Kuruluşları arasında güçbirliği sağlanması
- ➔ Türk Eğitim- Sen'in diğer Sivil Toplum Kuruluşları ile ilişkilerinin gözden geçirilmesi

B) "MİLLİ EĞİTİM" KAVRAMININ GÜÇLENDİRİLMESİ

Alt Konular –

- ➔ Türk Eğitim -Sen Kadınlar Komisyonu'nun bu konudaki misyonu ve vizyonu
- ➔ Çocuklara ve gençlere milli değerlerin - ilkelerin kazandırılması
- ➔ Yabancı dil eğitimi - yabancı dilde eğitim
- ➔ Eğitimde fırsat eşitliği
- ➔ Milli eğitimde kalite / performans / verimlilik
- ➔ Türk Dünyası ile ilişkilerin geliştirilmesi

C) ÇALIŞAN KADININ YAŞAM KALİTESİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ

Alt Konular –

- ➔ Türk Eğitim- Sen Kadınlar Komisyonu'nun bu konudaki misyonu ve vizyonu
- ➔ Kadının is vasamına katılmasını etkileyen faktörler

- İş yaşamının kadına bakış açısı
- Kadının kariyer ve evlilik (eş - anne) rolleri arasındaki etkileşimler
- Çalışan kadının yaşam kalitesini kolaylaştıran uygulamalar

D) "TÜRK EĞİTİM -SEN 2010"

Alt Konular –

- Türk Eğitim-Sen Kadınlar Komisyonu'nun bu konudaki misyonu ve vizyonu
- Sendikanın stratejik planlama kapasitesinin güçlendirilmesi
- Sendikanın başarı düzeyinin tanımlanması ve iyileştirilmesi
- Genel Merkez - Taşra Teşkilatı iletişiminin geliştirilmesi
- Sendika imajının olumlu kılınmasında kadınların rolü
- Sendikanın başarılı olmasında kadın komisyonunun durumu

E) SENDİKALI KADIN SAYISININ ARTIRILMASI

Alt Konular –

- Türk Eğitim -Sen Kadınlar Komisyonu'nun bu konudaki misyonu ve vizyonu
- Kadın eğitimcilerin beklentilerinin (ve önceliklerinin) araştırılması
- Eğitim çalışanı saygınlığının geri kazanılması
- Kadınlardaki sendika fobisini aşabilmek
- Kadınlara sendika / sendikalılık bilincinin kazandırılması
- Sendikalı ile sendikasız memur arasında kazanımlar açısından farklılık sağlanması

F) KADINLARIN SENDİKA YÖNETİMİNDEKİ AĞIRLIĞI

Alt konular –

- Türk Eğitim- Sen Kadınlar Komisyonu'nun bu konudaki misyonu ve vizyonu
- Sendika yaşamında cinsiyet eşitliğinin sağlanması
- Kadınların yönetim becerilerinin geliştirilmesi
- Kadın sendikacı kavramının kabullenilmesi
- Sendikacı rolünün diğer roller (memur, eş-anne) ile uyumluluğu

CEVAP BEKLEYEN ORTAK SORULAR:

- Türkiye'deki mevcut durum değerlendirildiğinde, hangi unsurlar dikkati çekmektedir?
- Türkiye'deki durum dünyadaki örneklerle karşılaştırıldığında, ortaya nasıl bir tablo çıkmaktadır?
- Öncelikli sorunlar hangi konularda yoğunlaşmaktadır?
- Ön plana çıkan sorunlar hangi nedenlerden kaynaklanmaktadır?
- Sorunlar çözümlenmeyecek olursa, ne gibi risklerle karşılaşılabilir?
- Sorunlara yönelik olarak:
  - a) kısa vadeli (bir yıllık dönemde)
  - b) orta ve uzun vadeli (iki - beş yıllık sürede)çözümler neler olabilir?
- Çözümlerin hayata geçirilmesinde Türk Eğitim- Sen'in üstlenmesi gereken roller nelerdir?
- Etkilileri etkilemek üzere Türk Eğitim- Sen hangi yöntemleri kullanmalıdır?
- Türk Eğitim- Sen'in sorun analizi ve çözüm getirme açısından:
  - a) Güçlü yönleri (imkan ve kabiliyetleri) nelerdir?
  - b) Zayıf yanları (yetersizlikleri) nelerdir ve bunların üstesinden nasıl gelinebilir?

GRUP SÖZCÜLERİ TOPLANTISI

23 Ocak 2003 tarihinde çalışma grubu sözcüleri ile Ankara'da Genel Sekreter Firdes IŞIK başkanlığında bir toplantı yapıldı.

Bu toplantıda, grup sözcüleri tarafından katılımcıların tercih ettiği konulara ve tespit edilen sorulara verdikleri cevaplara göre yeniden çalışma grupları belirlendi.

Grup Sözcüleri tarafından, 06-07 Mart 2004 Tarihleri arasında yapılacak olan Kadın Kurultayı konuları ve çalışma grupları oluşturuldu.

III. BÖLÜM

**TÜRK EĞİTİM-SEN
KADIN KURULTAYI**

06-07 MART 2004

ANKARA

Türk Eğitim-Sen Genel Merkezi

TURK EGITIM-SEN KADIN KURULTAYI PROGRAMI
06 Mart 2004 Cumartesi

- 10.00-11.00 : Anıtkabir'i ziyaret
Açılış
- Divan oluşumu
Protokol Konuşmaları
- 12.30-13.30 : Öğle Yemeği
13.30-15.30 : I. OTURUM
Grup Çalışmaları
- 15.30-16.00 : Ara
16.00-17.30 : II. OTURUM
Grup Çalışmaları
- 17.30-18.30 : III. OTURUM
"Ortak Akıl" çalışması
- 18.30-20.00 : IV. OTURUM
Grupların konu sunumu
Katılımcıların konular üzerinde görüş bildirmesi
- 20.00 : Akşam yemeği

07 Mart 2004 Pazar

- 10.00-11.00 : I. OTURUM
Sonuç Bildirgesi taslağının sunumu
Taslakla ilgili görüşmeler
- 11.00-12.00 : II. OTURUM
12.00 : Sonuç Bildirgesi
KAPANIŞ

YER : Hotel İçkale
Ankara

6-7 MART 2004 TÜRK EĞİTİM-SEN KADINLAR KURULTAYI

Ülkemizin dört bir yanından Türk Eğitim-Sen Kadın Kurultayı'na gelen katılımcılar, kurultayın ilk günü saat: 10.00'da, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla Anıtkabir'i ziyaret etti. Genel Başkan Şuayip ÖZCAN başkanlığındaki kadın eğitim çalışanları, İçkale Hotel'den Anıtkabir'e yürüdü.

Anıtkabir ziyaretinde heyet adına mozoleye

çelenk koyan ÖZCAN, da-

ha sonra Anıtkabir özel defterini imzaladı ve deftere şunları yazdı:

"ATAM; Vatan savunması için mermi taşıırken, çocuğunun yorganını silahların üzerine örtüp yavrusunu ölüme terkeden; ülke kalkınması için tarlada orak kullanıp, bahçede çapa yapan; geceleri beşik sallayıp, yarınlar için yiğitleri yetiştirenler; gözünün

nuru evlatlarını

kınalayıp cepheye gönderenler ; sizler Elifler, Fatmalar, Ayşeler, bir güne sığmayacak kadar büyüsunüz. Bugün bazıları sizlerin adına din istismarcılığı ve laiklik üzerinden rant elde etmeye çalışırken bazıları reyting uğruna onurunla oynamaktadır.

Bizler Atamıza söz veriyoruz; Sizler, geleceğimizin en değerli hazinelerisiniz. Dün ol-

duğu gibi bugün de birlikteyiz ve Atamızın kurduğu Cumhuriyetin ışığıyla ülke aydınlanmasında yanınızdayız. Atam; Türk kadını sizin gösterdiğiniz yolda yürümektedir. Siz rahat uyuyun."

Anıtkabir ziyaretinin ardından katılımcılar İçkale Hotel'e yürüyerek geri döndüler ve kurultav çalışmalarına başladılar.

**TURK EGITIM-SEN
KADIN KURULTAYI**

06 Mart 2004

KONUŞMALAR

TÜRK EĞİTİM-SEN KADIN KURULTAYI

06 Mart 2004

AÇILIŞ :

- 1- Açılış konuşması:
Türk Eğitim-Sen Genel Başkanı Sayın Şuayip ÖZCAN
- 2- Azerbaycan Azad Muallimler Birliği Başkanı Sayın Melahat MÜRŞÜDLÜ
- 3- Gürcistan Muallim Sendikalar Başkanı Sayın Manana SOLİDAROBA
- 4- İLO Türkiye Temsilcisi Sayın Gülay ASLANTEPE

PROGRAM SUNUMU

**Türk Eğitim-Sen Merkez Kadın Komisyonu Sekreteri
Sayın Nurhan EKŞİ**

TAKDİM:

Türk Eğitim-Sen Genel Başkanı Sayın Şuayip ÖZCAN, ILO Türkiye Temsilcisi Sayın Gülay ASLANTEPE, Azerbaycan Eğitim Birliği Başkanı Sayın Melahat MÜRŞÜDLÜ, Gürcistan Muallim Sendikalar Başkanı Sayın Manana SOLIDAROVA, Değerli Misafirlerimiz,

Türk Eğitim-Sen'in Kadın Kurultayına hoş geldiniz der, hepinizi saygılarımla selamlarım.

İlk olarak sizleri Ulu Önder Mustafa Kemal ATATÜRK ve Aziz Şehitlerimiz anısına bir dakikalık saygı duruşu ve ardından İstiklal Marşımızı okumaya davet ediyorum.

(Saygı duruşunda bulunuldu, İstiklal Marşı söylendi)

TAKDİM:

Teşekkür ederim.

Katılımcılarımız dışında aramızda bulunan değerli öğretim üyelerimizden, Sayın Şenol BAL, Sayın Ayşe YÜCELÇETİN ve Sayın Şennur ŞENEL'i Divanı oluşturmak üzere onayınıza sunuyorum.

(Takdim edilen Divan Üyeleri onaylandı)

Divan Başkanı Yrd. Doç Dr. Şenol BAL:

Türk Eğitim-Sen'in Değerli Genel Başkanı, Saygıdeğer Misafirler, Türk Eğitim-Sen'in Kadın Komisyonlarını Meydana Getiren Değerli Üyeler, Saygıdeğer Misafirler ve Kıymetli Basın Mensupları;

Türk Eğitim-Sendikası Kadın Komisyonlarının düzenlemiş olduğu Kadın

Kurultayı 2. Buluşma Toplantısının hayırlara vesile olmasını diliyor, Divan adına sizleri saygılarımla selamlıyorum.

Bu vesile ile bizlere tarihimizin bütünlüğü içinde, hür yaşama, hür bir bayrağın altında yetişme imkanı sağlayan milli mücadele şehit ve gazilerimizi ve onların lideri, memleketimizin kuruluşuna önderlik yapan, devletimizin ve cumhuriyetimizin kurucusu, milliyetçiliğin geniş ufuklu, basiretli başöğretmeni Mustafa Kemal Atatürk'ü minnetle, şükranla ve rahmetle anıyoruz.

Değerli Hanımefendiler,

8 Mart Dünya Kadınlar Günü de şimdiden kutlu olsun diyorum hepinize. Dünyada ve ülkemizde Dünya Kadınlar Günü değişik etkinlikler ile kutlanıyor. Bugün kadın haklarının kazanılmasında nerelerden başladığını ve bugünlere nasıl geldiğini hatırlama bakımından özel bir gün. Biraz önce de söylediğim gibi çok değişik etkinliklerle kutlanıyor. Konferanslar, paneller, seminerler, yürüyüşler yapıyor dün-

yada kadınlarımız. Bugün Türk Eğitim-Sen'in böyle bir toplantısı çok anlamlı diye düşünüyorum. Somut kararların çıkabileceği faydalı bir toplantı olarak görüyorum ve tebrik ediyorum Türk Eğitim-Sen yöneticilerini. Biliyorsunuz ki panellerde ve konferanslarda kadın hakları, erkek-kadın eşitliği konusunda uzun uzun konuşmalar dinliyoruz. Veya zaman zaman da hamaset dolu sözler dinliyoruz, kadın işte baştacımızdır, han hatun eşitliği vardır gibi. Artık bun-

ları bırakalım diyorum. Artık kadınlar, elini taşın altına koyup bütün meseleleri kucaklayabileceklerini göstermek zorundadırlar diye düşünüyorum ve ben bugün için ülkemdeki kadınların, yani Türk kadınlarının böyle bir günü anmaya, kutlamaya ihtiyaç duymamalarını, duymamaları için gerekli şartların oluşacağı günleri temenni ediyorum. Ve tüm Türk dünyasında, bilhassa Doğu Türkistan, Karabağ, Irak, Batı Trakya'daki Türk kadınlarının, yani anne olma hakları ellerinden alınan, soykırıma uğramış, yok sayılan Türk Kadınlarının sıkıntılarını, acılarını bugün vesilesiyle kamuoyuyla paylaşmak istiyorum ve acılarının sıkıntılarının da bir an önce bitmesini ve 8 Martlarda güzel şeyleri kutlamayı arzu ettiğimi ifade etmek istiyorum.

Değerli Misafirler, Değerli Katılımcılar, ben sözü daha fazla uzatmak istemiyorum, aramızda misafirlerimiz var, ben sadece hemen programdan şöyle kısaca bahsetmek istiyorum. Şu anda açılış oturumunu gerçekleştiriyoruz. Açılış oturumunda çok değerli misafirlerimiz var. Sayın Genel Başkanımız açılış konuşmasını yapacaklar. Hemen ben öğleden sonraki toplantı konusunda da biraz bilgi verip konuşmacılarla sizi baş başa bırakmak istiyorum. Öğleden sonraki toplantıda çalışma gruplarımız var, katılımcılar olarak biliyorsunuz. 5 konuyu, 5 ana başlık altında topladık.

Birinci çalışma grubumuzun başlığı "21. Yüzyılda Türkiye ve Sendikacılık". İkinci çalışma grubumuz "Milli Eğitim Kavramının Güçlendirilmesi" ki çok önem arz ediyor diye düşünüyorum, çünkü Cumhuriyet döneminde eğitim ve savunma gibi bakanlıkların milli sıfatı Atatürk'ün, eğitim, eğitimin mahiyeti ve üslubu hakkında nelemi istediğini ve beklediğini ifade eden veciz bir ifade olarak bildiğimiz için bu konu üzerinde inşallah çok güzel sonuçlar çıkacaktır diye düşünüyorum. Yine diğer bir çalışma grubumuzun başlığı "Türk Eğitim-Sen 2010" ki gelecekteki misyon ve vizyonu her halde ifade edecektir, çok güzel bir konu başlığı diye düşünüyorum. Diğer bir çalışma grubunun ana başlığı "Sendikalı Kadın Sayısının Arttırılması ve Kadınların Sendika Yönetimindeki Ağırlığı". Tabi ki biliyoruz ki sendika ile kadın henüz bütünleşmemiştir, ama her gelişmede olduğu gibi öncüler vardır, sizler de bu kurumların öncülerisiniz. Evet ben açılış oturumu için açılış konuşmasını yapmak üzere Değerli Genel Başkan, Türk Eğitim-Sen'in Genel Başkanı Sayın Şuayip ÖZCAN'ı mikrofonu arz ediyorum.

Rıvurunun Efendim.

TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI SAYIN ŞUAYIP ÖZCAN'IN KONUŞMASI

Sayın Divan, Değerli Konuklar,
Bizleri onurlandırıp, toplantımıza katıldınız. Öncelikle tüm kadınlarımızın 8 Mart Dünya Kadınlar Gününü kutluyor, hepinize hoş geldiniz diyor, şahsım ve 200 bin Türk Eğitim-Sen'li adına sizleri selamlıyorum.

Kadın haklarının kazanılması ve kadınların erkeklerle eşit haklara sahip olabilmek için verdiği mücadelenin temsili başlangıcı 8 Mart 1957 tarihine denk geliyor. Çalışan kadınların, düşük ücretleri, uzun çalışma saatleri ve insanlık dışı çalışma koşullarını protesto etmek için grevler yaparak seslerini yükseltmeleri 8 Mart'ın da önemini açıklıyor.

Kadın haklarının kazanılması uğruna hangi aşamalardan geçilerek bugünlere geldiği konusunda aramızda bulunan herkesin az çok bilgisi vardır. Dünya Kadın Hakları Günü, ülkemiz açısından da kadın haklarının iyileştirilmesi için konunun gündeme gelmesi açısından önemli bir gün. Fakat ne yazık ki bu hakların

dağılımı ülkemizde eşit değildir.

Tüm ülke sathında eşit ve dengeli bir dağılım ölçeğinde gerçekleşmesini istediğimiz kadınların hak talebinin sonuna kadar öncüsü olarak mücadelemizi ortaklaşa sürdüreceğiz.

Şimdi sizlerle bazı rakamları paylaşmak istiyorum. Yapılan araştırmalara göre, Türkiye'de kadınların yüzde 40'ı görücü usulüyle evleniyor. Yüzde 20'si ise nikahsız yaşıyor. Kadınların yüzde 55'inin doğum kontrolünü uygularken, yüzde 64'ü hamilelik döneminde doktor yüzü görmüyor, yüzde 65' i eve gelen konuğa görünmüyor. Anne olmak için ülkemizde yılda 2 bin 500 kadın yaşamını yitiriyor.

Kadınlar eğitim konusunda da ikinci sınıf vatandaş muamelesi görüyor. UNICEF'in '2004 Dünya Çocuklarının Durumu' raporuna göre Türkiye'de 6 milyon kız çocuğu ve kadın okuma-yazma bilmiyor. Kız çocuklarının okullaşma oranı ilköğretimde yüzde 88, ortaöğretimde yüzde 36. yükseköğretimde yüzde 10'dur. Doğu ve Güneydoğuda ise 250 bin kız çocuğu okula gönderilmemektedir. İşte bu gerçekler biz eğitimcilerin içini burkmaktadır. Çünkü kadının toplumsal yaşama adapte olabilmesinin yolu eğitimden geçmektedir. Bu nedenle siyasi erk üzerine düşen görevi layıkıyla yerine getirmeli, kadınların eğitimi konusunda daha duyarlı olmalıdır.

Kadınların siyasete katılımları da çok düşük orandadır. 1935 seçimlerinde 18 kadın Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde yer almayı başarırken, artık kadınlar meclis-

te yeteri kadar yer bulamıyor. Bu durum önümüzdeki 28 Mart yerel seçimlerinde de tüm çıplaklığıyla gözler önüne seriliyor.

Siyasete yön veren kadınlar, ne yazık ki ülke yönetiminde, siyasi parti yöneticiliğinde, belediye başkanlığında, T.B.M.M. 'de hep arka planda kalıyor. Oysa kadınlar siyasette yer almalı ki, Türkiye güzel bir geleceğe el ele yürüyebilsin. Demokrasi tam anlamıyla işleyebilsin. Aynı durum kadınların sivil toplum örgütlerine ve sendikalara katılımında da görülüyor. Örneğin yapılan bir araştırmaya göre Türkiye'de kadınların sivil toplum örgütlerine katılımı yüzde 24, partilere yüzde 13, sendikalara ise yüzde 6 civarında.

Kadınların iş hayatında da yaşadığı sıkıntılar vardır. Günümüzde Türk kadının sadece üçte biri iş yaşamında yer almaktadır. Türk kadınının işgücü arzına katılım oranı yüzde 60 ile dünya ortalamasının altındadır. Bu oran son 30 yılda hiç değişmemiştir. Evlilik ve çocuk sahibi olmak da kadının iş yaşamını büyük ölçüde etkiliyor. Kadınlar en çok 20-24 yaşlarında işgücüne katılırken, evlenme ve çocuk doğurma yaş dilimini temsil eden 25-39 yaş grubunda çalışan kadınların oranı yüzde 35'e düşüyor. Erkeklerde aynı yaş diliminde oranlar yüzde 84'lerden, yüzde 98'e yükseliyor.

Kadınlar maalesef şiddet ve tacizi alabildiğine yaşayan kesimi oluşturuyor. Özellikle kırsal kesimde ve büyük kentlerin varoşlarında kadınlar dövülüyor, baskı altında tutuluyor, başlık parası egemenliğini sürdürüyor. Hatta bazı kesimler kadına yönelik şiddeti meşrulaştırmaya çalışıyor, töre cinayetleri de gazetelerin baş sayfalarındaki yerini alıyor. Öyle ki Dünya Bankası verilerine göre, 5 kadından biri fiziksel şiddet ya da cinsel saldırı kurbanıdır.

Kadına yönelik şiddeti engelleyici yapılan toplantılar, kampanyalar ise sadece kağıt üstünde kalıyor, şiddeti engelleyici öneriler hayata geçirilemiyor. Kadın hakları kavramına, kadının özgürlüğünün temelini "kadının cinsel özgürlüğü"nü yerleştirilmiş olması konumuzun temelini konulmuş dinamitten farksızdır. "Cinsel meta" tanımı da işte burada devreye giriyor ve kilit tanımını yeterince açık ifade edemiyor. Artık ağızlarda sakız kıvamına gelen fakat anlamını güzergahını yeterince tahlil edememiş kesimler, kadının sadece bedenen varoluşunu özgürlük kisvesi altında tanımlıyorlar. Aslında yapılan ahlaki dejenerasyondan başka bir şey değildir. Yaşanan dejenerasyonla beraber kendine sığ bir "özgürlük" tanımı çizen bu çevrelerde birlikte yaşama, aylara, hatta haftalara sığan süreler içinde sevgili, eş değiştirme, kanıksanan, doğal karşılanan bir durum haline gelmiştir. Ancak yaşanan dejenerasyonu toplumun farklı katmanlarında çevrelerinde görmek mümkündür.

Yazılı ve görsel medyada karakteri, mesleği, sosyal ve kültürel özellikleri yerine, vücuduyla teşhir edilen bir yığın arka sayfa güzeli hepimizin malumu. Gelişen teknolojiyle bu hareketli fotoğraflar şimdilerde şarkı söyler, trajik hikayeler anlatır, oy toplar bir halde evlerimizin yeni konukları oldular. Onları evlendirmek, kasetlerinin satış grafiğini yükseltmek, bizim birincil amaçlarımız arasında sunulur oldu. Böylesine terörize edilen medya araçları karşısında gardımızı alarak sağlıklı nesiller yetiştirmek elbette çok zor.

Çok taraflı görüntü ve bilgi bombardımanı karşısında olduğumuzu bilerek hareket etmeliyiz. Karşımızdaki tehlikenin alt yapı bağlantılarını sağlam argümanlarla kurar ve gene sağlam tanımlar üreterek karşımızdaki tehlikenin altını çizersek, netliğe ve çözüme ulaşmış oluruz.

**Değerli Konuklar,
Türk Eğitim-Sen olarak diyoruz ki;**

- Kadınlara yönelik şiddetin önüne geçmek için yasal düzenlemeler bir an önce yapılmalı, bu düzenlemeler kağıt üstünde kalmamalı, hayata geçirilmeli
- Kadınların çalışma hayatına katılımları sağlanmalı
- Kadınların çalışma koşulları düzeltilmeli
- Terfi ve görevde yükselmelerde cinsiyet ayrımcılığı önlenmeli
- Kadınların ekonomik, sosyal ve siyasi hayattaki yeri çağdaş toplumlar seviyesine yükseltilmeli
- Kadının eğitimi için toplumun tüm kurumları seferber edilmeli
- Kadının eğitimi ve kadın sağlığı için eğitim ve sağlığa ayrılan bütçe artırılmalı
- Anne, doğum hazırlıklarına izinli olarak iki ay önceden başlayabilmeli, doğum sonrası izin süresi ücretli izin olarak 90 güne çıkarılmalı
- Çalışan kadınlarımızın çocuklarına kreş ve yuvalar oluşturulmalı
- Resmi nikahı olmayan çift kalmamalı, başlık parası için yapılan evlilikler üzerinde titizlikle durulmalı, boşanma, şiddete maruz kalma, hiçbir güvencesi olmadan ortada kalma gibi durumlarda kadınların sığınabilecekleri kurumlar oluşturulmalı, sivil toplum örgütleri bu konuda üzerine düşen görevleri yapmalı
- Kadınlar cinsel meta olarak görülmemeli
- Türk milletinin kimliğine, değerlerine ters düşen; kadının onur ve hassasiyetini kırıcı davranışlardan kaçınılmalı.

Değerli Konuklar,

Sözlerimi burada sona erdirirken, sendikamızın düzenlediği Kadın Kurultayının hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, 8 Mart Dünya Kadınlar Gününün anlamının toplumun tüm kesimleri tarafından özümsemeni istiyorum. Bizleri sizlerle buluşturan başta Genel Sekreterimiz Sayın Firdes IŞIK olmak üzere, katılımınızdan dolayı konuklarımıza, sizlere şükranlarımı sunuyorum, tekrar hoş geldiniz diyorum.

Divan Başkanı Şenol BAL:

Bu güzel konuşmaları için Sayın Başkana çok teşekkür ediyoruz.

Evet, aramızda bulunan Azerbaycan Azad Muallimler Birliği Başkanı Melahat MÜRŞÜDLÜ'yü mikrofona davet ediyorum.

AZERBAJCAN AZAD MUALLİMLER BİRLİĞİ BAŞKANI SAYIN MELAHAT MÜRŞÜDLÜ'NÜN KONUŞMASI

Çok Aziz ve Sevgili Kadınlarımız,
Bugün sizinle beraber olmak benim hayatımda en güzel günlerden ve değerlerden biridir. Bu, benim Ankara'ya beşinci gelişimdir. Ancak her zaman Türk Eğitim-Sen'de bu kadar hanımı, kadını bir yerde görmemişim. Her zaman sorardım ki, sizin kadınlarınız nerde, diye... Şükürler olsun ki, Şuayip Bey benim bu arzumu, bugünleri gerçekleştirdi ve ben sizlerle beraberim. Beni en çok sevindiren odur ki, burada genç kadınları, genç kızlarımızı görüyorum. Bu beni daha da sevindirdi. Çünkü geleceğimiz onlarla devam edecektir. Çünkü gençler özünün, ötekilerin yaptıklarını, koyduklarını ellerinde bayrak gibi tutarak ileri gideceklerdir.

Ben sizin hepinizi selamlıyorum ve Azerbaycan'dan kucak kucak selamlar getirdim. Bütün hanımlar adına sizlere selam getirdim. Başkan olduğum teşkilatın hanımları adına selam getirdim.

Ben bu salonda otururken şunu düşündüm. Bizde, Azerbaycan'da teşkilatımızın %80'ini kadınlar oluşturuyor. Bizde erkekler problemi var. Geri dönünce bir erkekler komisyonu düzenleyeceğim. Bizim problemimiz erkek problemidir. İki sene önce geldiğimde dedim ki, gelin değişiklik yapalım, biz size bayanları verelim, siz de bize erkekleri verin. Elbette bunların hepsi şaka. Ancak şaka da olsa ben öyle düşünüyorum ki gelecekte doğrudan da öyle olacaktır. Çünkü, bizim Bakü'de çoğu bölgelerde çok Türk okulları var. Oraya gençler gelir, bekar gençler gelir ve onlar geri dönerken Azerbaycan Türk kızlarını alıp getirirler. Yani, artık biz-siz o alış-verişin devamı gelir.

Hürmetli Hanımlar,

Kadının doğrudan da cennette rolü çok büyüktür ve bizim büyük şairimiz Hüseyin CAVİT der ki: "Kadın gülerse, beşer güler." Bu sözlerde bence çok büyük bir mana vardır. Ailenin yükü, cennetin yükü biz kadınların üzerindedir. Şimdi Şuayip Bey burada problemler saydı Türkiye üzerine. Ben çok samimi olmak istiyorum sizinle, bizde öyle problemler yoktur.

Bizde kadınlar çok daha aktif, ailenin bütün yükü kadınların üzerinde. Bu istikamette bizim kadınlar daha çok faaldir. Biz, ülkenin iktisadi, ekonomik, sosyal ve siyasi problemlerin çözümünde kadınlar daha aktif, daha faal olsun istiyoruz. Size bir rakam vereyim, Azerbaycan'da bugün 75 kadın hareketi var. Bu rakamlar gösteriyor ki doğrudan da kadın hareketi oldukça güçlüdür ve cemiyetin kuruculuğunda müstakil Azerbaycan'ın problemlerinin halinde kadınlarımız erkeklerden daha çok

Ben çok konuşmak istemiyorum, bizim ikinci konuğumuz da var. Vaktinizi aırmak istemiyorum. Sözlerimi yeniden büyük şairimiz Hüseyin CAVİT'in sözleriyle bitirmek istiyorum. Hüseyin CAVİT özü büyük, Türkçü bir şairdir, İstanbul'da uzun bir müddet yaşamış; biz beraber onu tutuyoruz. "Beşer gülerse kadın da güler" ve doğrudan da Türk kadını gülerse - bugün onun problemleri çoktur, Karabağ problemi var, Kıbrıs problemi var, Kerkük problemi var-beşer güler. Ancak bütün problemlere rağmen biz bütün gücümüzü toplamalıyız. Ben sözün mecaz manasında söylüyorum; biz güler isek bizim bütün erkeklerimiz kendilerini daha güçlü hissederler, yani arkalarında büyük bir ordu var, büyük bir kuvvet var diye düşünürler ve beşerin gülmesi içerisinde, bütün beşer gülerse ve onun içerisinde özü büyük bir beşer olan Türk dünyasının gülmesini arzuluyorum ve bu günler içinde hepinizi birliğe çağırıyorum, hepinizin bir olmasını diliyor ve size layık olmaya çalışıyorum. Çok sağ olun.

Divan Başkanı Şenol BAL:

Çok teşekkür ediyoruz. Şimdi Sayın Melahat MÜRŞÜDLÜ'yü tercümanlık yapması amacıyla biraz daha bekleteceğiz ve ben Gürcistan Muallim Sendikalar Başkanı Manana SOLİDAROB'A'yı mikrofona davet ediyorum.

n
r
e
e
i-
e-
ö-
e-

e-
ia-
ey
le,

ca-
si-
bir
eri-
ıda
çok

GÜRCİSTAN MUALLİM SENDİKALAR BAŞKANI SAYIN MANANA SOLİDAROBANIN KONUŞMASI

Ben istiyorum ki sizi selamlayayım, özümüzün hoş arzularını iletayım.

Yine sizi selamlıyorum ve 8 Mart Dünya Kadınlar Günü münasebetiyle sizleri tebrik ediyorum. Ben Şuayip Beye şahsen öz teşekkürümü bildiriyorum ki sizlerle anneler gününde tanışalım ve bugünlerde o imkanları elde edelim istiyordum.

Sizin gözlerinize bakınca ülkenin muallimlerini görüyorum. Biz

birbirimize çok benziyoruz. Gürcü muallimler de sizin gibi güzel, cana yakın ve güler yüzlüler... Bu 3 günde ben çok güzel şeyler gördüm, ancak o güzel şeylerin içinde en güzeli sizlersiniz.

Sizlerle kendi ülkem hakkında konuşmak istiyorum.

Bizim kadın haklarına bağlı problemimiz yok. Bizim hükümetimizde 5 kadın Bakan var. Mecliste de kadınlar vardır. Ailede bir oğlan bir kız varsa eşittir, aralarında fark yoktur, ikisi de iyi tutulur. Bizde, Gürcistan'da, kadınların problemleri sosyal problemler. Bu sosyal problemlerin en büyüğü ise, muallimlerin aylık ortalama 20 Dolar almasıdır emeğinin karşılığında. Buna göre bizim öğretmen kadınlarımız öz işlerini bırakıp Almanya'ya, Türkiye'ye, Fransa'ya çalışmaya gidiyorlar ve sonra oradan da para gönderiyorlar, aileleri geçinsin diye. O kadınların, ülkeyi terk eden kadınların çoğu, muallimlerdir.

Bizde, Gürcistan'da inkılap oldu ve bu hareketin önünde kadınlar gitti. Bizim sendikamızın %99'unu kadınlar oluşturur. Sendikamızın idaresinde 16 kişi var. Bunların 14'ü kadın, ikisi erkek. Bizim sendikamız Gürcistan'da en kuvvetli sendikalardan biridir. Bizde sendikaya en çok kadınlar iştirak ediyor. Eğer siz hayatınızı güzelleştirmek istiyorsanız sendikalarda kadın sayısını arttırmalısınız.

Her bir kadın kendi etrafına 30-40 adam yığılabilir. Çok olursanız hükümetle pazarlığa gittiğinizde kazanırsınız. Kadınlarımız çok olsun ki, hükümetlerin bakış açısı ve siyaseti değişsin.

Bu kurultaydan ötürü, sizi bir kez daha tebrik ederim. Size can sağlığı ile başarılar dilerim.

Divan Başkanı Şenol BAL:

Değerli misafirlerimize çok teşekkür ediyoruz. Evet, şimdi ILO Türkiye Temsilcisi Savın Gülav ASLANTEPE'yi mikrofonu davet ediyorum.

ILO TÜRKİYE TEMSİLCİSİ SAYIN GÜLAY ASLANTEPE 'NİN KONUŞMASI

Sayın Başkanım, Çok Değerli Azerbaycan ve Gürcistan'dan Gelerek Aramızda Bulunan Konuklar, Türk Eğitim-Sendikasının Çok Değerli Yöneticileri, Kadın Kolunun Çok Değerli Üyeleri ve Sendikamızın Tüm Üyeleri ve Aramızda Bulunan, Bizleri Yalnız Bırakmayan Az Sayıda Erkek Dostlarımız Var, onları da Şahsım ve Uluslararası Çalışma

Örgütü adına saygıyla selamlıyorum.

Evet, gerçekten bugün önemli bir gün. Dünya Kadınlar Günü'nü biraz erken kutluyor Türk Eğitim-Sen. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü, kadınların dünyadaki durumuna bir kez daha dikkat çekmek üzere artık dünyada kutlanmakta. Kadının toplumdaki yerinin ve öneminin bir kez daha dünya üzerinde hatırlatılmasına vesile olmaktadır. Yoksa gerçekten Sayın Başkan çok önemli konulara değindiler; bir günde kadını hatırlayıp unutmamanın da tabii ki bir anlamı yok. Dünya nüfusunun yarısını oluşturmakta kadınlar. Aslında Türkiye'de de nüfusun yarısını kadınlarımız oluşturmaktadır. İşte bu açıdan eşitlik son derece önemli. Eşitlik deyince isterseniz şöyle bir fikir dolandırması yapalım: Eşitlik niçin önemli? İnsan hakları açısından son derece önemlidir. Çünkü her insanın eşit haklara sahip olduğunu hepimiz biliyoruz.ve eşitliğin sağlanmasının gerçekleşmesi halinde ancak, demokrasinin gerçek anlamda yakalanıp, yaşanabileceğini biliyoruz. Eşitlik, ekonomik açıdan da son derece önemlidir. Hem dünya nüfusunun yarısını kadınların oluşturduğunu söyledik, hem Türkiye'deki nüfusun yarısını da kadınlar oluşturmaktadır. Kadınlara toplumsal ve ekonomik yaşamda eşitliği sağlamadığımız takdirde, ekonomik olarak o ülkenin kalkınması mümkün değildir. Çünkü ekonomik kalkınmada tüm çalışabilir nüfusun devreye girmesi gerekiyor; ülke kalkınmasının gerçek anlamda yaşanabilmesi için sosyal açıdan baktığımız vakit, sosyal refahın da paylaşılması gerekiyor. Üretilen artı değer, ekonomik bağlamda üretilen artı değer, eşitlikçi bir ortamda cinsiyetler arasında eşit olarak kullanılması da son derece önemlidir. İşte eşit insan hakları, ekonomik dürtüler, ekonomik nedenler ve sosyal kalkınma açısından bütün bu unsurları bir araya aldığımızda bir ülkenin gerçek demokrasiyi yakalayabilmesinin ve gerçek ekonomik-sosyal kalkınmayı yakalayabilmesinin özünde, bireylerine eşit davranmasının yattığını görüyoruz. İşte bu açıdan kadın erkek eşitliği son derece önemlidir. Sayın Başkan çok önemli konulara değindiler. Eşitliği hangi anlamlarda yakalamamız gerektiğini, ben daha özet olarak, eşitliği insan hakları, yani ekonomik haklar ve sosyal haklar açısından eşitliği algılamamız gerektiğini düşünüyorum. Yoksa belirli şablonların toplu-

ma dayatmak istediği bazı yanlış ve çarpık mesajların tabii ki eşitlik olarak algılar maması gerektiğini hepimiz bilinçli bireyler olarak biliyoruz. Eşitlik kavramının toplumdaki yerinin sadece bu saydığım insan hakları doğrultusunda algılanabilmesi için de eğitimin ne kadar önemli olduğunu Sayın Başkan da vurguladılar. Ben de bir kez daha vurgulayacağım. Gerçekten özellikle bu kavramın gerçek demokrasiye gerçek ekonomik ve sosyal kalkınmayı yakalamada ne kadar önemli olduğunu, bireyleri yetiştiren sizlerin, bu konuyu derslerinizde ne kadar sık işlerseniz o kadar demokratik bir toplum oluşturabileceğimizi burada sizlerle bir kez daha paylaşmak istiyorum. Eğitimcilerin toplumu oluşturmakta yüklenedikleri son derece önemli bir rol var ve son derece önemli bir grup eğitimciler. Bu amaçla da Türk Eğitim-Sen'in Dünya Kadınlar Gününü böyle bir kurultayla kutlamasını ve bu konulara eğilmesini çok anlamlı buluyorum ve sizleri kutluyorum. Çünkü çok önemli bir çalışma içerisindedesiniz. Toplumumuzu şekillendirecek bireylerin yetişmesinde son derece önemli değerleri aktaracak olan sizlerin, bu konuda kafanızın son derece berrak, açık ve net olması gerekiyor. Bu açıdan bu öncü rolünüzü gerçekleştirirken, genç beyinle şekillendirirken eşitliğin ve eşitlik kavramının içi dolu dolu kendilerine aktarılması da sizin oynayacağınız rol son derece önemli. Bugün burada sizlerle Türkiye'de kadının durumunun ötesine geçerek dünyada kadının durumunu biraz paylaşmak istiyorum. Bu amaçla da Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 8 Mart Dünya Kadınlar Günü münasebetiyle yayınladığı iki rapordan sizlere bahsetmek istiyorum. Önce, genelde dünyada kadının durumuna baktığımız vakit dünyada kadının durumu Türkiye'dekinden de çok farklı değil. Aslında zaten dünyadaki kadın hareketleri, ister istemez tüm ulusları etkiliyor. Bir hareketin herhangi bir yerde başlaması diğer ülkeye de sızıyor ve karşılıklı bir etkileşim oluyor, ama tabii ki eşitliğin ve demokrasinin sağlanması açısından biz tabii olumlu etkileşimlerin gerçekleşmesini destekliyoruz. Uluslararası Çalışma Örgütü, 1957'deki Dünya Kadın Günü kutlamalarından çok daha önce, kurulduğu 1919 yılından bu yana çalışanlar arasında kadına son derece önemli bir rol biçmiş bir Birleşmiş Milletler kuruluşu hepimiz biliyorsunuz. Daha 1919 yılında ilk kuruluş kongresinde dahi kabul ettiği 3 sayılı sözleşme 'Anıların Korunması Sözleşmesi'dir. Emeğin korunmasını ilke edinen Uluslararası Çalışma Örgütü özellikle çalışan kadınların çalışma koşullarını belirler açısından da Uluslararası standartları oluşturmuştur. Tabii bütün bunları yaparken esas amaç çalışanların korunmasıdır, ama çalışanların arasında kadınların da önemli bir konumu vardır. Bu biyolojik özellikleri de göz önüne alınarak çalışma koşullarının, onların analık özelliklerini de göz önünde tutarak şekillendiren bir dizi Uluslararası çalışma standardı vardır. Bunların hepsini sizlerle tek tek paylaşmayacağım. Çünkü bu kadar zamanımız zaten yok. Sizlerle bu 8 Mart Dünya Kadınlar Günü doğrultusunda dünyanın durumunu paylaşmak üzere yayınlanmış iki raporu paylaşmak istiyorum. Bunlardan bu iki raporun Dünya Kadınlar Günü münasebetiyle basınla paylaşılacak çıktılarını sizlerle paylaşmak istedim. Aslında son yıllarda küresel istihdamda kadın sayısının giderek arttığını gözlüyor Uluslararası Çalışma Örgütü. Ancak tihtamdaki kadının artışı, yine de kadınların ücrette, çalışma koşullarında ve de ne işsiz kalma açısından baktığımız vakit işsizlikte erkeklerden çok daha kötü durumlarda olduğunu göstermekte. Şöyle ki, dünyada şu anda Birleşmiş Milletler Standartlarına göre 1 doların altında bir günü geçirmek zorunda kalan kişilerin yoksulluk sınırında yaşadığını var sayıyoruz. Bu, BM'in bir kriteri. Şu an dünyada 500 milyon insan. Bu bir doların altında, yoksulluk sınırının altında yaşamakta

dünyanın %60'ı kadın. Yani 330 Milyon kadın, bugün yoksulluk sınırında yaşıyor. İstihdamdaki artış her ne kadar artmış dahi olsa, yine de bu artış kadınları yoksulluktan kurtarmaya yetmiyor. Bir başka ILO raporu, 8 Mart Dünya Kadın Günü bağlamında yayınladığı 'Cam Tavanı Zorlayan Kadınların Oranı'. Biz buna, cam tavan diyoruz; karar alma mekanizmasındaki kadınların oranı, yani bu cam tavanı kırıp onu aşabilen kadınların durumuna dünya üzerinde baktığımız vakit, evet, 1996'lardan bu yana epeyce bir hareketlilik gözlenmekte dünyada. Ancak yine de karar alma mekanizmasında olan, erk kullanan, otorite kullanabilen ve bu otoriteyi erkeklerle paylaşabilen kadınların sayısına baktığımız vakit maalesef dünya hala arzu edilen noktadan çok çok uzakta. Hepiniz hatırlayacaksınız 2000 yılında yeni bir yıla girerken BM Genel Sekreteri Kofi ANNAN, bin yılın kalkınma hedeflerini açıklamıştı. Buna göre 2015 yılında BM, dünyada yoksulluğun % 50 azaltılacağını hedef olarak koymuştu. Ancak 2004 yılında karşımıza çıkan bu sayılar, bizim 2015 yılında yoksulluğu yarı yarıya getirme yolundan oldukça uzak olduğumuzu gösteriyor. Yani bu amaca ulaşabilmemiz için yoksulluğu %50 azaltabilmemiz için çok daha fazla çalışmamız gerekiyor. İstihdam noktasına bakarsak şu anda 2003 yılı itibariyle küresel boyutta çalışanların sayısı 2.8 Milyar. Bu 2.8 milyar çalışanın 1.1 Milyarı ancak kadın. Yani %40. Yine de bunun önemli bir artış olduğunu vurguluyor Uluslararası Çalışma Örgütü yine de önümüzdeki dönemde bu çalışan kadınların sayısının yoksulluktan kurtulabilmeleri için çok fazla bir iş yeri açığı var ve en az 200 milyon kadına daha istihdam sağlayacak bir büyüme sergilemek zorunda dünya. Aslında istihdamdaki bu artış gerçekten önemli fakat dediğim gibi bin yıl hedeflerine ulaşmamız açısından yeterli değil. Şöyle bir baktığımız vakit, aslında istihdam açısından bu gelişmeler kadın ve erkeğin işsizlik oranlarını belki birbirlerine bir miktar yaklaştırdı, ama kadınların yoksulluktan kurtulmalarını sağlamaktan çok uzak. Bugün genelde dünyada erkeklerin işsizlik oranı 6.1 ise, kadınların işsizlik oranı 6.4, yani kadınlar hala erkeklere oranla daha fazla işsiz. Aldıkları ücretlere de baktığımız vakit, kadınlar ne kadar çalışırlarsa çalışsınlar, hatta hatta karar alma mekanizmalarına yakın pozisyonlarda dahi olsalar bile bakıyoruz erkeğin aldığı ücretin sadece %90'ını alıyorlar genelde dünyada. Hatta hatta tipik kadın mesleklerinde dahil. Tipik kadın meslekleri derken, hemşirelik, öğretmenlik gibi genelde kadınların yoğun olarak istihdam edildikleri branşları söylüyorum. Burada dahi kadınların ücretleri aynı işi yapan erkeklerin aldığı ücretin yalnızca % 90' ı. Burada da dünyanın eşitlikten oldukça uzak olduğunu görüyoruz. Bunların sağlanması, henüz dünya kadınlarının önünde çok ciddi sorunlar olarak duruyor. İşsizlik oranlarına baktığımız vakit, tabii Kuzey Amerika'da, Avrupa'nın Kuzey Ülkelerinde, gelişmiş ülkelerde işsizlik oranlarının kadın erkek arasındaki oranın nispeten birbirine yakın olduğunu görüyoruz. Genelde şöyle bir bakacak olursak, ortalama işsizlik oranı %10'larda, ama Latin Amerika'ya baktığımız vakit, bu oranın % 10'ların çok daha üstüne çıktığını görüyoruz. Kuzey Afrika, Ortadoğu, Doğu Asya'ya baktığımız vakit de bu oran % 16'ları buluyor. Yani ortalama erkek işsizden çok daha fazla kadın işsizimiz var. Dünyada kadınların işleri gördüğünüz gibi o kadar kolay değil.

Yine bu sefer ikinci rapora biraz değinecek olursak, yani şu cam tavanı delip de tavandan dışarıya çıkabilen karar alma mekanizmasındaki kadınlara bakacak olursak, burada da olumlu gelişme var. Ama bu olumlu gelişme sadece bir kıpırdama noktasında. 1996'larda başlayan bu kıpırdamalar 2003'lere geldiğinde, şöyle bir

bakıyoruz, karar alma mekanizmasındaki kadınların küresel boyuttaki artışı 0.7. Pek de bir şey değil. Belirli ülkelerde farklı olaylar var. Mesela bu belirli ülkelerden bir tanesi de Türkiye. Türkiye’de şöyle bir bakın; Barolara bakın, pek çok kadın avukat olduğunu görürsünüz. Pek çok kadın hakim vardır. Öğretmenlerimize bakarsanız, üniversitelerimize bakarsanız pek çok kadın öğretmenimiz, üniversite hocalarımız var, profesörlerimiz var, doçentlerimiz var. Üniversitelerimizde okuyan kızlarımızın da durumu hiç fena değil. Ancak karar alma mekanizmasına geldiğimiz anda, ancak politik karar alma mekanizmasını da göz önünde tutarsak, siyasi mekanizmalarda bir anda o kadar okumuş, iyi eğitilmiş kadınların bir anda hiçbir yerde yer almadığını görürüz. Rektörlerimizin ve dekanlarımızın sayısına baktığımızda bir erkek egemenliğini görüyoruz. Bu neden? Acaba kadınlar sorumluluk almaktan kaçınıyorlar mı? Hayır sevgili dostlar. Kadınlar, sorumluluk almaktan kaçınmıyorlar. Ama kadınlar ezilmekten de artık yorulduklar. Çünkü hem iş yerinde çalışacaksınız, hem evinizde aile bireyi ve anne olarak bütün rollerinizi tam anlamıyla yerine getireceksiniz. Bu da biraz fazla haksızlık oluyor kadına. Kadın karar alma mekanizmasında elini taşın altına koymaktan aslında kaçınmıyor, ama kendi fiziksel sınırlarını zorlayan bir ortamda yaşamak da istemiyor. İşte onun fiziksel koşullarını zorlamadan yaşamasını sağlayabilecek bir kültürel değişime şiddetle ihtiyacı var Türkiye’nin, hatta bütün dünyanın. Burda yine öğretmenler ordusuna düşüyor bu değişimi yakalamak. Evet, siz değerli eğitimcilerimize düşüyor. Eğitimde kadın ve erkeğin rollerini ve aile içindeki rollerini de eşit olarak çocukların beynine kazımanızdan geçiyor bu iş. Aksi takdirde bir anne, evde kızıyla oğluna farklı davranırsa, oğluna kalkar da su getirirse, kızına da ‘kalk iç’ derse, bu erkek egemen dünya, bundan böyle de devam eder veya kız kardeşine ‘git erkek kardeşine, ağabeyine su ver’ derse bu egemenlik sürer gider. Hiç kimse de kalkıp da hepimiz de gayet gerçekçi biliyoruz ki- koltuğunu size verme nezaketini göstermez. O nezaketler sadece otobüslerde olur, kalabalık yerlerde olur; ama iş karar alma mekanizmasına geldiği zaman, kesinlikle böyle bir şey olmaz. Olması da beklenmez zaten, olması da doğal değildir. Dolayısıyla yetki, erk, güç kazanılır. Zaten lütfen verilen erk ve güç, güç olmaktan çıkar. Onun için işimiz zor. Bu işi, Türkiye’deki kadınların işi olarak görmeyin. Dünya kadınlarının işi zor. Ama her yıl bu sorunların çözümüne 0.7’lerde dahi olsa karar alma mekanizmasındaki kadınların sayısındaki artış, her yıl bir 0.7, 0.7 olursa, belki o zaman biraz erkek dostlarımızı korkutabiliriz. Biz aslında sizleri korkutmak istemiyoruz. Biz sizlerle, sizin sorumluluklarınızı paylaşmak istiyoruz. Sizin omuzlarındaki yükleri paylaşmak istiyoruz. Çünkü bir süre sonra siz de bunalıyorsunuz ve sorunların üstesinden erkekler de kalkamıyor. Dünyayı, toplumları oluşturan bir elmanın yarısı gibi kadın ve erkeğin tüm sorunların çözümünde birlikte hareket etmesi gerekiyor. Bu sorunlar evde mutfakta başlıyor ve dünyayı şekillendirirken devam ediyor. Bütün bu sorunların birlikte çözülmesi halinde, değerli Azeri dostumuz çok güzel söyledi: “Kadının yüzü gülerse, gerçekten beşerin yüzü güler” ve kadınların güç sahibi olduğu bir dünyada, insanın savaş kararları çıkmaz. Dünyaya barış, dirlik ve refah gelir. Ben hiçbir annenin gözünü kapatıp evladını ateşe yollayabileceğini düşünmüyorum. Dolayısıyla bütün karar alma mekanizmalarında gerçekten kadınların var olmaları halinde, çok daha güzel, çok daha yaşanabilir, çok daha barışçıl bir dünyaya sahip olacağımıza inanıyorum.

Bu etkinliğinizden dolayı sizleri bir kez daha kutlamak istiyorum. Çünkü gerçekten öğretmenlerin; genç beyinlerin oluşmasında, kişiliklerin oluşmasında ne kadar

Divan Başkanı Şenol BAL:

Çok teşekkür ediyoruz, bilhassa İLO'nun raporlarında dünyadaki kadın konularını bize aktardığı için, Sayın ASLANTEPE'ye ayrıca teşekkür ediyoruz.

Eğitim gerçekten çok önemli, hepimiz eğitimciyiz, bizler de burada öğretmen yetiştiren bir müessesenin hocaları

olarak karşınızda bulunuyoruz. Ve geleceğin tek çözümü kadın için de Türkiye için de muallimlerden geçiyor, öğretmenlerden geçiyor. Idealist, sorgulayan, irdeleyen; neyi, nedeni, nasılı araştıran demokratik öğrenciler yetiştirmek bizlerin elinde... Bu-

nu da yaptığımıza inanıyorum. Evet, konuşma, protokol konuşmaları açış oturumunda bitti, ama şu anda herhalde plaket programımız olacak.

Ben Sayın İLO Temsilcisi Gülay ASLANTEPE'yi, Azerbaycan'dan gelen Melahat MÜRŞÜDLÜ hanımefendiyi, Gürcistan Muallim Sendikalar Başkanı Manana SOLİDAROBA'yı kürsüye da-

vet ediyorum.

Buyurunuz.

Ve sayın konuklarımıza plaketlerini vermek üzere Türk Eğitim-Sen Genel Başkanı Sayın Şuayip ÖZCAN'ı da kürsüye davet ediyorum.

(Türk Eğitim-Sen Genel Başkanı Şuayip ÖZCAN; İLO Türkiye Temsilcisi Sayın Gülay ASLANTEPE'ye, Azerbaycan Azad Muallimler Derneği Başkanı Melahat MÜRŞÜDLÜ'ye ve Gürcistan Muallim Sendikalar Başkanı Manana SOLİDAROBA'ya birer plaket verdi.)

Divan Başkanı Şenol BAL:

Evet, Değerli Katılımcılar, Saygıdeğer Misafirler; sabahki açılış oturumumuz burada son buldu. Biraz sonra öğle yemeği için yerlerimizi alacağız. Ama öğleden sonraki oturumla ilgili de açıklama yapmak istiyorum. Ve çok hoşuma gitti, her çalışma grubunun bir ismi var. Ben hangi çalışma gruplarının nerede çalışacağı konusunda bir açıklama yapmak istiyorum. Türk Eğitim-Sen Kadın Kurultayı "Ülkü Çalışma Grubu"nun çalışma konusunun ana başlığı "21 Yüzyılda Türkiye ve Sendikacılık". Toplantı yeri; 2. kat 223 Nolu oda.

İkinci çalışma grubumuz "Umut Çalışma Grubu". Konusu "Milli Eğitim Kavramının Geliştirilmesi". Toplantı yeri; Giriş kat Monalisa 1 Salonu.

Üçüncü çalışma grubumuz "Işık Çalışma Grubu". Konusu "Türk Eğitim-Sen 2010". Toplantı yeri; 1. kat 111 Nolu oda.

Dördüncü çalışma grubumuz "Turkuaz Çalışma Grubu". Konusu "Çalışan Kadının Yaşam Kalitesinin İyileştirilmesi". Toplantı yeri; Giriş kat Monalisa 2 Salonu.

Beşinci çalışma grubumuz da "Mavi Güller Çalışma Grubu". Konusu "Sendikali Kadın Sayısının Arttırılması, Kadınların Sendika Yönetimindeki Ağırlığı". Toplantı yeri; 1. kat 112 Nolu oda.

Şimdi hemen bir açıklama daha yapmak istiyorum. Bu çalışma gruplarımız 13.30'dan 15.30'a kadar birinci oturumlarını gerçekleştirecekler.

15.30-16.00 arası bir çay molası var.

16.00-17.30 arası ikinci oturumlarını gerçekleştirecekler, yani çalışmalarına devam edecekler.

17.30-18.30 arası üçüncü oturum var. Grup sözcüleri sunum hazırlığı yaparken diğer katılımcılar Ortak Akıl Çalışmalarına katılacaklar. Bu çalışma Sayın Prof. Dr. İsmail ÜSTEL ile birlikte yürütülecek.

17.30-18.30 arasında bütün çalışma grupları üyeleri burada olacaklar.

Dördüncü oturum 18.30'da yine burada devam edecek. Grupların konu sunumu olacak, yani grup sözcüleri hazırlamış oldukları metinleri Divana sunacaklar, aynı zamanda Divana teslim edecekler ve akşam yemeğine kadar bu görüşler tartışılacak, devam edecek. Saat: 20.00'de akşam yemeği var. Akşam grup sözcüleri ve Divan üyeleri bir araya gelip sonuç bildirgesi taslağını hazırlayacaklar.

Ertesi gün, 07 Mart 2004 Pazar günü, saat: 10.00'da tekrar hazırlanan sonuç bildirgesini görüşlerinize sunacağız. Eklemek istenilen, eksik kalan, unutulmuş, göz ardı edilen bazı konular tekrar bu sonuç bildirgesine aktarılacak ve neticede ikinci oturumda 11.00-12.00 arasında hazır hale gelen Sonuç Bildirgesi saat: 12.00'de basına açıklanacak.

Ben teşekkür ediyorum, afiyet olsun diyorum.

TÜRK EĞİTİM-SEN KADIN KURULTAYI

06 MART 2004

I. ve II. OTURUM

GRUP CALISMALARI

**TÜRK EĞİTİM-SEN KADIN KURULTAYI
ÜLKÜ ÇALIŞMA GRUBU**

KONU: 21. YÜZYILDA TÜRKİYE VE SENDİKACILIK

KATILIMCILAR:

Bircan ERDOĞAN Kolaylaştırıcı
Betül ŞEKER Sözcü
Dilek ERDAL
Zehra ŞEKERMEN
Ünal KÖYCÜ
Esen OSMANOĞLU
Emine YARARCAN
Sema AYDIN
E. Neşe ÇAKAR
Fatma ÇELENAY
Nebiha MURADI
Şükran YILDIZ
Aysel TONGUR
Fitnat GÖKGÜL
Birsen SERT

**TÜRK EĞİTİM-SEN KADIN KURULTAYI
UMUT ÇALIŞMA GRUBU**

**KONU: MİLLİ EĞİTİM KAVRAMININ GELİŞTİRİLMESİ ve
GÜÇLENDİRİLMESİ**

KATILIMCILAR:

Nurcan KANDEMİR Kolaylaştırıcı
Süreyya ARIK Sözcü
O. Gülfidan KARLANKUŞ
Ayşe YILMAZ
Mediha MAVİ
Nilay ERKMEN
Nagihan SEVİNÇ
M. Gökçekadın KAHRAMAN
Ayşegül YÜKEN
Meral ÇAVUŞ
Sadıka UZUN
Nurhan GÜLBİÇER
Ayşegül ATEŞ
Songül KOÇAK
Avse ALTUNER

**TÜRK EĞİTİM-SEN KADIN KURULTAYI
IŞIK ÇALIŞMA GRUBU**

KONU: TÜRK EĞİTİM-SEN 2010

KATILIMCILAR:

Nurhan EKŞİ Kolaylaştırıcı
Kamile GÜLÜM Sözcü
Şule AKSOY
Hatice BÖLÜK
Banu YAMALI
Zerrin GÜNEŞ
Kader BOZDÖL
Gönül KARA
Saliha KURT
Zübeyde ALPARSLAN
Zehra CEYLAN

**TÜRK EĞİTİM-SEN KADIN KURULTAYI
TURKUAZ ÇALIŞMA GRUBU**

KONU: ÇALIŞAN KADININ YAŞAM KALİTESİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ

KATILIMCILAR:

Şebnem BUDAKER Kolaylaştırıcı
Aylin TATAR Sözcü
Aysun CERTEL
Aynur GÖKÇEK
Ayşe GÖK
Güldeniz DURMUŞ
Mihrican DEVİREN
Nesrin YUVAUÇ
Kadriye ÇOBAN
Yadigar POLAT
Fatma TÜRKOĞLU
Mine GÜLŞEKER
Zühevde TAHMAS

**TÜRK EĞİTİM-SEN KADIN KURULTAYI
MAVİ GÜLLER ÇALIŞMA GRUBU**

**KONU: SENDİKALİ KADIN SAYISININ ARTTIRILMASI, KADINLARIN
SENDİKA YÖNETİMİNDEKİ AĞIRLIĞI**

KATILIMCILAR:

Yüksel ÖZDEMİR Kolaylaştırıcı
Mehtap UÇAR Sözcü
Tevhide AKTÜRK
Mukadder ÇOPUROĞLU
Mürüvvet KUŞCU
Sevda ONAR
Reyhan İŞLEV
Kevser ÇİFTÇİ
İlknur KARAEEL
Sultan YAŞAR
Bedia ÇAKMAK
Buket BIYIKLI
Hatice ERGÜN

**TÜRK EĞİTİM-SEN
KADIN KURULTAYI**

III. OTURUM

ORTAK AKIL ÇALIŞMASI

ORTAK AKIL ÇALIŞMASI

Bu oturumda Prof. Dr. İsmail ÜSTEL katılımcılarla, başarı ve başarısızlık konusuna bütünsel yaklaşım ile ilgili bir grup çalışması yaptırmıştır.

Bu çalışma gruplar halinde yapılmış, sonuçta sendika başarısızlık faktörlerini, gruplar aşağıdaki şekilde sıralamıştır:

- Sendika yönetimleri ve üyeleri arasındaki iletişimsizlik,
- Siyaset ile sendikacılık anlayışının karıştırılması,
- Mesleki eğitim, bilgi ve deneyim kazandırma çalışmalarının ve seminerlerin yapılması,
- Kurumsallaşamamak,
- Global düşünüp yerel yaşayamayışımız,
- Sendikaların Toplu Görüşme ve Grev hakkını kazandıramamış olması,
- Üst yönetim kademelerinde kadınların yer almıyor olması, kadınların tabanda belli bir yüzde oluşturmasına rağmen, bunun yö-

- tim kademelerine yeterince yansımaması,
- Yönetimdeki kişilerin sendikanın amacıyla her zaman bütünleşmemesi,
- Siyasi kimlikten uzaklaşmaması ya da öyle zannedilmesi,
- Üyelerin duyarsızlığı ve sorumluluktan kaçmaları,
- Nicelik yönünden üye çokluğu, fakat nitelikli ve sendikanın amacından haberleri olan üyenin azlığı,
- Üyeler arası koordinasyonun olmaması,
- Sendikacıların aldığı hakları, hükümetin kendi başarısıymış gibi göstermesi,
- Medyada yeteri kadar sesimizi duyuramamız,
- Kadınların sendikal faaliyetlere katılmaktan çekinmeleri, aktif olarak ön plana çıkmamaları,
- İktidar partilerinin kurduğu sendikalara geçiş ve çıkar yüzünden üye istifaları,
- Toplum ve üyelerimizi yetersiz bilgilendirme sonucu sendikalara duyulan güvensizlik ve korku,
- Sendikalı ve sendikasız arasında hiçbir farkın olmaması,
- Olaylar karşısında geç tavrı ortaya koymak.

Gruplar, sendika başarısızlık faktörlerini sıraladıktan sonra Prof. Dr. İsmail ÜSTEL'in konuşmasıyla Ortak Akıl Çalışması sona erdi.

Prof. Dr. İsmail ÜSTEL:

En çok dile getirdiğiniz sendikası ile sendikasının bir farkı olmaması, sendikasının kazandığı herhangi bir hakkın otomatikman sendikasına da yansımaya vardı. Şu an matbaada Türk Eğitim-Sen'in getirdiği farklar konusunda 50 bin adetlik broşürler bastırılıyor birkaç şekilde. Onlardan bir tanesi, bu sendikanın herhangi bir sendikandan değil-

Türk Eğitim-Sen üyesi olmanın getirdiği avantaj, üstünlük, olumlu farkla ilgili bir broşür. Ve bu farklar özlük haklarıyla sınırlı değil, kuruluş sendikacılığıyla sınırlı değil.

Şu an dışarıda kar var, tabii manzara olarak güzeldir, tarıma yararlıdır; ama şoförseniz, bir otomobil kullanıyorsanız kaygan, karlı-buzlu bir zeminde her halde zincir, takoz ve çekme halatınızın olması gerekecektir. Önümüzdeki dönem, özellikle 31 Mayıs'a kadar olan dönem, 31 Mayıs 2004'e kadar olan dönem karlı ve buzlu... Kaygan bir zeminde düşmeden, bir yerinizi incitmeden, kırmadan yol almanız gerekiyor her anlamda... Sendikal yol haritanızda demek istiyorum. O bakımdan bu sendikal çalışmalarınızda ve özellikle 31 Mayıs'a kadar o zincir, takoz ve çekme halatını bulundurmanız lazım yanınızda, bunu tabii mecaz anlamda, simgesel olarak kullanıyorum. Bunlar özellikle iletişim becerilerinizdir. Bunlar özellikle motivasyon, iç coşkunuzdur. Bunlar özellikle takım ruhunuz, takım çalışması anlamındaki beyin ve yürek seferberliğinizdir. O sendikal yol haritasında, o karlı-buzlu yol haritasında yol alabilmek için lütfen sosyal becerilerinizi bileyleyin. Tabii ki Genel Merkeze düşen sorumluluklar, yükümlülükler var. Kuşkusuz, tartışmasız şube ve ilçe düzeyinde yapılması gerekenler, yerine getirilmesi gerekenler var. Ama doğrudan doğruya sizin özelinizde, sizin kişisel düzeyinizde, sizin bireysel ölçeğinizde de yapılacak bir şeyler var zannediyorum. Yine önümüzdeki günlerde, herhalde 10 gün içinde, matbaadan çıkacak olan işyeri temsilcisi sosyal beceriler rehberi gibi de 35-40 sayfalık bir küçük kaynak matbaada. İşyeri Temsilcisi Sosyal Beceriler Rehberi diyebiliriz. Onlar da bir şekilde size ulaştırılacaktır. O bakımdan, bu kadar kaygan, bu kadar riskli bir ortamda, bu kadar birçok problemle baş etmeniz gereken günlerde, özellikle 31 Mayıs'a kadarki sürede, bu yol haritasında o size gerekecek. O zincir, takoz, çekme halatını zannediyorum o alçakgönüllülük kaynağının içinde, o 10 gün içinde matbaadan çıkıp ulaştırılacak olan sosyal beceri rehberinde göreceksiniz.

Evet, şu andan itibaren kürsüyü Sayın Divana terk ediyorum ve çalışmalarınızda yine size ve tüm çalışma arkadaşlarınıza başarılar diliyorum. Sevgiler, saygılar, iyi aksamlar

**TURK EGITIM-SEN
KADIN KURULTAYI**

IV. OTURUM

**GRUPLARIN KONU SUNUMU
GÖRÜŞLER**

Divan Başkanı Şenol BAL:

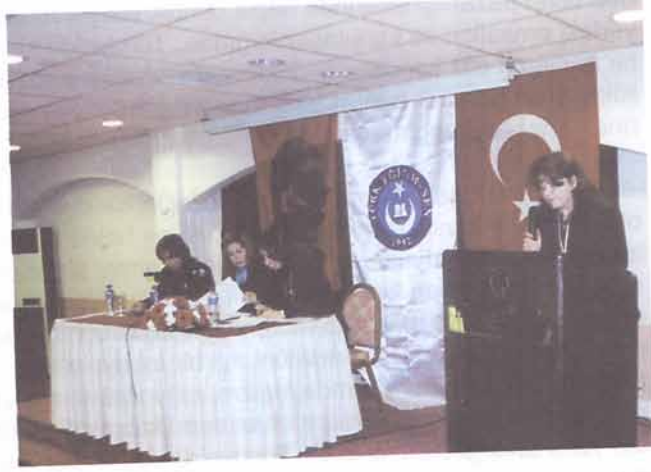
4. Oturumu başlatıyorum. Değerli katılımcı arkadaşlarımız 1. ve 2. Oturum boyunca çalıştılar ve neticede, zannediyorum kendi gruplarıyla ilgili raporları hazırladılar. Hazırlamış oldukları bu raporları şimdi takdim edecekler bizlere.

Konular sunulduktan sonra görüş bildirmek isteyen arkadaşlarımız olduğu takdirde onlar da görüş bildirmek üzere söz hakkı isteyeceklerdir diye düşünüyorum.

Evet, sıraya göre gidelim. Konumuz "21. Yüzyılda Türkiye ve Sendikacılık." Ülkü Çalışma Grubu Sözcümüz Betül ŞEKER. Buyurun.

ÜLKÜ ÇALIŞMA GRUBU SÖZCÜSÜ SAYIN BETÜL ŞEKER'İN KONU SUNUMU

Öncelikle tüm dünya kadınlarının ve tüm dünyadaki Türk kadınlarının günlerini kutluyorum. Birer günle sınırlı kalmaması dileğiyle... Ve küçük bir şiiri de Türk kadınlarına armağan etmek istiyorum.

Ben Türk kızım;
Özüm Türk'tür, sözüm Türk
Ben Türk kızım;
Özüm, sözüm arıdır.

Türkülerim Turan ellerden,
Oyunu Atabarıdır.
Özüm Türk'tür, sözüm Türk
Edebim ırkımdandır.

21. yüzyılda Türkiye ve Sendikacılık konusunu biz üç ana başlık altında topladık grubumuzda. Şimdi sizlere bunları aktarmaya çalışacağım.

1- Tanım ve tarihi gelişme

Sendikalar, üyelerinin ekonomik, sosyal, kültürel ve mesleki menfaatlerini korumak ve geliştirmek için kurulan tüzel kişiliklerdir.

Batıda sendikal hareket, işçi sınıfının ortaya çıkmasına bağlı olarak doğmuştur. Türkiye'de batıdaki gibi bir sanayileşme, kitlesel işsizlik söz konusu olmamıştır. Cumhuriyetin ilk kurulduğu yıllarda özel sektörden bahsedemiyorduk. 1947 yılında sendikal hareket serbest bırakılınca, o dönemde de aynı memur sendikalarında olduğu gibi, sendikalar serbest bırakıldı ancak; sendikalara toplu sözleşme ve grev hakkı verilmedi. Türkiye'nin temel sorunu buradan kaynaklanmaktadır.

Sendikalar ilk kamu işyerlerinde örgütlenmeye başladılar. Bu nedenle hala bir kamu hizmeti söz konusudur. Türkiye'deki sendikaların, batı sendikaları gibi bir mis-

yon yüklenmesi, bir siyasal sistem mücadelesi söz konusu değildir. Türkiye'de sendikalar ilk kurulduğu zamandan beri her zaman kamu ağırlıklı kalmıştır. En önemli sendika liderleri kamu işyerlerinden çıkmıştır. Dolayısıyla Türkiye'de sendikacılık hep ücret pazarlığı etrafında hapis olmuş, sosyal haklar arka planda kalmıştır. Dünyadaki emsalleri ile karşılaştırıldığında, Türkiye'de sendikal hareketlerde inanılmaz bir gerileme söz konusudur. Türkiye'de sendikalar özelleştirme sonucunda özel politikalarıyla beraber bunun farkına varmışlardır. Sendikaların özelleştirme politikalarına karşı, herhangi bir politikaları yoktur.

Batıdaki sendikaların önemli bir özelliği de demokratikleşmenin önemli bir aracı olmalarıdır. Fransız devrimi ile beraber, oy hakkı sadece mülkiyet hakkı sahibi kişilerindir. Çünkü siyaset, rasyonel karar alma sürecidir. Rasyonel kararları ancak mülkiyet sahibi olan kişiler alabilir. İşçi kesiminin oy hakkı yoktur. İşçilerin oy hakkı işçi sendikalarının mücadelesi sonucunda, kabul edilmiştir. Bu anlamda işçiler batıda demokratik mücadelelerde önemli bir rol oynamıştır. İşçi sendikaları herkesin oy hakkının sağlanması yanında faşizm, rasyonel sosyalizme karşı da ciddi, önemli direnişler göstermişlerdir. Her zaman sendikalar, özgürlükler, demokratik katılımcılıktan yana tavır göstermişlerdir. Türkiye'de sendikaların böyle bir girişimi söz konusudur.

Türkiye'de sendikalar demokratik katılım yönünden sınıfta kalmıştır. Belçika, Hollanda gibi ülkelerde çalışanların % 50' ye yakını tam gün çalışmakta, diğer kısmı süreli olarak çalışmaktadır. Bu kişiler arasındaki sendikalaşma oranı azdır çünkü; kendisi oturup, işverenlerle pazarlık edebilecek güçtedir. Bu nedenle sendikaya ihtiyacı yoktur. Fakat Türkiye'de, çalışanların, hükümetle bireysel olarak oturup, haklarını talep etme hakkı olmadığı için, sendikalara ihtiyaç hat safhadadır..

Türkiye'de memur sendikalarının örgütlenmesinde, bazı sorunlarla karşılaşmıştır. Bu sorunların başlıcaları;

- a) İşçi sendikalarının, sendika ağalığı gibi kavramlarla, insanları sendikalardan soğutması ve kötü örnek teşkil etmesi,
- b) 1960'lı yıllardan sonra serbest bırakılan memur sendikacılığındaki, siyasi farklılaşmalardan, iktidarların rahatsız olması sebebiyle memur sendikalarının önünün kapatılması,
- c) Yeni sendikalar kanununun çıkması ve toplu sözleşme hakkının olmaması, Türkiye'de memur sendikalarının örgütlenmesinde sorun teşkil eden konulardır.

2- Sendikamızın Türkiye'de sendikalaşmadaki yeri ve özelliği

Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı, milli kültür ve değerlerimize, anadilimiz güzel Türkçe'mize sahip çıkan, ciddi ve güçlü bir kimliği bulunan, çalışanlarının hakkını, devletin çıkarlarıyla çatışmadan, en fazla savunan sendika, bizim sendikamız;Türk Eğitim-Sen'dir.

Sorun tespitinde ve çözüm üretmede, bilinçli bir şekilde hareket eden, toplu görüşmelerde, her kesim ve konu ile ilgili ayrıntılı rapor hazırlayıp, gündemi yakalayan, ülkenin bölünmez bütünlüğü konusunda, hassasiyetleri en fazla koruyan sen-

dika, bizim sendikamız, Türk Eğitim-Sen dir.

Milli konulardaki hassasiyeti ile, Türk toplulukları ve onların sorunları ile de ilgilenen, ortak kültür ve değerlerimizi korumaya yönelik çalışmalara ağırlık veren sendika, bizim sendikamız, Türk Eğitim-Sen'dir.

3-Türkiye'deki sendikal faaliyetlerden beklenenler

Türkiye'deki sendikal faaliyetlerin geliştirilebilmesi ve amaca ulaşması için,
Toplu sözleşme ve grev hakkının sağlanması,
Çalışanların duyarlılıklarını canlandıracak, eğitim ve kültür faaliyetleri yapılması,

Sendikaların hükümetlere karşı yaptırım gücü olan sendikalar haline gelmeleri gerekmektedir..

Türk Eğitim-Sen üyeleri olarak biz bayanlar, sendikamız ilke ve kuralları, hassasiyet ve duyarlılığı ile, sendikamız ile yan yana omuz omuza çalışacak ve üzerimize düşen görevi fazlası ile yerine getireceğiz.

Sendikamız ve biz, ülkemize hizmet için varız ve var olmaya devam edeceğiz.

Divan Başkanı Şenol BAL:

Teşekkür ediyoruz Betül Hanıma. 21. Yüzyılda Türkiye ve Sendikacılık konusunda Sayın Betül ŞEKER bizi aydınlattılar. Bu alt başlıklara uygun olarak, zannediyorum, grup içindeki arkadaşlarımız bu konuda görüşlerini bildirdi ve ortak bir metin hazırlandı.

İkinci çalışma grubumuz Umut Çalışma Grubu. "Milli Eğitim Kavramının Geliştirilmesi ve Güçlendirilmesi". Sözcüsü Süreyya ARIK. Buyurun.

UMUT ÇALIŞMA GRUBU SÖZCÜSÜ SAYIN SÜREYYA ARIK'IN KONU SUNUMU

Teşekkür ediyorum. Hepinizin Kadınlar Gününü kutluyorum şimdiden. İnsanı vardır, sadece kendileri için ve sıradan yaşarlar. Vakti gelince ölürler, onlar naçiz ne ölürler. İnsanlar vardır, hep kutsaliyetler adına ve olağanüstü yaşarlar. Vakti geldiğinde, yaşarken olduğu gibi onurluca Hakk'a yürürler. Her dem ölümsüzleşirler. Onlar insanlığın şeref nişanı kahramanlardır. Biz de burada, bu davaya gönül ve diğimiz için kadın kahramanlardan olmak dileğiyle çalışmamızı sunuyoruz şimdi size.

Milli kimlik, milleti diğer milletlerden farklı yapan değerlerin benimsendiği kimliktir. Her milletin milli kimliği vardır ve diğerlerinden farklıdır. İmparatorluklardan ayrılarak milli devletlerini kuran milletler, milli değerlerini nakil yoluyla yeni nesillere öğretmek ihtiyacını duymuşlardır. Bunu eğitimle yapacaklardır, işte eğitimde millili böyle bir ihtiyaçtan doğmuştur. Ancak küreselleşme olgusunun, ekonomiden başlanarak ulusal sınırları ve milli kimlikleri tehdit eder bir hale dönüşeceği beklentisi, bazı tereddütleri de beraberinde getirmiş, milli devletin varlığı, ülkenin bağımsızlığı, milli sınırların korunması, milli kültürün yaşatılması gibi temel kavramlarda yüksek duyarlılıkların oluşmasına sebep olmuştur. Yaşam tarzlarımız ne denli homojenleşirse, köklü değerlere, dil, sanat ve edebiyata da o denli bağlanırız. Dış dünyalarımız birbirine yaklaştıkça iç dünyalarımıza özgü geleneklerin değeri artacaktır. (Megatrends2000 s. 100)

Bu türlü hassasiyetleri ülkemiz açısından değerlendirdiğimizde ve Büyük Atatürk'ün "Yetişecek çocuklarımıza ve gençlerimize görecekları tahsilin hududu ne olursa olsun, en evvel ve her şeyden evvel Türkiye'nin istikbaline kendi benliğine, milli geleneklerine düşman olan bütün unsurlarla mücadele etme lüzumu öğretilmelidir." sözleriyle yorumladığımızda milli eğitim kavramına ilişkin hedeflerimizin yeniden gözden geçirilmesi gereği kendiliğinden ortaya çıkacaktır.

Çağdaş eğitim; bireyin yeteneklerini geliştirmekle hem bireysel hem de toplumsal-

sal bir fonksiyonu yerine getirmektedir. Gelişmiş ülkeler, hedef ülkelere toplumsal bütünlüğü değil, bütünü oluşturan alt kültürleri öne çıkarmayı, mozaik bir topluma vurgu yapmayı telkin etmektedir. Türkiye’de mozaik, etnik yapıları ortaya çıkararak bunların beraberliğini, uyumunu ve hukukunu halklara telkin etmektedir. Ne yazık ki ülkemizde dış tahriklerle etnik kültür milli kültüre baskı uygulamaktadır. Kanaatimizce Türkiye’deki alt kültür şaibesi psikolojik savaş propagandasıdır. Alt kültürler, milli ve evrensel kültürle uyumlu olamıyorlarsa zaten yaşamaları mümkün değildir.

Türk Eğitim-Sen olarak bu konudaki misyonumuz; Türk Milli Eğitim ilkeleri doğrultusunda çalışabilecek, teknik ve mesleki bilgi, Türk kültürü ve evrensel ahlaka sahip, milli ve manevi değerlere yürekte bağlı, hukukun üstünlüğüne inanmış, insan haklarına saygılı, çağdaş ve dinamik düşünce sistemini benimseyen, teknolojik gelişmelere uyum sağlayabilen, yüksek karakter ve nitelikli insanlar ve eğitimciler yetiştirmektir. Bunların başarılabilmesi için doğru, ilkeli, dürüst bir milli eğitim anlayışı oluşturulmalıdır. Eğitim politikaları meşru bir zemine oturtulmalı, milli eğitimimize bütçeden ayrılan pay artırılmalıdır. Sistem içindeki iletişim tam olarak sağlanmalı, yasa ve yönetmeliklerdeki keyfi uygulamalara son verilmelidir. Eğitim sorunlarının tartışıldığı şura toplantılarında alınan kararlar ciddiye alınmalı, ölçme ve değerlendirmelerin sonuçları dikkatle değerlendirilmelidir.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu; milleti ve milli devleti geliştirmek, bu misyona uygun insan yetiştirmek amacını içermektedir. Ne var ki uygulanmakta olan eğitim sistemimiz değişen iktidar partisine bağlı olarak temel dinamiklerini de değiştirdiği için; milli bir eğitim politikası izlenememektedir. Dünyanın hiçbir yerinde eğitim fakültesi mezunları haricinde öğretmen istihdam edilmezken ülkemizde eğitim formasyonuna uygun eğitimi almamış pek çok öğretmen görev yapmaktadır. Dünya eğitim sistemlerinde; devlet ve millet kavramları ön plana çıkarken Türkiye’de bu kavramlar göz ardı edilmektedir. Milli eğitim sistemi içerisinde mesleki yönlendirme tüm dünyada ilk 5 yıldan sonra yetenek ve ilgiler doğrultusunda yapılırken, ülkemizde bilinçsiz bir mesleki seçim ve yönlendirme mevcuttur. Bu konuda yaklaşık otuz yıl önce yapılan şura toplantısı sonucu alınan kararlar ancak gündeme alınabilmiştir.

Milli eğitimde ülke meseleleri öncelik sıralamasına göre ele alınmalıdır. Öğrencilere hem milli hem de evrensel değerler kazandırılmalı, birey devletin önüne çıkarılmalıdır. Kişi hakları korunmalı, geliştirilmeli, ferdin devlete güveni yeniden kazandırılmalıdır. Rejim kaygıları kişi haklarını önemsiz konuma düşürmemelidir. Eğitim; bilişsel olması yanında bireyin duygusal yönünü de geliştirmelidir. Son elli yıldır eğitim sistemimizin sanatkar yetiştirememesinin nedenleri sorgulanmalıdır.

“Girdim ilim meclisine eyledim talep

Dediler ille de edep, ille de edep”

Tüm bunların ışığında; kendisini, ailesini, milletini, tarihini, dilini ve insanı seven bireyler yetiştirilmelidir. Bu yapılırken; Mevlana, Yunus Emre, Fuzuli gibi edebi şahsiyetlerimizin düşünce ve eserleri öğretilerek gençlerimiz şuurlandırılmalıdır. Bu konuda teknolojinin ve sanatın imkanlarından faydalanılmalı, tarihi şahsiyetlerimizin çağımıza uygun yorumları tiyatro ve sinema aracılığı ile yeni nesillere aktarılmalıdır.

Milli kültürün yeni nesillere aktarılmasında en önemli vasıta şüphesiz dildir.

Unutulmamalıdır ki, millet demek öncelikle aynı dili konuşan insanlar demektir. Küfür ve argo ifadelerin hızla arttığı, Türkçe'nin resmi dil olmaktan çıkarılmaya çalışıldığı günümüzde yabancı dile bakış hatalı batılılaşmanın Türk toplumuna bıraktığı kötü bir mirastır aslında. Yabancı dil öğretilirken izlenen yöntem de aynen anadil öğretiminde olduğu gibi takip edilmeli, öğrenme aşamalarında öğrencinin kişilik ve sosyal gelişimi göz ardı edilmemeli, milli ve manevi kültür öğeleri korunmalıdır. Yabancı dil eğitimi ile yabancı dille eğitimin karıştırıldığı eğitim sistemimizde yeni yaklaşımlar ve yöntemler geliştirilmelidir. Öncelikle iyi bir anadil eğitimi verilmelidir. Etkin bir medeniyetin dili başka dillerden kelime almaktan korkmaz, çöken bir medeniyet gibi özünü kaybetmekten korkar. Hakimiyet dilde hakimiyet millette olmalıdır.

Eğitimde fırsat eşitliği de önemli sorunlarımızdan biridir. Eğitim kalitesi artırılırken niceliksel artış yanında nitelikli eğitim de önemsenmelidir. Kırsal bölgelerde verilen eğitimle merkezi bölgelerdeki eğitim farklılıkları alt yapı çalışmalarının eksiklikleri tamamlanarak giderilmelidir. Eğitim kampüsleri oluşturulmalıdır. Değerlendirmeler bölge bölge yapılmalı ve sonuçlar bu bağlamda ele alınmalıdır. Merkezi bölgelerdeki eğitim imkanları kırsal bölgelerdeki öğrencilere devletin yanında özel sektör ve sivil toplum örgütleri vasıtasıyla ulaştırılmalıdır.

Türk dünyası ile ilgili bir politikamız olmalı (ki yok). Bu alanda "fikirde, dilde, işte birlik" anlayışından yola çıkarak yeni politikalar üretmeliyiz. Bu gün Türk cumhuriyetlerinin hepsi dinamik bir nüfusa, zengin kaynaklara sahiptir. Bunu bilen emperyalist güçler çoktan harekete geçmiş durumdadır. Gelişmiş ülkeler arasında en alt basamak olmak mı, gelişmekte olan ülkeler veya yeni kurulacak güç birliklerinde lider olmak mı? Lider olacak öngörüyle geliştirebilecek nesiller yetiştirmeli, onları doğru eğitim politikaları ile yetiştirmeliyiz.

"Türkiye Cumhuriyetinin temeli kültürdür. Kültür; okumak, anlamak, görebilmek, görebildiğinden mana çıkarmak, ders almak, düşünmek, zekayı terbiye etmektir." Büyük önderin düsturuna uygun bir milli eğitim anlayışının geliştirildiği günlerde de birlikte çalışabilmek temennisiyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Divan Başkanı Şenol BAL:

Çok teşekkür ediyoruz Süreyya ARIK'a. Çok güzel bir çalışma. Üçüncü Çalışma Grubumuz Turkuaz Çalışma Grubu. "Çalışan Kadının Yaşam Kalitesinin İyileştirilmesi". Sözcüsü Aylin TATAR. BİYUTUPUN

TURKUAZ ÇALIŞMA GRUBU SÖZCÜSÜ SAYIN AYLIN TATAR'IN KONU SUNUMU

Öncelikle hepinizin 8 Mart Dünya Kadınlar Gününü kutluyorum.

16 Aralık 1977 tarihinde Birleşmiş Milletler, 8 Mart gününü "Kadın Hakları için Birleşmiş Milletler Günü" olarak ilan etmiştir. Böylece 8 Mart Birleşmiş Milletlere üye tüm ülkelerde "Uluslararası Kadın Günü" olarak kutlanmaya başlanmıştır.

Dünya tarihinde kadınların dünyayı erkeklerle eşit paylaştığı bir döneme rastlamıyoruz. Böyle bir eşitsizlik sadece kadınların değil onlarla aynı dünyayı paylaşan erkeklerle de zarar vermektedir. Yaşamı eşit olarak paylaşmak için yaşama eşit olarak katılmak gerekir. Ne yazık ki kadınlar hala ülkelerinin gelişmişlik düzeyleri ne olursa olsun eğitim, sağlık ve istihdam gibi çok temel göstergeler açısından erkeklerin gerisindedirler.

Bugün dünyada yapılan işlerin %70'ini kadınlar yapmakla beraber üretilen refahın %1'ine sahip olmaktadır. Bunun nedeni de kadınların seçimle oluşturulan karar mekanizmalarında %10'un altında temsil edilmeleridir. Kadının her düzeyde yönetime faal katılımı sağlanmadan ve karar almanın bütün düzeylerinde toplumsal cinsiyet ayrımcılığı ortadan kalkmadan eşitlik, kalkınma ve çağdaşlık hedeflerine ulaşamayacaktır.

Avrupa konseyine üye ülkeler arasında parlamentoda kadın oranı İsveç'te %40, İngiltere'de %18, Yunanistan'da %6, Türkiye'de %2.3'dür.

Kabinede bile Sanayi, Ulaştırma, Enerji, Milli Savunma, Dış İşleri ilgili bakanlıklar erkeklerle uygun görülmektedir. Kadın üretime katılmasına rağmen yeterli gelir düzeyine ulaşamadığı için siyasi çalışmalarını için gerekli finansmanı sağlayamamaktadır. Bu da siyasetin erkeklerle özgü olduğu yargısı değiştirilememekte, kadın geleneksel değerlerin baskısından kurtulamamakta, aile içindeki sorumlulukları kamu desteğinden yoksun olduğu için kadının omuzlarına yüklenmektedir.

Yerel yönetimlerde de kadın katılımı sınırlıdır. Sosyal ve ekonomik alanda gelişimini tamamlamış Avrupa ülkelerinde bu oran oldukça yüksektir.

Kamu kurumlarında çalışan kadın oranı ;GİH sınıfında % 32.7, sağlık hizmetlerinde %65.6, eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfında %43.4 olmasına rağmen, üst düzey yönetimde, kamu kurulları, komisyon ve komitelerinde kadınlar çok az sayıda ver almaktadırlar.

İ-
I-
İ-
İ-
e-
a-
k-
İ-
e-
r.

İr-
e-
k-
e-
e-
ör

Ş-
u-
ar-
alt
li-
ğ-

ak,
ir."
de

am

Katılımcı demokrasi bilincinin yerleşmesi için nesiller geçmesini beklemeden uluslararası sözleşmelerdeki taahhütlerin yaşama geçirilmesi için gerekli önlemler alınmalı ve kadınların siyasette ve karar mekanizmalarında erkeklerle eşit bir biçimde yer almaları sağlanmalıdır.

Toplumda kadın ve erkek için belirlenen roller çocukluk çağından itibaren başlamakta bir yaşam süresi içinde devam etmektedir. Kadın her zaman için öncelikle iyi eş, iyi anne rolünü benimsemesi gerektiği toplum tarafından kabul görmekte bu da kadının rolünü başlangıçta belirlemektedir. Kariyer meslek sahibi yada iş meslek sahibi kadınların evlendiklerinde kariyerlerine ara vermek, işten ayrılmak konusunda aralarında farklılık olmasına rağmen, çocuk sahibi olan kadınlar çocuk sayısı ne olursa olsun iş ortamından uzaklaşmaktadır. Bunu da yapılan araştırmalara göre gö-nüllü bir tercih olarak ortaya çıktığı görülmektedir.

Kadın kendine biçilen rol gereği çocuk ve ev bakımının 1. dereceden kendi sorumluluğu olduğu düşünmekte çocuk eğitiminin anne-baba ve toplum üçgeni içerisinde yer alması gerektiği bilinmemektedir.

Aile içinde erkek evin reisi kadın ise ona her konuda yardımcı rolü benimsenmiştir. Bu düşünce tarzı toplumumuzda oldukça yaygın olup kamusal kesimde de ortaya çıkmaktadır.

İş hayatında "kadın işi" ve "erkek işi" olarak meslekler iki gruba ayrılmakta, kadınlar daha çok GİH, eğitim ve sağlık sektöründe çalışmakta, bu sektörde çalışan kadınlar sayıca çok olmasına rağmen üst yönetim kademelerine gelememektedir. Böylece kadınlar daha düşük statülü ve ücretli işlerde çalışmakta, elde ettikleri gelir onların hayatlarını tek başlarına idame ettirecekleri düzeye gelememektedir. Toplumumuzda çoğu kadın uzun süreli devamlı işlerden çok kısa süreli devamsız işlerde çalışmakta, ekonomik krizlerden, işten çıkarmalarda ilk önce kadınlar zarar görmektedir. Vasıfsız çalışan bir çok kadın sosyal güvenceden de yoksundur.

Kadınların eğitim düzeyleri arttıkça vasıflı, iş kariyer ve iş mesleklerde çalışmaktadır.

Bir işte çalışan erkek ücretlilerin % 15'i lise ve dengi okul mezunu iken kadın ücretlilerin % 30'u lise ve dengi okul mezunu, yine erkek ücretlilerin %8'i üniversite mezunu iken bu oran kadınlarda %14.3'e yükselmektedir. Bu da işe alımda uygulanan cinsiyet ayrımcılığını ortaya koymaktadır.

Kadınlarımızın çalışma hayatına katılma sebepleri sırası ile;

- Para kazanmak
- Üretkenlik
- Aileye katkı
- Ekonomik özgürlük
- Eğitim olanaklarının artması
- Dünya genelinde çalışan kadınları koruyucu ve destekleyici yasaların çıkması şeklinde sıralayabiliriz.

Kadın evde iyi anne, iyi eş, mükemmel ev kadını rolünü üstlenmek zorunda kalmış bu da iş ve ev hayatı arasında kalmasına sebep olmuştur. Kadın hangi rolünün

öncelikli olması gerektiği konusunda kararsız kalmıştır.En çok bu durum kariyer ilerlemesi sırasında belirginleşmiştir.Kadın bütün rollerini en iyi şekilde gerçekleştirmek artı olarak sosyal hayatında da bir takım kazanımlar elde etmek için evinde;

- Teknolojik araçlar kullanmakta
- Evine yardımcı almaktadır.

Bu durum da kadının yaşam kalitesini arttırdığı görüntüsünü vermektedir.

Ancak kalite kavramı kişilerin kültürü,eğitimi,beklentileri vb. sebeplerden dolayı değişim göstermektedir.

Kadınların evdeki rollerini kolaylaştırmak için kullandığı araçların olması onların günlük hayatlarındaki iş yoğunluğunu azaltmamaktadır.(örn.:çocuk eğitimine daha çok zaman ayırmak, bakıcı ve kreş problemi ile uğraşmak gibi).

Çocuk gelişimi kadın için öncelik arz etmektedir.Bu nedenle çoğu kadın kariyerlerini ve iş yaşamlarını ikinci plana atmaktadır.Yada "süper kadın olma" rolünü benimseyip ciddi anlamda fiziki ve psikolojik bir bedel ödemektedir.

Kadınlarımızın karşılaştıkları sorunların bir kısmı erkekler için de geçerli olan ,iş gücü piyasasının oluşumundaki çarpıklıklardan kaynaklanmaktadır.Kadınlarımızın büyük çoğunluğunun karşısında ise toplumun her kesimine ve kurumlarına yerleşmiş olan cinsiyete dayalı ayrımcılık durmaktadır.

İstihdamı arttırıcı önlemler bu durum göz önünde bulundurularak düşünüldüğünde 4 ana başlık altında toplanabilir:

- İletişim etkinlikleri
- Eğitim
- Çalışma koşulları
- İş arama süreci

İletişim Etkinlikleri:

Kadınlara meslekler,istihdam alanları,farklı sektörler hakkında bilgi vererek,çalışma yaşamına katılımını sağlayacak "kadın danışma merkezleri" yaygın biçimde ve en küçük yerel birim bazında(mahalle-semt) kurulmalı.

Resmi yada özel kurum ve kuruluşların kadının çalışma yaşamına katılımını doğrudan yada dolaylı olarak ilgilendiren tüm konularda aldıkları kararların günlük basında duyurulması.

Cinsiyete dayalı rol ayırımına karşın yoğun ve çok yönlü "sosyal reklam" kampanyaları düzenlenmesi.

Bu önlemler gelecek kuşakların sağlıklı gelişimi içinde etkin rol oynayacaktır.

Öte yandan politikacılar,milletvekilleri,medya mensupları,sendika/meslek odası yetkilileri,dernek ve her türlü sivil toplum örgütü yetkililerinin yanı sıra din adamları ve spor kulübü yetkilileri gibi toplumun büyük kesiminde etkili olacak şahsiyetlerle iş birliğine gidilmesi yararlı olacaktır.

Eğitim:

Cinsiyete dayalı zihniyet kalıplarının değişmesine yönelik eylemler ilk gelişim

çağından itibaren etkinlik kazanmalıdır.Bu nedenle eğitim kurumlarında(kreş,okul) bu konuda yoğunlaşan programlar oluşturulmalıdır.

Bu programlarda cinsiyete dayalı ayrımcılık veren ifadeler (örn:erkek şoför,kadın sekreter vb.)çıkartılmalıdır.

Okullarda tüm gençlere çalışma yaşamını tanıtıcı,yaşama hazırlayıcı bir ders konmalıdır.

Okul öncesi eğitimin 3-6 yaş zorunlu hale getirilerek eğitim programlarının cinsiyet ayrımcılığını ortadan kaldırıcı şekilde olması gelecek nesiller için faydalı olacaktır.

Aynı zamanda mahalle ve semt olarak yaygınlaşan kreş,anasınıfları ve etüt uygulaması kadının çalışma hayatındaki durumunu büyük ölçüde kolaylaştıracaktır.

Öte yandan gençlere yönelik meslek eğitimi,meslek edinmede üniversite dışın-da bir alternatif olarak yaygınlaştırılmalıdır.

Bu yapılırken kız çocuklarının özellikle teknik alanlarda "erkek mesleği" olarak görülen meslek ve sanatlara yönlendirilmediği görülmektedir.Bunun için bilimsel bir çalışma yapılarak,alınacak sonuçlara göre yeteneği olan kızlarımız için kontenjan uygulaması ile meslek okullarına girmesi sağlanabilir.

Meslek kursları, okulları yada üniversite mezunu olmuş kızlarımız için kısa süreli de olsa "zorunlu hizmet" türü zorlayıcı önlemler düşünülebilir.Bu da geleneksel zihniyet kalıpları nedeni ile eğitimi almış ancak çalışma yaşamına katılmayan kızlarımız için istihdamı kolaylaştıracaktır.

Geleneksel kalıplar nedeni ile (özellikle çocuk sahibi olma)iş yaşamına ara vermiş ancak geri dönmek isteyen kadınlarımız için TV destekli meslek eğitimi verilmesi yada daha önceki pozisyonlarındaki gelişmeler hakkında bilgilerini artırıcı meslek kurslarının açılması sağlanmalı.

"Çocuk eğitimi" (0-3 ve 3-6 yaş evde veya eğitim kurumunda) ve "ev yardımcılığı"nın meslekleştirilmesi ve kadın erkek herkese açık olması.

Kız ve erkek çocukların cinsiyet ayrımcılığı geleneksel kalıbından çıkmaları için ortak alanlarda bir araya gelmelerinin sağlanması(müzik,tiyatro,resim,spor,çevre etkinlikleri gibi).

Çalışma Koşulları:

Çalışma koşullarının iyileştirilmesi yönünde alınacak her türlü önlem işgücü maliyetini arttıracaktır.Bu da işverenlerin kadın iş gücünden çok,erkek iş gücüne yönelmesine sebep olacaktır.

Özellikle 1970'lerden başlayarak günümüze kadar gelen ihracata yönelik gelişme stratejileri mal ve sermaye dolaşımının uluslar arası düzeyde hızla artmasına sebep olmuştur.Ancak üretimin en önemli unsuru olan emek dolaşımı aynı hızla olmamaktadır.

Bu da sermayenin ucuz işgücü olan ülkelere kaymasına neden olmaktadır.Sonuç olarak ülkemizde olduğu gibi bir çok gelişmekte olan ülkede kadın işgücü en ucuz iş gücüdür.Bu ülkelerde kadın işgücünün çalışma koşullarının iyileştirilmesi yönünde alınacak her türlü önlem işgücü maliyetini arttıracığı için tercih edilmemektedir.Bu kısır döngüden ancak uluslar arası anlamda yapılan anlaşmalarda alı-

nan kararların kabul edilmesinin sağlanması ile önerilebilir.

Kadın çalışma koşullarını kolaylaştırıcı önlemleri şu şekilde sıralayabiliriz:

- 8 saatlik ve haftada 5 gün çalışma uygulaması yaygınlaştırılmalı,
- Gerek çalışan gerekse iş veren için çekici bir sosyal güvenlik sisteminin oluşturulması,
- Evde üretimin mahalle/semte bazında örgütlenmesi çocuk bakımı nedeni ile çalışamayan kadınlarında iş yaşamına katılmalarının sağlanması ve bu paralelde çocuk bakım ünitelerinin yine mahalle/semte bazında yaygınlaştırılması,
- Koca yada baba işinde çalışan kadınların emeğinin _yardım_ değil kadının fiilen yaptığı bir iş olduğunun vurgulanması,
- Gerek ev içinde gerekse ev dışında iş yeri açmak isteyen kadınların bu girişimlerine kredi desteğinin yanında(vergi indirimi,ödeme kolaylığı)gibi desteklerin verilmesi şeklinde sıralayabiliriz.

İş Arama Süreci:

İş arama sürecinde kadınlara destek verebilmek için rehberlik ve danışmanlık hizmetleri artırılmalı,yasal statüye kavuşturulmalı ve uzmanlık dallarına göre gruplandırılmalıdır.

Kadınların eşitsiz konumunu yaratan eşitsizlikleri azaltmanın önlemenin yolu bir yandan kadınların ilerlemelerinin önündeki yasal ve sosyal ekonomik engelleri ortadan kaldırmaya çalışmak bir yandan da kadınların bugünkü konumda olmalarına yol açan çok uzun geçmişli olan adaletsizlikleri toplum olarak bazı politikalar aracılığı ile telafi ve tazmin etmektir.

Birincisini sağlayacak yol sadece yasal eşitlik,bu yasal hakların kullanılabilmesini mümkün kılacak FIRSAT EŞİTLİĞİ POLİTİKALARI uygulamak,ikincisini sağlayacak yol ise geçmişten gelen negatif ayrımcılığın ortadan kalkması kadar bunun yarattığı olumsuzlukları telafi etmeye yönelik POZİTİF AYRIMCILIK POLİTİKALARI uygulamaktır.

Bunlara ek olarak uygulanması gereken bir diğer politika seti ise cinsiyet rol dağılımının beslediği kültürel ve ideolojik biçimlendirmeyi değiştirecek KÜLTÜREL ve EĞİTİM POLİTİKALARIDIR.

Teşekkür ederim.

Divan Başkanı Şenol BAL:

Teşekkür ediyorum. Ben hemen bir şey hatırlatmak istiyorum. Gördüğüm kadarıyla grup çalışma sonuçları bir hayli uzun. O bakımdan mümkün olduğu kadar özetlersek, yani neyi vermek istiyoruz, mesajımız nedir, bunlar üzerinde durursak daha iyi olur diye düşünüyorum.

Dördüncü Çalışma Grubumuz Işık Çalışma Grubu. Konu; "Türk Eğitim-Sen 2010". Grup Sözcüsü Sayın Kamile GÜLÜM. Buyurun.

İŞİK ÇALIŞMA GRUBU SÖZCÜSÜ SAYIN KAMİLE GÜLÜM'ÜN KONU SUNU

Öncelikle hepinizin Dünya Kadınlar Gününü kutluyorum.
Sayın Genel Başkanım, Sayın Genel Sekreterim, Saygı Değer Katılımcılar, Değerli Türk Eğitim-Sen Üyeleri, 27 aralık 2003 tarihinde Kadın Komisyonları Buluşma Toplantısında yaptığımız beyin fırtınası sonucu belirlenen konular üzerinde hepimiz görüşlerimizi yazmış, ve bir çoğumuz önemli bulduğumuz bu konulardaki görüşlerimizi yazarak Genel Merkezimize göndermiştik. Gönderilen yazılar doğrultusunda yeni çalışma grupları oluşturularak bizlere Türk Eğitim-Sen 2010 konusu verilmiştir. Buna istinaden yeni grup arkadaşlarımızdan görüşlerini istedik. Çalışmaya katılan bütün arkadaşlarıma buradan teşekkür ediyorum. Aldığımız görüşler, yaptığımız araştırmalar sonucunda Türk Eğitim-Sen 2010 için belli başlı 4 ana başlık belirledik.

Bunlar:

1-YÖNETİM KADEMELERİNDE KADIN

- a-Tarihsel süreç içinde iş yaşamında kadın.
- b-Sorun nereden kaynaklanmaktadır?
- c-Şu anda Türkiye'deki mevcut durum nedir?
- d-2010 yılına kadar neler çözülmeli neler yapılmalıdır?

2-ÜYE SAYISININ ARTTIRIMI

- a-Resmi üyelik
- b-Sendikalı ve sendikasız ayırımı
- c-Hedef üye sayısı
- d-İşyeri temsilcisi seçimi

3-YETKİYİ ALMALI

- a-Üye sayısı artırılmalı
- b-Ciddi destekler almalı
- c-Bilgilendirme doğru ve etkin yapılmalı

4-KAMUOYU OLUŞTURMALI

- a-Globalleşen dünyada Türkiye'nin yeri ve önemi
- b-Türk Eğitim-Sen'in bu konudaki rolü ve önemi

1- YÖNETİM KADEMELERİNDE KADIN

a-Tarihsel Süreç İçinde İş Yaşamında Kadın:

Sanayi Devrimi ile ilk kez ve bugünkü anlamıyla ücretli kadın iş gücü kavramı ortaya çıkmıştır. Kadının iş gücüne aktif katılımı ailenin ve toplumun refah seviyesinin yükselmesi için gereklidir.

19 yy.dan itibaren iş yaşamında kadın sayısı sürekli olarak artmıştır.Bunda en önemli faktörler;

- Kadınları destekleyici yasaların uygulanması,
- Eğitim olanaklarının artması,
- Çekirdek aile tipinin artması,
- Çocuk bakımı ve diğer hizmetlerdeki iyileştirmeler gösterilebilir.

Ancak kadın işgücünün bu kadar büyük oranda çalışma yaşamında yer almasına rağmen yönetim kademelerinde kadınlara çok düşük oranlarda rastlamaktayız.

b-Sorun Nereden Kaynaklanmaktadır?

Gözlenen gelişmelere karşın yine de kadınların tüm toplumlarda hak ettikleri konumda olmadıkları bir gerçektir. Örneğin DPT'nin Türk aile yapısı araştırmalarına göre hane halkının % 76 sı kadının aile içindeki en önemli görevi ev işi ve çocuk bakımı olarak ifade edilmektedir.Çarpıcı bir nokta ise üniversite mezunu kadınların % 72 si de bu görüşü paylaşmaktadır.

Bir diğer faktör ise çalışan kadının toplum içinde üst yönetim düzeyinde ilerlemelerini durduran engel "glass ceiling" olarak adlandırılan kadınlara konulan keyfi engellerdir. Bu kavram kadınların ilerlemelerini engelleyen bariyerleri tanımlamak için kullanılmaktadır. "Şeffaf tavan" kadınlar ile üst yönetim arasında yer alan ve onların başarılarına ve liyakatlerine bakılmaksızın ilerlemelerini engelleyen, açıkça görülmeyen, ama aynı zamanda aşılamayan engellerdir. Kadın çalışma yaşamında kendine belli bir kariyer hedefi oluşturabilmekte, ancak hedeflediği tepe noktasındaki iş kendine kadın olduğu için keyfi olarak kapatılmaktadır. Bu tavan kırılması oldukça zor bir engeldir. Günümüzde çok az kadın bu engeli kırarak tepe noktalarına gelebilmektedir.

c-Şu Andaki Mevcut Durum Nedir?

Ülkemizde kadınlar daha çok kamu sektöründe çalışmaya tercih etmektedir. Bunda en önemli faktör devlete duyulan güven, düzenli çalışma saatleridir. Kamu kesiminde çalışan kadın sayısı yıllara göre artmıştır. Ancak üst düzey yönetim kademelerine ilk kez 1991 yılında bir kadın vali, 1992 yılında 3 kadın kaymakam göreve atanarak önemli bir gelişme kaydedilmiştir. Ülkemizde hiç kadın maliye ve mülkiye müfettişi bulunmamaktadır. 2 kadın hesap uzmanı varken II Milli Eğitim Müdürlüğümüz yoktur. Biz kadınların en yoğun olduğu meslek grubu öğretmenliğin % 44'nü oluştururken müdür düzeyinde % 7 oranında temsil edilmekteyiz. Bu orana milli eğitimde çalışan diğer personel, kredi ve yurtlar kurumunda çalışanları da dikkate aldığımızda eğitim öğretim hizmetlerinde çalışanların oranı belki de % 60 ları bulmaktadır.

d-)Neler Yapılmalıdır?

1-Türk Eğitim-Sen olarak 2010 yılına kadar yasal düzenlemelerde hükümetleri zorlayarak yönetim kademelerinde kadınların önünü açmış olmalıyız.Bunun için özellikle 81 ilimizin bulunduğu Türkiye'de en az 10 il'in Milli Eğitim Müdürü bayan ol-

malı ve bunun mücadelesini vermeliyiz. Ayrıca İlçe milli eğitim müdürlükleri, şube müdürleri, daire başkanları gibi konumlarda % 20 i oranında bayan yönetici atanmış olmalıdır. Ayrıca yine yasal düzenlemelerle Müdürlük kadrolarına sadece öğretmen kökenli olanların değil idari hizmetler sınıfından personeline müracaat etmesinin sağlanmış olması gerekir.

2-Yerel yönetimlerde istekli ve yönetici vasfına sahip bizi temsil edebilecek arkadaşlarımızın desteklenerek yönetimlerde yer alınmasının sağlanması gerekmektedir.

3-Yerel yönetimlerde sendika temsilcilerimizin de yer almasının sağlanması gerekir.

4-Sendika yönetimlerinde kadın adaylarımızın desteklenerek il başkanı seçilmesini sağlamak ve sendika yönetimlerinde etkin ve yaptırım gücü yüksek roller üstlenmelerini sağlamalıyız.

5-"Yönetici erkek olur" imajını sendika olarak kırmak kadınların da iyi birer yönetici olduğu kanıtlamak. Yüreğini ortaya koyan kadınların başaramayacağı hiçbir işin olmadığını ispatlamak gerekir.Bunun için sendika okulu açılarak profesyonel sendikacı eğitimciler yetiştirilmelidir.

6-İl başkanları ile kadın komisyonu başkanlarının aynı statüde olmasının sağlanması.Örneğin:2000 üyesi olan bir ilin başkanı nasıl sendika için çalışıyorsa aynı ilin kadın komisyonu başkanı da aynı çalışma haklarına sahip olmalı.(Kadın komisyonları sendikalar için kermes yapan, gün düzenleyen, yardımcı destek kuvveti olmaktan çıkıp, sendikacı erkek arkadaşları ile omuz omuza çalışan bir statüde olmalıdır.)

2-ÜYE SAYISININ ARTTIRIMI:

Türkiye'deki sendikalaşma oranı Avrupa ülkeleri ile karşılaştırıldığında bu oranın çok düşük olduğu görülür. Ülkemizde kamu görevlilerinin sendikalaşma düzeyi incelendiğinde toplam 1.357.326 olan kamu görevlisi sayısının 650.770'i nin bir sendikaya üye olduğunu görmekteyiz. Bu sayı kamu görevlileri içerisinde % 47.94 nün sendikalı olduğunu göstermektedir. Ayrıca sendikal çalışmalarda kadınların daha az rol aldığı görülmektedir. Bunda kadınların olduğu kadar erkeklerimizin de zihniyet değişikliği oluşturulmalıdır. Çünkü kadın erkek ilişkilerinde kadını da insan olarak görmek ve karar mercilerinde kadınlarımızı da söz hakkı tanımak gereklidir. Nedense genel anlayış olarak özellikle bizim sendikamızda ataerkil erkek baskın anlayışın yarattığı olumsuzluklar daha çok tur. Buda bizim kadınlarımızı sendikal faaliyetlerden uzak tutmaktadır.

Avrupa da kamu çalışanlarının tamamı sendikalı iken Türkiye'deki bu sorun nereden kaynaklanmaktadır diye düşündüğümüzde ortaya ilk çıkan faktör Türkiye'deki yasalardır. Bunun için Avrupa Birliğine girme çalışmalarının yapıldığı şu günlerde Avrupa'da ki sendikaların statülerine uyabilecek çalışmalar yapıp yetkililerle iş birliği içinde fırsatları değerlendirmeliyiz. Avrupa Birliğine katılmasak bile oradaki sendikal standartlara uyabilecek hamleleri yapmalıyız. 2010 yılında Türk Eğitim-Sen olarak grev ve toplu sözleşme hakkını elde etmiş, yasal düzenlemelerini Avrupa normlarına uygun düzenlemiş güçlü bir sendika olmalıdır.Bunun için;

a-Resmi Üyelik Getirilmeli:

Sendikalar memurların ekonomik ve sosyal haklarının geliştirmek için kurulmuşsa ve buna ihtiyaç varsa bir kamu kuruluşuna işe giren herhangi bir kişi ilk is olarak

kendisine uygun sendikayı bulup, ona üye olmalıdır. Buda ancak yasal düzenlemelerle "resmi üyelik" statüsünün kazanılmasıyla olur. Artık 2010 yılında biz tek tek do-laşıp üye yapma işini çok gerilerde bırakmış olmalıyız.

b-Sendikalı Sendikasız Ayırımı Netleşmeli:

Bu konu görüşmelerle ve uzlaşma ile sağlanabilecek bir konudur. Sendikalı olmak mutlaka ayrıcalıklı olmalı örneğin sendikalı üyeye 50.000.000 TL. gibi sembo-lik sayılabilecek miktardaki maaşlardaki farklılık ayrıca yine sendikalılara sağlana-cak giyecek, yemek, kreş, yol yardımı gibi konulardaki gelişmeler kısa zamanda üye sayısını arttıracaktır.

c-Hedef Üye Sayısı Belirlenmeli:

Bunun için özellikle sendika üye yapma işlemi için; özel ekiplerle çalışılmalı ay-nen siyasi partilerdeki gibi politik eğitim verilmeli, nasıl konuşmalı nasıl giyinmeli, nasıl reklam yapmalı; kısaca imaj markerleri olmalı bu en kısa zamanda kurulmalı pilot bölgelerden başlanarak kısa sürede tüm ülkeye yayılmalı. ARGE çalışmalarına önem verilmeli sorunlar karşısında asla hazırlıksız kalınmamalı kısa ve uzun vade-li planlar yapmalı sorunlar karşısında anlık değil planlı ve programlı davranılmalı. Organize olmuş, organize hareket edebilen hedefini belirlemiş, ve bu yolda emin adımlarla ilerleyen bir sendika olmalıdır. Böylece 2010 yılında sendikalı üyelerin % 75'i Türk Eğitim-Sen'li olmalıdır.

d-İşyeri Temsilcisinin Seçimi:

İşyeri temsilcisinin Sendikanın dayanağı olduğu gerçeği asla göz ardı edilme-meli. Üyeyi işyerinde işyeri temsilcisi temsil eder. Bu nedenle işyeri temsilcilerinin seçimi, eğitimi, çalışma ortamının sağlanması, çalışma koşullarının iyileştirilmesi sendika tarafından sağlanmalı ve denetlenmelidir ki hedeflere ulaşılabilsin.

3-YETKİ ALINMIŞ OLMALI:

Türk Eğitim-Sen 2010 yılında yetkiyi almış profesyonel sendikacılık statüsüne sahip olmalı bunun içinde;

a-Üye Sayısını Arttırılmalı:

Bütün bunların nasıl olması gerektiğini yukarıda açıklamış olmakla birlikte bura-da ek olarak sendikacılığın partiler üstü ve kanunlara uygun yasal bir kuruluş ol-duğunu çok iyi anlatılması partilere değil, "üyelerine hizmet" anlayışıyla hareket et-tiğinin ispatlanması gerekmektedir.

b-Ciddi Destekler Almalı:

Sendika devlet erkinin millet menfaatine aykırı kullanılmasına engel olmak du-rumunda olan sivil toplum örgütüdür. Diğer meslek kuruluşlarına ait çeşitli sendika-lar ile diğer sivil toplum örgütleri meslek odaları, (Açev, Tema, Akut, Eğitim Gönüllü-leri, Şehit Anneleri Derneği, Tabipler Odası, gibi), kuruluşlarla ayrı düştüğümüz konular olabileceği gibi örtüştüğümüz konularda Türk Eğitim-Sen olarak dayanışma içinde olmalı; bu örgütlerin yaptığı olumlu işlere sendika olarak destek vererek, hal-kın bizi fark etmesi sağlanmalıdır.

c-Bilgilendirme Doğru ve Etkin Yapılmalı:

Gerek yazılı basın gerekse görsel basın yoluyla sesimizi daha geniş kitlelere duyurarak yaptığımız işlerin ciddiyetini herkese gösterdiğimizde katılım artarken sendikamız hakkındaki kulaktan dolma eksik yada yanlış bilgiler silinerek geniş kit-lelerin desteği sağlanmalıdır. Bununla ilgili olarak yine bir veri tabanı ve bilgi banka-sı ile iyi bir dokümantasyon merkezi kurulmalıdır. Ciddi çalışmalar yapacak kişilerin

veri, bilgi, istatistiki sonuçlara ulaşması sağlanmalıdır. Bütün bunlar bize kendimizi doğru anlatabilmek için gereklidir. Sonuçta üye sayımızı arttırıp yetkiyi almak sorunlara çözüm bulabilmek için gereklidir.

4- KAMU OYU OLUŞTURMALIYIZ

Türk Eğitim-Sen'in 2010 yılındaki hedeflerini kamuoyu oluşturmada Türkiye'nin gündemi belirleyecektir. Bunda

a-Küreselleşen Dünyada Türkiye'nin Yeri:

Küreselleşmeye bağlı olarak daha bir önem kazanan Türkiye'nin dünya üzerindeki yeri gün geç tikçe önemini arttırırken Avrupa, orta doğu, Akdeniz, balkanlar, orta Asya ülkelerinde bölgesel bir güç olarak ortaya çıkmaktadır.

Ancak bu arada önemli bir sorun ise dış dünya ile bağlantılı olarak siyasal islam ve güney doğu sorunları çerçevesinde bir rejim tartışması gündeme gelmektedir.

Bunun yanı sıra: Avrupa Birliği ile bütünleşme isteği

Temiz toplum özlemi,

Toplumsal olarak kentleşme,

Ekonomide durumun iyi olmaması,

Kültür yozlaşması, milli değerlerden uzaklaşma ve kimlik çatışması önemli sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

b-Türk Eğitim-Sen'in Bu Konudaki Rolü ve Önemi:

Devletin temel organları yasama, yürütme ve yargıdır. Ancak hem yasama hem de yürütmeyi yönlendiren en önemli faktör kamu oyudur. Kamu oyunun görüşünü ve desteğini almayan hiç bir yönetimin uzun süre ayakta kalması söz konusu değildir. Çünkü kamu oyu halkın sesidir, çoğunluğun sesidir. Bu sese kulak tıkayan hangi yönetim olursa olsun başarılı olamaz. Bu demokrasinin gereğidir. Özellikle temsili demokrasi ile yönetilen ülkemizde yöneticiler bu sese kesinlikle kulak verecektir. Kamu oyunun oluşmasında en önemli faktörler,

1-Basın,

2-Kitle iletişim araçları,

3-Sivil toplum kuruluşları,

4-Haberleşme,

5-Sinema ve tiyatrodur.

Basın-yayın ve kitle iletişim araçları sayesinde halkı doğru bilgilendirilmeli onlara sesimizi duyurmalıyız. Sendika olarak belki bir televizyon kurma işini 2020 ye bırakabiliriz. Ama FM kanalından bir radyo kanalı kurarak Türkiye'nin çok ciddi bir sınavdan geçtiği şu dönemde önemli kanun maddeleri tartışılarak toplum aydınlatılabilir, doğru bilgilendirilebilir ve sendika olarak Türkiye'nin menfaatlerini koruyan onun yükselmesi için çalışan milli ve manevi değerlere sahip çıkan sendika olduğumuzu sendikalı sendikasız herkese duyurarak sendikamızın gücünü arttırabiliriz.

Merkezle taşra arasında çok iyi bir iletişim ağı kurarak merkezin sesinin daha sık duyulması taşraya güç verecek motivasyonunu arttıracaktır

Kamu oyununda sinema, tiyatro ve sosyal etkinliklerin etkisi inkar edilemez. Mesela Sendika olarak amatör tiyatrolar kurarak üyelerimizin sosyal aktivitelerini geliştirirken arkadaşlık bağlarını güçlendirir aynı zamanda topluma verilmek istenen mesajlar daha kolay ve etkin olarak ulaştırılır.

SONUÇTA:

Türk Eğitim-Sen 2010 yılına kadar Türkiye'nin şartlarına uygun bir sendikacılık

uzun
in-
ar,
ve
ar
e
e
r.
ji
li
t-

modeli geliştirmelidir. Bunun için şuanda dñnyada uygulanmakta olan modellerden uzlaşmacı sendikacılık, Amerikan modeli sendikacılık, Japon modeli sendikacılık ve karma modellerden hareketle Türkiye'nin şartlarına ve milli değerlerine uygun yeni bir sendikacılık modeli geliştirip TÜRK SENDİKACILIK MODELİ 'ni uygulamaya koymalıdır. Çok iyi stratejiler takip etmelidir. Bunda özellikle Türkçe'nin mücadelesini vermeli bilim dilinin Türkçe olmasını 2010 yılına kadar tüm dñnyaya kabul ettirmelidir.

Üyelerinin mesleki sorunlarını çok iyi şekilde ortaya koyabilmeli öneriler getirebilmelidir. Neticeye gidecek çalışmaları hiç hız kesmeden istikrarlı ve sürekli yapmalıdır.

Türk Milli Eğitim sisteminin temel değerlerine sahip çıkan milli eğitim politikalarının oluşturulmasında etkili rol almalıdır.

Türkiye'nin %90 nın Müslüman olduğu gerçeğini göz önünde tutarak, din eğitiminin mutlak devlet eliyle yapılması politikasını çok iyi takip etmeli ve buna sahip çıkmalıdır.

Türk Eğitim-Sen milli kültürümüzün kuşaktan kuşağa aktarılmasında etkin rol almalıdır ve Türkiye'nin geleceğine sahip çıkmalıdır.

Bütün bunlardan sonra Türk Eğitim-Sen 2010 yılında Türkiye'nin dinamiği içinde konulara ciddiyetle yaklaşan,devletin menfaatlerini korumada öncelikli bir yere sahip olmalıdır.

2010 yılında ölkemizde memurun siyaset yapma hakkını elde etmiş bir sendika olmalıdır.

Yüz binlerce üyesi ile Avrupa standartlarını yakalamış,üyelerinin maddi ve manevi menfaatlerini koruyan,katılımcı,şeffaf,demokratik bir sendika olmalıdır.

Türk Milli Eğitimi'nin temel değerlerine bağlı,etkili,yetkili,lider,sendika olarak Türkiye'yi 21.yüzyılda dñnya ölkeleri arasında üst sıralara taşıyan sendika olmalıdır.

Bütün bunları başarabilesi için; parasal sorunu olmayan sendika olabilmesi için şirket kurma hakkını elde etmiş olmalıdır

Ancak burada unutulmaması gereken en önemli konu biz kadınlardır.2010'lu yıllarda sendikamızın olmazsa olmazları arasında yer almak için yüreğimizi ortaya koyarak çalışmaktan asla vazgeçmeyelim.Yürekle,inançla ve azimle başarılmayacak hiçbir iş yoktur.Saygılarımla...

Divan Başkanı şenol BAL:

Çok teşekkür ediyoruz.

Beşinci Çalışma Grubumuz Mavi Güller.Konumuz "Sendikalı Kadın Sayısının Arttırılması; Kadınların Sendika Yönetimindeki Ağırlığı". Sözcü Sayın Mehtap UÇAR. Buyurun.

MAVİ GÜLLER GRUBU SÖZCÜSÜ SAYIN MEHTAP UÇAR'IN KONU SUNUMU

Sayın Genel Başkanım,
Saygıdeğer Misafirler,
Mavi Güller grubu adına sizlerin ve şahsınızda tüm kadınların "KADINLAR GÜNÜ"nü kutluyorum. 8 Mart dün-yada ve Türkiye'de kadınların haklarını, eşitlik ilkelerini ve kadınlık onurlarını gündeme getirdikleri ve problemlerine dikkat çektikleri bir gündür. Kadınların problemleri yalnızca 8 Mart'larda tartışılmış, çok unutkan bir millet olduğumuz için de bu problemleri unutup dikkate almadan çözümlerini bir başka bahara ertelemişiz.

Biz Türk Eğitim-Sen olarak dayanışma içinde, var olan problemlere çözüm getirme mücadelesi vermeye mecburuz. Her kademede ve her düzeyde çalışmak, üretmek zorundayız. Üstesinden geldiğimiz veya gelemediğimiz her problem çocuklarımız, öğrencilerimiz, meslektaşlarımız, milletimiz ve ülkemiz için önemlidir. Unutmayalım ki her hüküm, her karar bir ilk adımla başlar. İşte biz onun için buradayız, bu ilk adımı atmaya hazırız, yeter ki bize güvenin, bizi destekleyin.

Genel merkezimizin 27 Aralık 2003 tarihinde yapmış olduğu kadın komisyonları toplantısında oluşturulan grupta Mavi Güller grubunun konusu "Sendikalı Kadın Sayısının Artırılması ve Kadınların Sendika Yönetimindeki Yeri" adlı konulardır. Bu konulara geçmeden önce sendika ve kadın kavramına vurgu yapmak gerekir diye düşünüyorum.

Sendika; bir sivil toplum kuruluşu, demokrasinin vazgeçilmez unsuru, hatta olmazsa olmazı, gelişmişliğin göstergesidir. "Sivil Toplum" kavramı Batıdan aldığımız siyasi bir kavramdır, temeli şahıstır ki bu kendi başına bir amaçtır. İhtiyaçların bütünü ve hür iradenin sahibi olarak fert, şahsiyetini sivil toplum kuruluşlarında kazanır.

Sivil toplum kavramı, son yıllarda Türkiye'nin gerek akademik gerek entelektüel ve gerekse de siyasi çevrelerinde en çok tartışılan konularından biridir. Türkiye'nin siyasi gündeminde en çok kullanılan kavram olmasına rağmen herkesçe farklı ve en az anlaşılabilir bir kavram olarak karşımıza çıkar. Oysa sivil toplum Batı'da insanların çıkarlarını devlet dışında elde etmek üzere, meşruluğu kabul edilen örgütlenmeler biçiminde ortaya çıkar. Ve bu kavram hala ülkemizde yanlış anlaşılabilir, tartışılmış ve sınırları tam olarak belirlenmemiştir.

Kadın kavramını açıklayacak olursak; kadın, aile ve toplum arasında bir köprü görevi görür. Kadının toplumda yerine getirdiği görevleri itibarıyla sosyal sistemin işleyişine katkısı büyüktür. Bunlara rağmen hep tartışılan konu kadın olmuştur. Uluslar arası platformlarda tartışılmıştır. İlk kez 1946 yılında kadınların durumunun izlenmesi ve kadın haklarının geliştirilmesi amacı ile Birleşmiş Milletler Kadın Statüsü

komisyonu kurulmuş. Birleşmiş Milletler kadınlara karşı her türlü ayrımcılığın onenmesi amacıyla (ÇEDAV) sözleşmesi ile cinsiyetine bağlı olarak yapılan her türlü ayrıımı, ortadan kaldırıcı politika izlenmesini öngörmüştür.

1955'te Pekin'de düzenlenen "4. Dünya Kadın Konferansı"nda 5 yılın eylem planı hazırlanmıştır. Ve bu planda şu stratejik konular belirlenmiştir. Kadın ve yoksulluk, kadının eğitimi ve öğrenimi, kadın sağlığı, kadına yönelik şiddet (cinsel, fiziksel, sözselsel), kadın ve çevre, yetki ve karar alma sürecinde kadın, kadının insan hakları, kadın ve medya gibi stratejiler belirlenmiş ve Türkiye bu iki sözleşmeyi de imzalamıştır.

Bu sözleşmeler imzalandıktan sonra ne değişmiştir?

Değerli misafirler, hiçbir şey değişmemiştir. Ülkemizde insan hakları problemi varken kadın haklarını istemek büyük lüks olur! Ama bu demek değildir ki yapılan haksızlıklara da sessiz kalacağız. Kadın onurunu kurtarmak istiyorsak birlik ve beraberlik içerisinde olmamız lazım. Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün Türk Kadınına verdiği mirasa sahip çıkmamız lazım. TBMM'nde kaç kadın milletvekili bizi temsil ediyor? Kabinede kaç kadın bakan var? Bunları sorgulamamız lazım. Yeni bir yüzyılda ülkemizin çalışan kadınına şöyle tanımlayabiliriz:

İki işverenli, iki mesaili, dört vardiyalı (ev, eş, çocuk, iş) ağır bir işçi.

Çalışan kadın yorgun ve mutsuz. Vardiyalarından kurtarmak için ilk adım evde demokrasiyi başlatıp, kadınıma tarihteki yerini ve konumunu vermemiz lazım.

Tarihimizdeki kadın durumu: kadın simaları cennetteki huriler kadar temiz, bakışları meleklerinki kadar derin, aile kurumunun temel taşı, hükümdarların yanında hatun, kültürümüzde yuvayı yapan, coğrafyamızda vatan olan semboldür.

Kadına böyle bakıldığında kadın problemi ve kadın hakları diye bir tartışma olmaz diye düşünüyorum.

Şimdi de kadınların sendika yönetimindeki yeri ve sendikalı kadın sayısının artırılmasıyla ilgili fikirlerimizi açıklamaya çalışalım:

A)Kadınların Sendika Yönetimindeki Yeri: Kadınlar sendikasız olamaz, sendikalar da kadınsız... Bugün Türkiye'de sendikal harekette kadınların her düzeyde sendikal faaliyetlere katılımının teşviki ve kadınların sendika yönetiminde yer alması gerektiği görüşü teoride kalmış pratiğe geçirilememiştir. Tabi bunun da çeşitli sebepleri vardır. Bu sebepler; aile sorumluluklarının kadının sırtında olması, kadının yerinin evi olduğu şeklindeki yaklaşımın toplumda geçerli olması ve sendika yöneticilerinin bu yapının değişimi konusunda yeterli bir çaba içinde olmamaları ve erkek egemen bir toplum olmamızdan kaynaklanan problemler.

Sendika ve kadın henüz bütünleşememiştir. Kadın üyelerin sendika yönetiminde, parmakla sayılacak kadar az olması, kadınların sendika kavramına karşı geçmişte gelen olumsuz tavırları ve siyasi baskılar yüzünden olumsuz bakmaları. Bizim bu yönde pek sıkıntımız yok. Genel sekreterimizin kadın olması bizleri fazlasıyla onure ediyor. İnşallah gelecekte sendikaların genel başkanlık yarışlarında kadınları ön planda görmek istiyoruz.

B)Sendikalı Kadın Sayısının Artırılması: Sendikalı kadın sayısını artırmak istiyorsak, kadınların sendikal faaliyete katılımı önündeki engelleri kaldırmak gerekir.

Aile sorumlulukları: Kadınların çocuk bakımı, ev işlerini üstlenmeleri onlara çalışma saatleri dışında sendikal faaliyetlere ayıracak zaman bırakmamaktadır.

Türkiye'de yapılan bir araştırma, çalışan kadınların günlük ev işlerine 2 saat 43 dakika ayırdığını, çalışan erkeklerin ise ayırdığı sürenin 56 dakika olduğunu belirtiyor. Bu da gösteriyor ki kadının sendikal faaliyetlere katılabilmesi için günün 24 saatini aşması gerekiyor. Gerçi gün 48 saat olsa erkekler kadınlara bir görev yine yüklerler. Geleneksel rol biçimleri ve kadınlara karşı ayrımcılık, toplumun genel görüşü kadının yeri evi olduğu şeklindeyse kadın mücadeleye 1-0 yenik başlamıştır. Ve kadının sendikal faaliyete katılımı son derece zor olur. Kadın sendikal faaliyete katıldığı anda evini, çocuklarını ihmal düşüncesi kadının sendikal faaliyete katılmasını güçleştirir. Toplumun bu tavrı kadını olumsuz etkiler.

Sendikal imaj: Sendikal ortamlar genelde erkek egemen yapılar olduğu için kadının kendini sendikal ortamda rahatsız hissediyor. Sendikalarla siyasi partilerin karıştırılması ve bu kavram kargaşası kadınların sendikaya bakış açısını olumsuz etkiliyor. Geçenlerde sendika hanım komisyonları olarak bir kadın yöneticiye nezaket ziyaretinde bulduk. Biraz muhabbetten sonra yönetici hanımefendiye sivil toplum kuruluşlarına bakışını sordum ve bize verdiği cevap beni doğrusu çok şaşırttı. Bize "aman ben siyasetten anlamam" tarzında bir cevap verdi.

Değerli misafirler,

Hala biz sendikaların siyaset yapmadığını anlatamamışız. Bu anlamda biraz düşünmemiz gerekir.

Kadın komisyonları: Sendikalarda kadın komisyonlarının kurulması oldukça yaygın bir uygulamadır. Kadın komisyonlarının bir tüzüğü olmalı ve üyeleri seçimle gelmeli, ayrı bütçeleri olmalı, hiyerarşik bağlantıları olmamalı.

Kadınlara yönelik çalışmalar: Kadınlara yönelik çalışmalara ağırlık verilerek kadınların her türlü problemlerine ışık tutulmalıdır. Sendikalarda kadınların nispi temsil esasına göre yönetimde bulunması kadınların sendikaya bakış açısını değiştirir. Kadınların daha fazla katılımını sağlar. Bir sendikada kadın sayısı %40'sa yönetim kurulunun da %40 olması gerekir. Sendikal faaliyetler kadınların durumunu göz önünde bulundurarak yapılması gerekir. Bunun için de toplantı saatlerinin değiştirilmesi, çocukların bakım olanaklarının artırılması, cinsiyet açısından duyarlı davranılması gerekir.

Sendikal eğitim: Eğitim programlarında kadına sendikal vasıflar kazandırılmalı, kadınlara yönelik istatistikler, haberleşme ağı kurulmalıdır ve erkekler de bu eğitime tabi tutulmalıdır.

Yukarıda saydığım engellemeler ortadan kaldırılırsa sendikalı kadın sayısında ciddi anlamda artış olacağına inanıyorum.

Bu metni hazırlamamda bana katkısı olan kolaylaştırıcımız Yüksel ÖZDEMİR hanıma, mavi güller grubunda bulunan arkadaşlarım; Tevhide AKTÜRK, Mukadder ÇOPUROĞLU, Mürüvet KUŞÇU, Sevda ONAR, Reyhan İŞLEV, Kevser ÇİFTÇİ, İlnur KARAEK, Sultan YAŞAR, Bedia ÇAKMAK, Buket BIYIKLI ve Hatice ERGÜN hanıma ve Genel Merkezimiz fotoğraflarında sert, katı gibi duran; ama yüreği güzel, yoğun olmasına rağmen bizi sabırla bilgilendiren Sayın Firdes IŞIK'a çok teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Başkanım bize bu fırsatı verdiğiniz için size teşekkür ediyorum. Ve bu metni hazırlarken şurayı çıkarayım mı burayı sansürleyeyim mi diye kaygım ol-

madı. Şunu iyi biliyorum ki biz demokrasiyi içine sindirmiş bir başkanın yardımcılarımız. Size de çok teşekkürler.

Hepinize saygılar sunuyorum. Sizleri kalbinizin sahibine emanet ediyorum.

Divan Başkanı Şenol BAL:

Ben de tüm katılımcılara teşekkür ediyorum. Gerçekten çok duygulandım. Her biri bir tebliğ olacak nitelikte. Grup raporlarınız çok çok güzeldi. Biz gerçekten Sonuç Bildirgesini hazırlamakta zorluk çekecektik, yani herşeyi sonuç bildirgesine aktarabilmek kolay değil, en önemli konudur. Ele alınan bütün konular çok önemliydi. Ve sabah şöyle demiştim, sendikayla kadın henüz bütünleşmemiştir Türkiye'de, ama her gelişmede olduğu gibi öncüler vardır. Sizler öncüsünüz, ben bunu gördüm bugün. Bunu daha önceki toplantıda da görmüştüm. Bir ışık vardı Türk Eğitim-Sen'de. Ve inanın ki arkadaşlarımızla birlikte konuşuyoruz, sizde ışık var, çok büyük bir ışık var. Bu ışık, tüm Türkiye'yi, mutlaka tüm Türkiye'yi aydınlatacak diye düşünüyorum. Sizler gibi milli değerlere önem veren, geleneklerine bağlı, devletine bağlı, cumhuriyetine bağlı eğitim çalışanlarıyla - ben de öğretmen yetiştiren bir kişi olarak çok önemli olduğuna inanıyorum- Türkiye aydınlanacak. Sabah da aynı şeyi söylemiştik. Öğretmenler olarak çok şeyler başarılabilir. Bunları başaracağız inşallah.

Değerli Arkadaşlar,

Grup sözcüleri konuştular, raporlarını sundular. Dinlediniz. Bunun dışında görüş bildirmek isteyen arkadaşlarımız olursa gündem maddemize göre onları da değerlendireceğiz.

Buyurun.

Kader BOZDÖL(Adana):

Şu anki yapılan konuşmaların tamamına katılıyorum, ama biraz da kendimizi sorgulamamız gerektiğini düşünüyorum. Şöyle ki, 3200 üyeye sahip bir şubedeyim ve benim 1200 bayan üyem var. Delege seçimlerinde sadece 3-4 tane arkadaşım aday oldu ve hepsi delege olarak seçildi. Oy kullanmayan arkadaşlarımızın çoğunluğu bayan üyelerimdi. Dolayısıyla bayanlar olarak oylarımızı kullanmıyorsak, delege olmaya aday olmuyorsak, yönetime aday olmuyorsak, o zaman niye oturup bunları konuşuyoruz. Hangimiz delegeliğe aday olduk, buradaki arkadaşlarımız için söylüyorum. Hangimiz yönetime aday olduk, kaç kişi... 100 küsur kişiden belki bir iki arkadaşımız. Dolayısıyla lütfen yakın gelecekte, bir yıl içinde- yanlış bilmiyorsam-delege seçimleri, yönetim kurulları seçimleri yeniden yapılacak. O zaman, o zamana kadar hazır olun. O zaman kadınlara bu hakları verebilecek olan arkadaşlarımızı, daha çok ön plana çıkarabilecek arkadaşlarımızı delege olarak gönderelim. Herşeyden önce, lütfen, okullara gidip oylarımızı kullanalım. Yönetimimizde hangi arkadaşlarımız var tanıyalım. Ben tanıyorum. Eğer 40 tane delegem varsa bunların hepsini bire bir tanıyorum, görüşüyorum, yeri geliyor evlerini biliyorum. Lazım olduğu zaman kesinlikle arayabiliyorum. Dolayısıyla tüm arkadaşlarımızın da böyle yapmasını istiyorum. O zaman emin olun kadın sayısı mutlaka delege olarak yönetimde de artacaktır. Ayrıca Adana'da 13 Mart'ta Dünya Kadınlar Gününü kutlamak için toplanıyoruz.. Bütün arkadaşlarımız davetlidir, beklerim Adana'ya gelirsiniz.

Divan Başkanı Şenol BAL:

Teşekkür ediyoruz.

Evet, çok doğru. Kader Hanımın üzerinde durduğu konu çok doğru. Sizler zaten Kadın Komisyonlarını temsilen buradasınız. Mutlaka bire bir tanışmanızda fayda var üyelerinizi, bulunduğunuz bölgedeki bayan üyelerinizi. Madem bayanların sendika içinde daha çok olması gerektiğini ifade ediyoruz konuşmalarımızda -ki mutlaka öyle olmalıdır-öyleyse bire bir tanımak zorundayız ve sizler daha çok fedakar olmak zorundasınız, yani bu böyle, idealistleri vardır toplumun. Idealistler her zaman daha çok vericidirler. Hem iyi annedir, hem iyi eştir, hem iyi iş kadınıdır, hem sosyal hayatta bu tür faaliyetleri yürüten kişilerdir. Kendimize zaman ayırmayacağız, bizler öncüyüz, bizler idealistiz. O zaman örnek teşkil edeceğiz, ben katılıyorum Kader Hanıma.

Evet, başka....

Buyurun.

Minegül ŞEKER (Kocaeli):

Ben Kocaeli 2 nolu şube yönetim kurulundayım. Sevgili Arkadaşlar, ben memnunum bu gece burada olmaktan. Bugün burada, bu çalışmalarını yapmaktan da oldukça memnun kaldım. Ama farketmişim birkaç nokta var, onları sizinle hem paylaşmak istiyorum, hem de naçizane gözlemimi aktarmak istiyorum.

Bizim içimizden bizi görmek istedim biraz. Şöyle bir gözlem yaptığımda da karşışma şu çıktı.“Ben” kelimesinin arkasına çok fazla saklanıyoruz gibi geliyor bana. Yani kendi öz eleştirimizi yapmak gerekirse, “ben”den çok “biz”i konuşmak zorundayız. Biz burada, bizi konuşmak için geldik. Bizi konuşacaksak hepimiz bir birbirimizin fikrini gerçek manada dinlemek ve onu bir şekilde dikkate almak zorundayız. Sonuçta insanlar, buraya bir enerji harcayarak geldiler. Günlerini, vakitlerini ayırdılar, ömürlerinden iki günlerini ayırdılar. Bu çok önemli, vakit kadar kıymetli bir şey yok. O bakımdan da benim öncelikle net olarak ifade etmek istediğim şey “ben”in arkasına saklanmadan “biz” olarak hareket etmeyi öğrenmek zorundayız.

Divan Başkanı Şenol BAL:

“Ben-sen yok, biz varız” diyor arkadaşımız değil mi?

Minegül ŞEKER:

Cümlelerimizi kurarken “ben” diye başlamayalım. Hitap ettiğimiz kesimin karşışına çıktığımız zaman “ben” diye; “şahsi fikrim, benim görüşüm” demeyelim. Sonuçta biz, bir birliği ifade ediyoruz ve biz o birliğin bir unsuruyuz. O bakımdan da buna dikkat etmek gerektiğini de düşünüyorum. Açıkçası küçük bir hatırlatmaydı, bunu paylaşmak istedim. Zannediyorum hocam, bunların hepsi bir ortak görüş olarak zaten çıkacak. Ama eminim içimizde uhde kalmış, ama eklemek istediğimiz bir çok şey oldu. O zaman ben buradan Firdes Hanımdan da söz almak istiyorum, bunun ikincisi de olmak zorunda, bunu görüyorum buradan. Çünkü bu, bir yıl içerisindeki birikimler... Şimdi bundan sonraki süreçteki bir yıl içerisinde biz kendimizi besleyeceğiz, büyüteceğiz ve buraya gelip onları doğru bir şekilde aktaracağız ve bunu

"biz" kavramı altında yapacağız. Teşekkür ederim.

Divan Başkanı Şenol BAL:

Şimdi hemen şunu da açıklamak istiyorum. Burada tabii ki arkadaşlarımızın, grup içinde nasıl bir çalışma sergilediğini bilemiyorum, ama tabii ki arkadaşlarımızın kişisel olarak fikirlerini ifade ettikleri durumlar söz konusu olmuş olabilir. Yani "benim düşüncem bu" denmiş olabilir. Neticede amaç, burada "biz" haline getirebilmek. Benleri birleştirip ortak bir kararı çıkarabilmek. Demokrasi bu zaten. Mutlaka bir arkadaşımız kalkmıştır, "benim düşüncem bu" demiştir. Bunu "ben" olarak değerlendirmem gerektiğini de ifade etmek istiyorum. Ama neticede o ortak görüş haline gelebiliyorsa "biz" olur. Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen başka arkadaşımız var mı?
Buyurunuz.

Hatice BÖLÜK (İzmir):

Ben (gene ben dedim) dernekçilikle sendikacılığı birbirine karıştırmayalım diyorum. Anlatabildim mi bilmiyorum? Yani sendikacılıkta, tamam milli değerlerimiz çok önemli, tabii ki onun öncülüğünü yapacağız, sahipleneceğiz falan, ama biraz dernekçilikle sendikacılığı yerlerine oturtmak gerekiyor gibi geliyor bana. Bunu ayıralım. Sendikacılık çok büyük kitlelere hitap eden bir kuruluş, teşkilat ; çalışanların haklarını, sosyal haklarını, maddi haklarını koruyan ya da onların haklarını söke söke alan bir teşkilat olarak düşünüyorum ben. Bu arada mutlaka kültürümüze, benliğimize saldırılar olduğu zaman, biz eğitimciyiz, karşı koyacağız, ama bir dernek gibi değil de bir sendikacılık çatısı altında, o açıdan sendikacılık yapalım diye düşünüyorum. Bilmiyorum, yanılıyor muyum?

Divan Başkanı Şenol BAL:

Dernekçilik mi yapılıyor yoksa? Bunu mu hissettiniz? Ben de bir derneğin, Türk Dünyası Kadınları Dostluk ve Dayanışma Derneğinin Genel Başkanıyım. Aynı zamanda Türk Eğitim-Sen'in bir üyesiyim. Senelerce dernekçilik yaptım. Tabii ki sendikacılıkla dernekçilik çok farklı şeyler, ama mesele milli mesele olursa, o tür saldırılar varsa cumhuriyetimize ve devletimize, özlük haklarımızdan önce onların gelmesi çok tabiidir diye düşünüyorum. Memleket güllük gülistanlık olur ise o zaman tabii ki özlük haklarımız çok ön plana çıkar, hep bu meseleler üzerinde çalışılır. Ama zaten biraz önce de dediğim gibi vatan olmazsa millet olmaz, hiçbir şey olmaz, özlük hakkı da hiç olmaz.

Ben de bir dernekçi olarak hemen şunu ifade etmek istiyorum. Kamu-Sen'in de bu tür faaliyetleri oluyor, zaman zaman bizler de katılıyoruz. Özlük hakları ile ilgili olan faaliyetlerde alanlar doluyor taşıyor, ama Kıbrıs elden gidiyor dendiği zaman, "hadi yürüyün, işte şurada toplantı yapacağız" dendiği zaman maalesef sayı çok az. Duyarlılık yok. İşte bu duyarlılığı üyelerimize nasıl duyuracağız, bunlar üzerinde de durmak lazım.

Bir arkadaşımız daha fikirlerini bizimle paylaşmak istiyor.
Buyurun sizi tanıyalım.

Yadigar POLAT (Adana):

Adana 3 nolu şube Kadın Komisyonu başkanayım. Bugün buradaki konuların hepsi birbirinden güzel konular ve çok güzel fikirler ortaya çıktı. Ben bu fikirlere ek olarak, gerçi bahsedildi, ama altını çizmek babından söylemek istiyorum. Kadınların eğitimi konusunda bizlerin bize sahip çıkması yönünde olmalı diye düşünüyorum. Türkiye nüfusunun yaklaşık yarısı kadın olmasına rağmen, niçin parlamentoda kadınlar bu kadar az diye, biz kendimizle öz eleştiride bulunmalıyız. Yani sadece aday olmakla değil, bu adayları yüreklendirecek olan bizler, biz kadınlarız. O nedenle kadınların birbirine bir noktada, yani ilk etapta belki kayıtsız şartsız destek olması yönünde düşüncelerim var. Belki ilk başta seçilecek kişilerin bazı hataları, eksiklikleri olabilir, ama bir önünü açmak açısından kadınların desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum. Bizlerin sadece bu konuda değil, bir işyerinde kadın arkadaşlarımızın kariyerinde veya atamasında da destek olmamız gerekir. Bencilce düşünceleri bir kenara bırakarak (çünkü maalesef kadınlarda, bizlerde birazcık bu var) hemcinslerimizi desteklememizin önemli olduğuna inanıyorum., teşekkür ediyorum.

Divan Başkanı Şenol BAL:

Buyurun.

Birsen SERT (Ankara):

Ben Ankara 1 Nolu şubeden Birsen SERT. Biraz evvel açıklamalarınızda hep öğretmenlerimiz diye bahsettiniz. Biz maalesef çok azız, ama üniversite personeliyiz. Bizler öğretmen değiliz, ama öğretmen yetiştirenlerdeniz. Bizler çok azız, ama hakkımızı aramak istedik.

Divan Başkanı Şenol BAL:

Peki, özür diliyorum.

Buyurun.

Merve Gökçekadın KAHRAMAN (Nevşehir):

Hatice Hanıma fazla alınmış gibi olacağım, ama yine de söyleyeyim kısaca. Çünkü özellikle o konu bizim konumuzdu. Türk Eğitim-Sen'in zaten farklı haklarını alırken bütün bu milli meselelere de hassasiyet göstermesi. Biz Avrupa Birliğine girerken illa belli tavizler vermek zorunda mıyız? Bunları yapmadan yapalım diyoruz. Yoksa bu sendikacılıkla dernekçiliği karıştırmak anlamında değil, taviz vermeden haklarımızı elde edemez miyiz? Bunun kaygısını taşıyoruz, yani Türk Eğitim-Sen de hem milli davalarda susmuyor hem de bu hakları almaya çalışıyor. Biz bunu yansıtmaya çalıştık grup olarak. Türkiye'nin standartları bu değil mi? O zaman biz şunu tartışmalıyız. Türk Eğitim-Sen'in AB konusundaki politikası ne? Biz AB'ne kayıtsız şartsız girmek mi istiyoruz, yoksa buyurun bizim şartlarımızla gelin görüşelim mi demek istiyoruz?

Divan Başkanı Şenol BAL:

Hatice Hanımla aynı şeyleri farklı şekilde söylüyorsunuz. Tabii ki sendika anlayışı biraz daha geniş ufuklu olmalı, ona katılıyorum.

Hatice BÖLÜK:

Elbette ki sendikamızın, milli hassasiyetleri vardır. Ancak hiçbir partinin arka bahçesi, herhangi birilerinin de maşası olmadığını, sendikacılıkta ortak fikirlerde birleştiğimizi kişilere anlatmalıyız.

Divan Başkanı Şenol BAL:

Maalesef dernekçilikte de aynı...dernekçilik de aynı şekilde... yani onda haklılık payın var da, öyle hassasiyetler gelişmiş ki ülkede, yani böyle bir şey yapamıyorsunuz, hassasiyetlerinden kaynaklanıyor. İnşallah temennimiz öyle sosyal meseleleri çözmek için sendikalaşmış bir Türkiye'ye olsun diyelim.

Evet, bu oturumu burada kapatıyorum. Değerli Arkadaşlarım, sizin söylemek istediğiniz bir şey varsa hazıruna ..... Evet, buyurun.

Divan Üyesi Ayşe Yücel ÇETİN:

Dostlar, hepiniz hoşgeldiniz.Biliyorum yorgunsunuz. Ankaralıyız biz biliyorsunuz. Eğitimciyiz. Bugün yorgunum, ama çok da mutluyum.Burada ışıl ışıl Türk kadınının temsilcilerini hep bir arada görmekten, onlarla çalışmaktan ve onları dinlemekten çok mutluyum. Öyle güzel tespitler yapmışsınız ki... Sizi kutluyorum; fedakarlıklar yapıp buraya geldiğiniz için. Sizi yine kutluyorum; iki gün eşinizden, çocuklarınızdan uzak, burada canla başla çalıştığınız için. Sizi kutluyorum; sorumluluklarınızın farkında olup haklarınızı savunduğunuz için. Teşekkür ederim hepinize.

Divan Üyesi Şennur ŞENEL:

Saygıdeğer Hanımlar,

Hepinize katkılarınızdan dolayı teşekkür ediyorum. Ben burada bir şeyin altını çizmek istedim kendimce... Burada çok güzel bir atmosfer var, herkes elinden geldiği kadar katkıda bulunuyor, herkes yüreğini koydu, düşüncesini koydu. Ben bu düşüncelerin, bu isteklerin bu çatının altında kalmamasını, güzel yurdumuzun güzel köşelerine aynı heyecanla gitmesini ümit ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

Divan Başkanı Şenol BAL:

Tabii bu arada Divan üyelerinin aynı zamanda derneğimizin de üyeleri olduğunu ifade etmek istiyorum. Şimdi, Değerli Arkadaşlar, yemek vaktimiz geldi. Yemekten sonra grup sözcüleri Divanla birlikte bir araya gelecek ve sonuç bildirgesinin taslağını hazırlayacağız. Afiyet olsun.

**TÜRK EĞİTİM-SEN
KADIN KURULTAYI**

07 MART 2004

I. OTURUM

SONUÇ BİLDİRGESİ TASLAĞININ SUNUMU

TASLAKLA İLGİLİ GÖRÜSLER

Divan Başkanı Şenol BAL:

Günaydın,

Biliyorsunuz I. Oturumda Sonuç Bildirgesi taslağının sunumu ve taslakla ilgili görüşmeler olacak. Şimdi, dün grup sözcüleri ve Divandaki üyeler bir araya geldiler, bir sonuç bildirgesi taslağı oluşturdular. Sonuç Bildirgesi taslağını şöyle izah etmek istiyorum. Biliyorsunuz 5 çalışma grubu vardı. Bu 5 çalışma grubunun da uzun uzun raporları vardı. Sonuç Bildirgesi bildiğiniz gibi çok uzun olmaz, bir sayfayı, bir buçuk sayfayı geçmez. Ortak görüşlerin yer aldığı, vurgulayıcı cümleleri ifade eder. Yani gruptaki çıkan her konu, sonuç bildirgesinde olmaz. Çünkü nelerin olacağı konusunda karar vermek üzere bir araya geldik zaten. Ama tabii ki unuttuğumuz, çok önem arz eden bazı konuları bize hatırlatırsanız, saat: 12.00'de basına, kamuoyuna duyuracağımız Sonuç Bildirgesi üzerinde çalışmalarımız devam eder, daha mükemmel hale gelir diye düşünüyorum. Bir de hemen şunu söyleyeyim; grup çalışmalarının dışında da konuşmalarda veya Türkiye'nin gündemindeki bir meselenin Sonuç Bildirgesine alınması arzu edilirse, sizin oylarınıza sunacağız. Sizin oylarınız ve kabulünden sonra sonuç bildirgesine alma durumumuz da söz konusu olur, diye düşünüyorum.

Ben şimdi size taslağı okuyorum. Lütfen dikkatle dinlemenizi rica ediyorum.

(Divan Başkanı Şenol BAL tarafından sonuç bildirgesi taslağı okundu.)

Divan Başkanı Şenol BAL:

Şimdi eklemek istediğiniz bir şey varsa ekleyelim, yoksa oylarınıza sunacağım. Alkışlarınızdan oyladığınızı anlıyorum da. Hayır, eklemek istediğiniz bir konu varsa belirtelim, çünkü unutulmuş olabilir.

Buyurun.

Mürüvvet KUŞCU (Sakarya):

Medyanın, özellikle televizyonun çocuklar üzerinde, hanımlar üzerinde çok büyük olumsuz etkileri olduğunu düşünüyorum. Aile yapımızı müthiş oranda yıprattığını görüyorum, çevremde ve genelde bunu ızdırapla izliyorum. Bu konuda acaba ekleyebileceğimiz bir şey olur mu?

Divan Başkanı Şenol BAL:

Olur, evet. Tabi şöyle onu daha vurgulayıcı bir ifade içinde ve öyle bir yere oturtmalıyız ki, bildiride yerini bulsun. Yani Türk kültürünün dejenerasyonunda bu tür yayınların kadın ve çocuklar üzerindeki, hem şiddet hem de popüler kültür dediğimiz milli kültürümüzü çok yozlaştıran yayınlara dikkat çekilmesinde fayda var.

Aynı şekilde güncel bir konu olduğu için Kıbrıs meselesine bakışımızı da ekleyebiliriz, diye düşünüyorum.

Bunu daha önce de ifade ettim ben. Okurken dedim ki, bunu biz Divan olarak ve grup sözcüsü arkadaşlarla bir araya gelerek hazırladık. Ama biraz önce de söyledim Kıbrıs gerçekten güncel bir mevzu, milli dava. Milli davaya tabii ki milli sendikalar sahip olacaktır. Onun için her ne kadar grup çalışmalarında olmasa da hazi-

run burada olduğuna göre, burada kararı, sonuç bildirgesine koyma açısından alabiliriz. Evet, nasıl geliştirebiliriz, ne diyebiliriz, ne demek istiyorsunuz sizler söyleyin, yani sizin coşkunuzu da buraya aksettirmemiz gerekiyor diye düşünüyorum.

Evet, buyurun.

Zerrin GÜNEŞ (Ankara):

Biz büyük bir milletiz. Büyük milletlerin büyük davaları olur. Kıbrıs, Türk milletinin büyük davasıdır. Ebediyete kadar bu davanın yılmaz takipçileri ve bekçileriyiz. Bunu söylüyoruz.

Divan Başkanı Şenol BAL:

Teşekkür ediyorum.

Sevgi YALAV (Ankara 5 Nolu Şube Başkanı):

Irak Türkleri de şu anda zulüm altında.

Divan Başkanı Şenol BAL:

Ona işte, Irak Türkmenleri demiştik, isterseniz o cümleyi genişleterek şöyle söyleyelim. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla bu insan haklarıyla ilgili tüm kurum ve kuruluşları Doğu Türkistan'da anneliği elinden alınan kadınları, Irak'ta yok sayılan Türkmenleri, kadınlarla ilgili olduğu için de soy kırımına uğrayan Karabağ'lı kadınları diyelim isterseniz, bunu biraz daha genişletelim. Bu konuyu Sonuç Bildirgesine alalım mı?

(Katılımcılar onayladı.)

Divan Başkanı Şenol BAL:

Başka görüş bildirmek isteyen var mı?

Evet, buyurun.

Songül KOÇAK (Samsun):

Ben çok beğendim, sizin de söylediğiniz gibi. Ancak bu grup çalışmaları sonuçlarından kimlerin haberi olacak? Bu çok önemli, bunlar burada mı kalacak?

Divan Başkanı Şenol BAL:

Hemen söyleyeyim. Şimdi bu grup çalışmaları kitap olarak çıkacak.

Songül KOÇAK (Samsun):

Bizim aldığımız kararlara biz yeteri kadar sahip çıkabilecek miyiz? Başka sendikalar da bunları kendilerine mal edecekler mi? Bunlar çok önemli bence. Elimizde olan başarıları da yeteri kadar tutamıyoruz. Medyada bunları kendimize mal edemiyoruz., başka sendikalar kendileri yapmış gibi medyada gösteriyorlar.

Divan Başkanı Şenol BAL:

Biz sahip çıkarız. Farklı, farklı fark ettirecekler sizlersiniz. Evet, başka eklemek is-

tediğiniz, sonuç bildirgesinde olmasını istediğiniz Kamu Yasası Tasarısı konusunda, hani nerdeyse meclisten geçti, ama söyleyecek bir şeyimiz yok mu?

Mürüvvet KUŞCU(Sakarya):

Eyaletlere bölünme sistemi üniter yapımıza aykırı. Eğer bölünmüşlük bir başlarsa mücadele ettiğimiz...

Divan Başkanı Şenol BAL:

Şu anda eyaletlere bölünmüşlüğe kimse müsaade etmez de, bunlar bir adımdır. Bu tür şeyler alt yapının hazırlanmasıdır. En azından dikkat çekmemizde fayda var. İnsanlarımızı uyarmakta fayda var. Artık geçen bir kanun maalesef, hemen hemen büyük bir oranda meclisten geçti zannediyorum, tamamını da geçirecekler. İşte en azından milleti uyurma görevi bizim olmalıdır. Zaten Kamu-Sen bu konudaki çalışmalarını konfederasyon olarak sürdürüyor. Bizler de kadınlar olarak, Türk Eğitim-Sen'li hanımlar olarak, bu çalışmalara destek verdiğimizizi ve üniter devlet yapımızın kesinlikle bozulmaması için mücadele edeceğimizi ifade edebiliriz buradan.

Mürüvvet KUŞCU (Sakarya):

Bir de hocam, sivil yönetimler tarafından öğretmenler atanır ya da bize veliler tarafından değerlendirme gibi uygulamalar başlarsa eğitim hepten biter. Zaten biz çok ızdırap içindeyiz, gerçekten müthiş karalama, müthiş politik oyunlarla sindirilme yolunda öğretmenler ve hiçbir etkinliğimiz kalmadı. Eğer bunlar yaşatılırsa eğitim sistemimizin iyiden iyiye çökeceğini görüyorum. Zaten çökmeye başladığını, yozlaşmanın daha kırsal kesimde çok yoğun yaşandığını ben acı çeken kişi olarak hissediyorum. Öğretmen hiç yere konacak.

Divan Başkanı Şenol BAL:

Bunlar olacak, biz mücadele içinden geldik, yani idealist insanlar, bu memleketi seven insanlar, vatansever insanlar hep çilenin içinden gelmiştir. Mücadele edeceğiz, mücadele sürecek.

Mürüvvet KUŞCU (Sakarya):

Elsiz, dilsiz, gözsüz, kulaksız öğretmen olma aşamasına geldik hocam. Ben bunu paylaşmakla biraz kendimi rahatlatmış olacağım, ama bu böyle. Teşekkür ediyorum.

Divan Başkanı Şenol BAL:

Teşekkür ediyorum. Biz başka ekleme yoksa, şu söylenen, istenilen konuları da sonuç bildirgesine eklemek üzere aranızdan şimdilik ayrılalım. Saat: 12.00'de tekrar birlikte olmak üzere..

Divan'ın Bildirgesi'ne son şeklini vermek üzere salondan ayrılmasından sonra Genel Sekreter Firdes IŞIK Katılımcılara Katılım Belgelerini verdi.

Genel Sekreter Firdes IŞIK:

Türkiye'nin dört bir yanından mazeret üretmeden-benim için bu çok önemli arkadaşlar-altını tekrar çiziyorum, mazeret üretmeden buraya koşa koşa gelen sizlere teşekkür ediyorum, hoş geldiniz diyorum.

Arkadaşlar, çok umutsuz olmamız gerektiğinin umarım farkındasınızdır. Ülkemizde bir çok olaylar meydana geliyor, bu konularda hiç birimiz duyarsız değiliz. Medyada yer alalım, almayalım, bizler gittiğimiz bölgelerde sesimizi duyurabilecek güçteyiz, ben buna inanıyorum. Nasıl ki buraya gelme konusunda mazeret üretmiyorsak bu hassasiyetlerimiz konusunda da mazeret üretmemeliyiz.

Hepinizin de bu konuda başarılı olacağına ben inanıyorum. Katılımınızdan dolayı tekrar teşekkür ediyorum ve katılım belgenizi vermek üzere isim isim okuyarak sizleri buraya davet ediyorum;

(Genel Sekreter Firdes IŞIK, bütün katılımcılara katılım belgelerini verdi. Katılım belgesini alırken bazı katılımcı arkadaşlar teşekkür konuşması yaptılar.)

Sadika UZUN:

Arkadaşlar Samsun'dan geliyorum. Bu güzel ortamın verdiği enerjiyle bizim daha büyük işler yapabileceğine inanıyorum. Niçin bir Türk Eğitim-Sen kanalı olmasın? Niçin gençlerimize milli, manevi değerlerimizi anlatacak programlar yapmayalım? Türk Eğitim-Sen Kadın Komisyonları oluşturuldu, ama şubelerimizde maalesef alt yapı oluşturulamadı. Kadınlarımızı toplayacak yerimiz yok. Bu bilgiler bize çok güzel verildi. Eğitim bilqiyi aktarmaktır. Biz bu bilqileri aktarmak istiyoruz. Sendika-

mızı daha ileriye götürmek istiyoruz. Bu konuda yardımcı olmalarını istiyoruz Genel Merkezimizden.

Emine Neşe ÇAKAR (Kocaeli):

Arkadaşlar, iyi ki varız, var olmaya da devam edeceğiz. Hep birlikte yeni toplantılara.

Betül ŞEKER (Kayseri):

Sizlerle tanışmış olmaktan çok mutluyum, bu organizasyonda bulunmaktan çok mutluyum. Emeği geçen herkese, başta Firdes Hanıma çok teşekkür ediyorum. Bir de bir ricam, bulunduğunuz illerde yaptığınız faaliyetlerden bizleri haberdar ederseniz, elimizdeki imkanlarla mutlaka gelmeye çalışırız, bağlarımız kopmasın istiyoruz.

Nurhan GÜLBİÇER:

Isparta'dan geliyorum. Bu topluluğu Isparta'ya en kısa zamanda bekliyorum.

Emine YARARCAN:

Eskişehir'den geliyorum. Burada olmaktan, sizleri tanımaktan mutluyum. En kısa zamanda Eskişehir'e bekliyorum arkadaşlar. Teşekkür ediyorum.

Aynur GÖKÇEK:

Bolu şubesinden katılıyorum. Böyle bir organizasyon için kutluyorum sizi. Çok teşekkür ediyorum ve Yurt-Kur personeli olarak biz de varız diyorum.

Kamile GÜLÜM (Balıkesir):

Önceden herhangi bir ille gittiğimde Türk Eğitim-Sen'e uğrayayım diye düşünüyordum. Şimdi artık her ilde bire bir tanıdığım bir arkadaşım var, çok mutluyum.

Tevhide AKTÜRK (Antalya):

Sizleri çok seviyorum, inşallah bir dahaki sefere hepinizi Antalya'ya bekliyorum.

Zerrin GÜNEŞ:

Atatürk'ün sözüdür, kadının destek vermediği hiçbir hareketin başarılı olduğu görülmemiştir. Bize bu yolu açan Aziz Atatürk'ün ruhu şâd olsun diyerek alıyorum belgemi.

Ayşe GÖK:

Ankara 3 Nolu şubeyi temsil ediyorum. Her şey gönlünüzce olsun. Gidecek arkadaşlara iyi yolculuklar diliyorum.

Şükran YILDIZ:

Ankara 1 nolu şubedenim. Yıkılmadık, ayaktayız, yıkılmayacağız; çünkü güçlüyüz, cesaretliyiz, bunun örneğini gösterdik. En yakın zamanda bütün bayanları tekrar bir arada görmek dileğiyle...

Birsen SERT (Ankara):

Hepinizin sevgi ışığının çok büyük olmasını diliyorum. Sevgiyle her şey, her şey başarıdır.

Ünal KÖYCÜ:

Adana'dan herkese sevgiler, teşekkür ediyorum.

Zehra ŞEKERMEN:

Adana 2 nolu şubedenim. Ben her şeyden önce Firdes Hanıma, Nurcan Hanıma ve tüm teşkilata böyle güzel bir organizasyon düzenledikleri için çok teşekkür ediyorum. Malum hepimizin iş yerinde, ailelerinde sıkıntılar var. Bu güzel organizasyon sayesinde, bu nezih ortamda bir müddet de olsa sıkıntılarımızdan uzak kalıyoruz; güzel arkadaşlıklar, güzel dostluklar kuruyoruz. Hepinize teşekkür ediyorum, tekrar görüşmek üzere.

Meral ÇAVUŞ (Samsun):

Zorlu bir yolculuk yaptım, ama değdi. Ankaralıları bu ev sahipliği için çok çok teşekkür ediyorum. İnşallah başka mekanlarda başka insanları da aramızda görek, çoğalarak daha güzel günler bizi bekliyor. Allah'a emanet olun.

Nurcan KANDEMİR (Merkez Kadın Komisyonu Başkanı):

Değerli Kadın Komisyonları Başkanlarım, Değerli üye arkadaşlarım, Türkiye'nin dört bir tarafından bu kış gününde buralara kadar gelip böylesine güzel bir çalışmayı, disiplin içerisinde tamamladığınız için Merkez Kadın Komisyonları adına hepimize çok çok teşekkür ediyorum. Bizim bu çalışmada çok fazla bir katkımız olmadı, sadece grup kolaylaştırıcısı olarak sizlere yön verdik. Takıldığınız konularda sizlere yardımcı olduk. Bundan sonraki çalışmalarınızda her zaman arkanızdayız. Güzel, ses getiren faaliyetlerinizi bekliyoruz. Allah'a emanet olun diyorum.

Genel Sekreter Firdes IŞIK:

Bu arada 94 şube içinde tek bayan şube başkanı olan Sayın Sevgi YALAV da aramızda. Kendisine iki gündür bizimle birlikte olduğu için teşekkür ediyorum.

Sevgi YALAV:

Değerli Arkadaşlarım, biraz önce Firdes Hanım Türkiye'nin tek bayan şube başkanı olarak beni tanıtmıştı. Gerçekten de 94 tane şubemiz var ve oldukça yoğun bir kongre süreci yaşayarak şube başkanlığına gelen tek bayan ben oldum. 1992 senesinden beri bu sendikanın içerisinde aktif olarak çalışan bir insandım. Aynı dönemde, aynı bölgede Firdes Hanımla birlikte çalıştık. İşin garip tarafı o dönemlerde sendika ile ilgili toplantılara katıldığımız zaman salonlarda sadece iki tane bayan vardık. Biri Firdes Hanım biri de ben. Ankara'da bizim bölgemiz için söylüyorum. Aradan 12 sene geçti. 12 sene sonra katıldığımız tüm toplantılarda bayanların sayısının hızla arttığını, bütün işlerde bire bir emek vererek bir yerlere gelme gücünü sarf etmelerini görmek gerçekten çok mutlu ve memnun ediyor. Tabii bu arada Genel Sekreterimiz Firdes hanımın Genel Merkezde olması bizlere ışıktır, bizlere bir umuttur. Mutlaka bu işlerin organizesinde bir bayan elinin olması lazım. Çünkü biz divoruz ki bavanın olduğu yerde bir hoşluk vardır, bayanın olduğu yerde bir sevgi,

dır saygı vardır. Çünkü kadının olduğu yer bir aile demektir. Bir kadın bir aile demektir. Ben Firdes Hanıma da huzurlarınızda böyle bir organizasyonda emeği geçtiği için tabii Genel Başkanımızdan çıkan bir fikir olmasına rağmen alt yapıyı oluşturan, gecesini gündüzüne katan-ki çok yakinen tanıyorum, evine dahi uğrama fırsatı, çocuklarını görme fırsatı bulamadığını biliyorum- kendisine çok teşekkür ediyorum. Merkez Kadın Komisyonu Üyelerine de katılımlarından dolayı, ayrıca teşekkür ediyorum.

Özellikle Türkiye'nin dört bir yanından hiçbir mazeret üretmeksizin buraya gelme cesaretini gösterdiğiniz için sizleri kutluyorum, seviyorum, hoşçakalın diyorum.

Genel Sekreter Firdes IŞIK:

Değerli Arkadaşlarım, saat: 13.00'de Başkent Öğretmenevi'nde Türk Eğitim-Sen'in Ortak Akıl Toplantısı var. Hepinizi oraya davet ediyorum. Basın toplantımızdan sonra yemeğimizi yiyip toplantı yerine geçebiliriz, hepimizi orda görmek de bizi mutlu edecektir.

Bir de bazı arkadaşlarımızın konuşmalarından anladığıma göre bu kadın kurultayının her sene yapılmasını arzuluyorsunuz.. Ben burada olduğum sürece bu Kadın Kurultaylarını geleneksel hale getirmeyi düşünüyorum, hatta Genel Merkez Yönetimindeki diğer arkadaşlarımın adına da konuşarak, söz veriyorum sizlere.

I. Kadın Kurultayını yaptık, II. Kadın Kurultayı, III. Kadın Kurultayı inşallah sonu gelmeyecek Kadın Kurultaylarını hep beraber yapacağız.

Şimdiden sizlere hayırlı yolculuklar diliyorum. Allah yolunuzu açık etsin. Gittiğiniz illerdeki bütün arkadaşlarımıza sevgilerimizi, selamlarımızı götüreceğinizi biliyorum.

NOT: Grupların konu sunumu sonrasında, taslak sonuç bildirgesinin okunmasından sonra ve katılım belgeleri alınırken mikrofonda görüş, katkı, eleştiri ve teşekkür bildiren katılımcıların konuşmaları kaydedilebilmiştir

**TÜRK EĞİTİM-SEN
KADIN KURULTAYI**

07 MART 2004

II. OTURUM

SONUÇ BİLDİRGESİ

Divan Başkanı Yrd. Doç. Dr. Şenol BAL tarafından "Türk Eğitim-Sen Kadın Kurultayı Sonuç Bildirgesi" okundu.

TÜRK EĞİTİM-SEN KADIN KOMİSYONLARI I.KADIN KURULTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

Türk Eğitim-Sen Genel Merkezi tarafından "8 Mart Dünya Kadınları Günü" kutlama etkinlikleri çerçevesinde, 6-7 Mart 2004 tarihlerinde Ankara'da düzenlenen I. Kadın Kurultayı 50 şubeden katılan kadın komisyonları temsilcilerinin başarılı çalışmaları ile sonuçlandırılmıştır. Şubelerden gelen kadın komisyonları temsilcileri, daha önce ön hazırlık ile tespit ettikleri "21.yüzyılda Türkiye ve Sendikacılık", "Milli Eğitim Kavramının Geliştirilmesi ve Güçlendirilmesi", "Çalışan Kadının Yaşam Kalitesinin İrdelenmesi ve İyileştirilmesi", "Türk Eğitim-Sen 2010" ve "Sendikalı Kadın Sayısının Arttırılması", "Kadınların Sendika Yönetimindeki Ağırlığı" gibi ana başlıklar altında toplanan konularda çalışma grupları oluşturmuşlar, görüş alış-verişinde bulunarak grup raporlarını hazırlayıp sunmuşlardır. Kadın Komisyonlarının ortak görüşleri, kamuoyuna duyurulmak üzere belirlenmiştir:

Türk Eğitim-Sen'li kadınlar, Atatürk'ün özellikle "Millî" sıfatını verdiği eğitimin mahiyeti ve üslubunu tartışarak, bugün çağdaş eğitim ile "Millî"liği bağdaştırmayanlara atıfta bulunmuşlar, büyük önderin belirttiği gibi Cumhuriyetin bekası için fikri, vicdani ve irfanî hür genç nesillerin ancak "Millî Kültür"le beslenmiş eğitim politikaları ile yetişebileceğini ifade etmişlerdir.

Kurultayda Milli Eğitim Politikasının hükümetlere göre değişiklik göstermemesi, aksine devamlılık arz eden bir devlet politikası haline gelmesi, Milli Eğitim Bakanlarının siyaset dışından ve eğitim camiasından gelen kişilerden atanmasının faydası tartışılmıştır.

Eğitim ve öğretim dilinin resmi dil Türkçe'den başka bir dil olamayacağı, bu tür tartışmaların kamuoyunda yapılmasının derin yaralara sebebiyet verdiği dile getirilmiştir. Yine yabancı dil öğretimi ile yabancı dille eğitimin karıştırıldığı eğitim sistemimizde, yeni yaklaşım ve yöntemler geliştirilmesine dikkat çekilmiş ve geliştirilecek bu yaklaşımlarda başka bir kültür adaptasyonuna müsaade edilmemesi vurgulanmıştır.

Küreselleşen dünyada toplumların birbirleriyle benzerlik ve beraberlik anlayışları hızlı bir şekilde devam ederken aynı tarih ve kültürden gelen Türk Devlet ve Topulukları ile ortak eğitim politikaları geliştirmenin yollarının aranmasına dikkat çekilmiştir.

Türk Eğitim-Sen'li kadınlar; fırsat eşitliğinin sağlanarak siyasette, karar mekanizmalarında ve sivil toplumda kadınların bugün olduğundan daha çok yer almalarını, kadınların yaşam kalitelerinin iyileştirilmesini, tüm dünyada olduğu gibi toplumumuzda da görülen, esasında Türk Kültüründe asla olmayan kadın ve çocuklara karşı şiddet, taciz, namus cinayeti altındaki vahşetin ortadan kalkmasını can-ı gönülden istemekte, bu konularda aydınlatıcı faaliyetlerini sürdüreceklerini ifade etmişlerdir.

rek, yaşanan bu yüzyılda Türk Kadınının hem aile hem de toplum içindeki rolünün yeniden tanımlanmasının zorunluluğunu ortaya koymuşlardır.

Bazı kitle iletişim araçları aracılığıyla kültürel değerlerimizi tahrip eden programların son yıllarda büyük artış gösterdiği ve böyle programların toplumun üretkenliğini ortadan kaldırdığı ve düşünme gücünü yok ettiği açıktır. Bu bakımdan duyarlı olan medya mensuplarına büyük görev düştüğüne dikkat çekilmiştir .

Katılımcı demokrasi bilinci ve kültürünün yerleşmesinde sendikaların yeri tartışılmaz. Sendikal hareketlerin kadın bakış açısı ve hassasiyeti ile daha güçleneceği, daha etkin ve daha sosyal hale geleceği aşikârdır. Türk Eğitim-Sen'li kadınlar, sendika üyesi arkadaşlarına sadece kadın komisyonlarında değil, sendika yönetimlerinde görev alma, sendika üyesi olmayan eğitim çalışanlarına Türk Eğitim-Sen'de buluşma çağrısında bulunmaktadır.

Sendikacılık bilincinin uyandırılması, sendikal ve sendikasız eğitim çalışanları arasındaki farkın hissettirilmesi gereğini ortaya koyan üyeler, eğitim çalışanlarının itibarlarının yeniden kazandırılmasının önemine de dikkat çekmişlerdir.

Kadın komisyonu üyeleri, İnsan Hakları ile ilgili tüm kurum ve kuruluşları, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla, Doğu Türkistan, Irak, Karabağ, Batı Trakya'da analık hakkı elinden alınan, taciz edilen, soykırıma uğratılan, yok sayılan Türk Kadınının çektiği acıların dindirilmesi konusunda duyarlı olmaya davet etmektedir.

Milli dava Kıbrıs konusunda Türk Eğitim-Sen'li kadınlar, kayıtsız kalmadıklarını ifade ederek, Kahraman Denktaş'ın Kıbrıs konusunda verdiği mücadelede her anlamda yanında olduklarını; bunun neticesi olarak da Kıbrıs'ın vazgeçilmezliğine dikkat çekmişlerdir. Türk Eğitim-Sen, Türk Milletinin Kıbrıs ve diğer milli konularda mücadelesini sonuna kadar sürdürecektir.

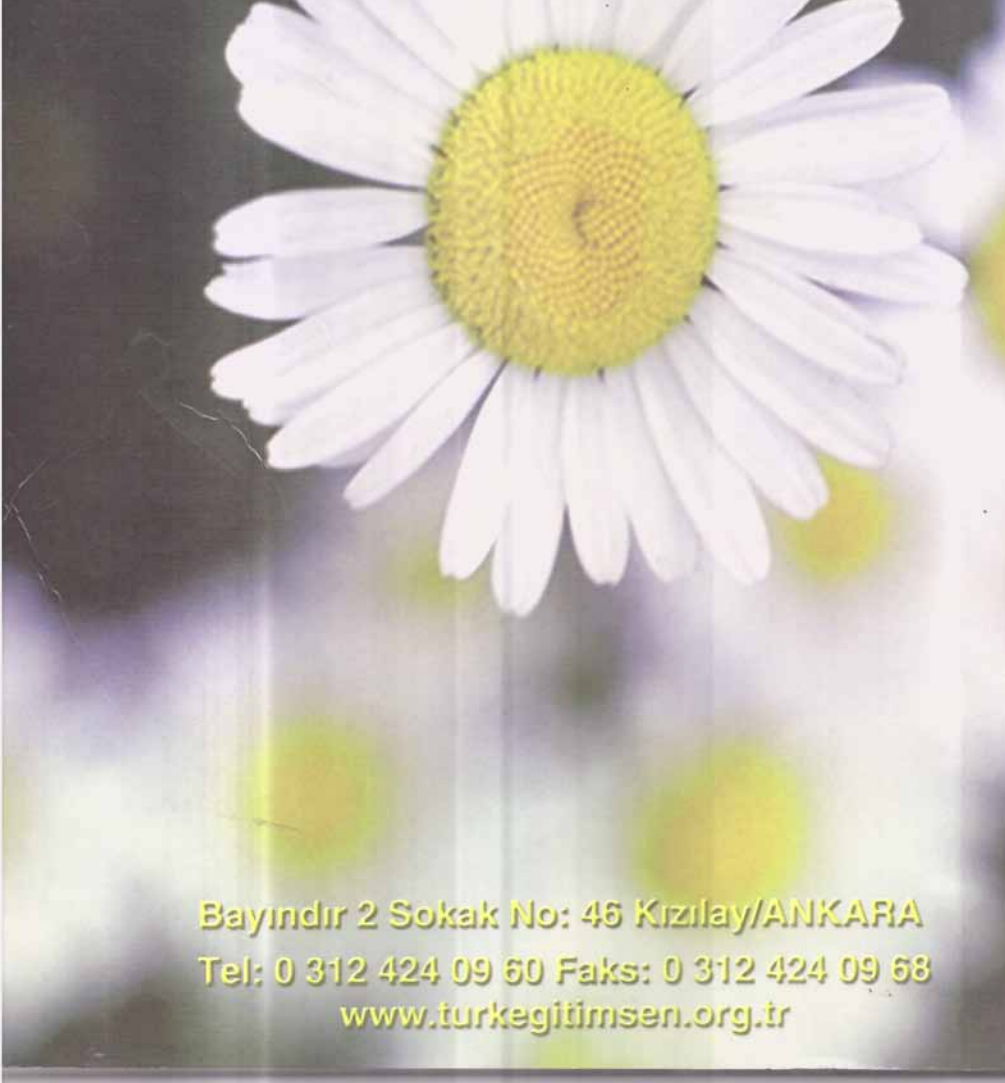
Üniter devlet yapımızın zedelenmesine sebebiyet verebilecek olan halihazırda Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde görüşülen Kamu Reformu Yasası Kanun Tasarısı'nın uygulanmasındaki hassasiyetin önemine dikkat çekilmiştir.

Türk Eğitim-Sen'li kadınlar, Sendikalarının, Millî değerlere bağlı, etkili, yetkili, lider bir sendika olduğunu vurgulayarak Türk Eğitim-Sen'in Türkiye'yi 21.yüzyılda dünya ülkeleri arasında üst sıralara taşıyan sendika olması için sendika ilkeleri, kulları, hassasiyetleri ve duyarlılığı ile bütün sendika mensupları ile omuz omuza çalışarak üzerlerine düşen görevleri hakkıyla yerine getirme sözü vermişlerdir. Türk kamuovuna savcıyla duyurulur. 07.03.2004

TÜRK EĞİTİM-SEN KADIN KURULTAYI
KATILIMCILAR LİSTESİ
(06-07 MART 2004)

Sıra No	Adı Soyadı
1.	A.Kevser ÇİFTÇİ
2.	Aylin TATAR
3.	Aynur GÖKÇEK
4.	Aysel TONGUR
5.	Aysun CERTEL
6.	Ayşe YILMAZ
7.	Ayşe ALTUNER
8.	Ayşe GÖK
9.	Ayşegül ATEŞ
10.	Ayşegül YÜKEN
11.	Banu YAMALI
12.	Bedia ÇAKMAK
13.	Betül ŞEKER
14.	Buket BIYIKLI
15.	Bircan ERDOĞAN
16.	Birsen SERT
17.	Dilek ERDAL
18.	Emine Neşe ÇAKAR
19.	Emine YARARCAN
20.	Esen OSMANOĞLU
21.	Fatma ÇELENAY
22.	Fatma TÜRKOĞLU
23.	Fitnat GÖKGÜL
24.	M.Gökçekadın KAHRAMAN
25.	Gönül KARA
26.	Güldeniz DURMUŞ
27.	Hatice ERGÜN
28.	Hatice BÖLÜK
29.	İlknur KARAEEL
30.	Kader BOZDÖL

31. Kadriye ÇOBAN
32. Kamile GÜLÜM
33. Mediha MAVİ
34. Mehtap UÇAR
35. Meral ÇAVUŞ
36. Mihrican DEVİREN
37. Mine GÜLŞEKER
38. Mukadder ÇOPUROĞLU
39. Mürüvet KUŐŐU
40. Nagihan SEVİNÇ
41. Nebiha MURADI
42. Nesrin YUVAUÇ
43. Nilay ERKMEN
44. Nurhan GÜLBİÇER
45. Nurhan EKŞİ
46. Nurcan KANDEMİR
47. O. Gülfidan KARLANKUŞ
48. Reyhan İŞLEV
49. Sadıka UZUN
50. Saliha KURT
51. Sema AYDIN
52. Sevda ONAR
53. Songül KOÇAK
54. Sultan YAŞAR
55. Süreyya ARIK
56. Şebnem BUDAKER
57. Şule AKSOY
58. Şükran YILDIZ
59. Tevhide AKTÜRK
60. Ünal KÖYCÜ
61. Yadiğar Yıldız POLAT
62. Yüksel ÖZDEMİR
63. Zehra ŞEKERMEN
64. Zehra CEYLAN
65. Zerrin GÜNEŞ
66. Zübeyde ALPARSLAN
67. Zübevede TAHMAS

Bayındır 2 Sokak No: 46 Kızılay/ANKARA
Tel: 0 312 424 09 60 Faks: 0 312 424 09 68
www.turkegitimsen.org.tr